

ПРИКАЗКИ

от сълънчева
Италия

ПРИКАЗКИ ОТ СЛЪНЧЕВА ИТАЛИЯ

Превод: Иван Тонкин

chitanka.info

ПРИКАЗКИ ОТ ТОСКАНА

МАЙМУНСКИЯТ ДВОРЕЦ

Живял на света крал, който имал двама сина: Джовани и Антонио. Никой не знаел, кой от тях се родил първи. В царския двор едни мислели едно, други — друго, и кралят не можел да реши, кого да направи свой наследник.

— Вижте какво — казал той накрая на синовете си. — За да стане всичко по справедлив начин, тръгнете по света, за да си търсите съпруги. Която от двете ми направи по-хубав подарък, нейният съпруг ще наследи короната.

Братята се метнали на конете си и ги пришпорили в различни посоки.

След два дни път Джовани стигнал до голям град. Там той срещнал дъщерята на един маркиз и й разказал за бащиното наставление. Тя приготвила за краля запечатана кутийка и те се сгодили. Кралят не отварял кутийката, тъй като очаквал подаръка от жената на Антонио.

А в това време Антонио препускал все по-надалеч и по-надалеч и не виждал по пътя си никакъв град. Така стигнал до непроходима гъста гора, която нямала край и младежът трябвало да си проправя път с меча си. Изведнъж пред него се открила поляна, а на поляната — мраморен дворец с кристални прозорци.

Антонио почукал на вратата. И кой му отворил?

Една маймуна! И при това облечена в ливрея! Тя се поклонила на Антонио и му направила знак с ръка да влезе. Други две маймуни помогнали на Антонио да слезе от коня, хванали коня за юздата и го отвели в конюшнята.

Антонио влязъл в двореца и се изкачил по мраморно стълбище, постлано с килими. Покрай перилата на стълбището седели маймуни и мълчаливо му се покланяли. Антонио влязъл в една зала, в която имало маса за игра на карти. Една маймуна го поканила да седне, други маймуни насядвали около него и Антонио започнал да играе на карти с тях. След известно време с жестове го запитали дали иска да яде и го повели към трапезната зала. На сложената маса, около която били

насядали пременени маймуни, с шапки с пера, прислужвали маймуни с бели престилки. След вечерята маймуните с факли съпроводили принца до спалнята му и го оставили сам.

Антонио бил много учуден и дори се изплашил. Но умората си казвала своето и скоро той заспал дълбоко.

Но посрещ нощ го събудил някакъв глас:

— Антонио!

— Кой ме вика?

— Антонио, какво още търсиш по света?

— Търся си жена, която ще направи на моя баща подарък похубав от подаръка на жената на моя брат Джовани. Тогава аз ще наследя трона.

— Ожени се за мен, Антонио — казал гласът, — и ще имаш похубав подарък и трона.

— Добре, ще се оженя за теб — прошепнал Антонио.

— Добре — казал гласът, — утре изпрати писмо на баща си.

На сутринта Антонио написал на баща си, че е жив и здрав и че скоро ще се върне с булка. Дал писмото на една маймуна, която скачайки от дърво на дърво, стигнала до кралския дворец. Кралят, макар и изненадан от необичайния пратеник, бил много доволен от добrите новини.

Всяка нощ неизвестният глас питал Антонио дали не е променил решението си и го молел да пише на баща си. Така всеки ден към краля тръгвала маймуна с писмо. Това продължило един месец и градът на краля се напълнил с маймуни, те били навсякъде — по дървета, по покриви, по паметници. Обущарите забивали гвоздеи в подметките с маймуна на рамото, лекарите правели операциите, а маймуни им носели инструментите и конците, за да зашиват опериряните, дамите се разхождали, а на чадърите им седяла маймуна. Кралят се видял в чудо и не знаел какво да прави!

Минал един месец и гласът казал на Антонио:

— Утре ще отидем при краля и ще се оженим.

На сутринта Антонио излязъл от двореца, а пред вратата го очаквала разкошна карета. Отпред, на мястото на кочияша, стояла маймуна, а други две маймуни в ливреи — отзад. Вътре в каретата, на кадифени възглавници, цялата в скъпоценности и в пищна премяна от щраусови пера, седяла маймуна.

Антонио седнал до нея и каретата потеглила.

Пристигнали те в кралската столица. Хората тичали след странната карета, а след като видели кой е в нея, те съвсем се смяли: що за чудо, принц Антонио ще се жени за маймуна! Народът не свалял очи от краля, а той очаквал сина си на стъпалата на дворцовото стълбище. Всички искали да видят изражението на краля, когато види невястата.

Но кралят ненапразно бил крал: дори и окото му не трепнало, като че ли да се ожениш за маймуна е съвсем обикновено нещо, и само казал:

— След като е изbral нея, за нея ще се ожени. Кралската дума на две не става. — И поел от маймуната запечатана кутийка с подарък. Решил да отвори двете кутийки на другия ден. Маймуната била придружена до спалнята си, където пожелала да остане сама.

На другия ден Антонио отишъл да вземе булката си. Влязъл в спалнята и онемял от почуда: маймуната се била превърната в белокожа красавица, висока и стройна — да ѝ се ненагледаш. Антонио си разтъркал очите и все още не можел да повярва на чудото, а девойката казала:

— Да, аз съм твоята невяста!

И те се хвърлили в прегръдките си.

А в това време пред двореца се събрала голяма тълпа, за да гледа женитбата на принц Антонио за маймуна. Но когато го видели да излиза с такава голяма красавица, всички останали смяни и със зяпнали от учудване уста. По пътя имало шпалир от маймуни. Но когато кралската двойка минавала край тях, всяка маймуна се завъртала и след завъртването всяка от тях се превръщала коя в дама с накити и шлейф, коя — в кавалер с шапка с перо и шпага, коя — в монах, коя — в селянин, коя — в паж. И всички тръгвали след годениците, които отивали да сключат брак.

След сватбата кралят отворил кутийките с подаръците. В кутийката на жената на Джовани имало жива птичка, било чудно как тя могла да стои толкова дълго затворена. Птичката държала в човката си орехче, а от орехчето се подавало златно перце.

Когато кралят отворил кутийката на жената на Антонио, оттам също излязла жива птичка. В човката си тя държала живо гущерче и не се знаело как то могло да стои в кутийката. Гущерчето държало в уста

орехче и никой не можел да каже как то е попаднало там! А в орехчето имало сто лакътя бродиран тюл!

Кралят вече се канел да обяви Антонио за свой наследник и лицето на Джовани, който стоял до него, било помръкнало, като в този момент жената на Антонио казала:

— Антонио няма нужда от бащиното си кралство. Аз ще му дам като зестра моето кралство, защото като се ожени за мен, той избави всички ни от магията, която ни беше превърнала в маймуни!

И целият маймунски народ — сега станали отново човешки същества — радостно приветствали своя крал Антонио. Джовани наследил бащиното си кралство и всички заживели в мир и съгласие.

Тъй си заживяха те в разкош, в наслади, а на мене никой нищо не ми даде.

САЛАМАНСКОТО ГРОЗДЕ

Живял някога един крал, който имал необикновено красива дъщеря за женене. Неговият съсед, също така крал, имал трима млади сина. И тримата се влюбили в принцесата.

— За мен и тримата сте еднакви — казал на братята бащата на принцесата. — Затова не мога да отдам предпочтания на никого. Но за да не се карате за ръката на дъщеря ми, най-добре е да постъпите така: тръгнете да странствате по света, който от вас след половин година се върне с най-хубавия подарък, той ще стане мой зет.

Тръгнали братята да пътешестват и там, където пътят се разклонявал в три посоки, те се разделили.

Изминал един месец, след него втори, трети, а най-големият брат не успявал да намери подаръка, достоен за красивата царска дъщеря. И ето че дошъл и шестият месец, когато изведенъж принцът, намирайки се в един далечен град, дочул под прозореца на гостилиницата, където бил отседнал, някой да вика:

— Килими, хубави килими-и!

Принцът се показал на прозореца и търговецът го попитал:

— Искате ли да купите един прекрасен килим?

— Само килим ми липсва — усмихнал се принцът. — В моя дворец има толкова много килими, че дори и кухнята е постлана с килими.

— Но килими като тези, с тайна сила, никъде няма да намерите.

— А каква е тази тайна сила?

— Когато стъпите на моя килим, той ви повдига във въздуха и с него можете да изминете сто мили на ден.

От възторг принцът щракнал с пръсти.

— Ето от такъв подарък имам нужда! Колко искате за него, любезни господине?

— Точно сто скуди^[1], ни повече, ни по-малко.

— Дадено, съгласен съм — казал принцът и му отброял сто скуди.

Щом стъпил на килима, той политнал като птица в облаците, понесъл се над планини и долини и се спуснал до хана, където братята се били уговорили да се срещнат след половин година.

Средният брат все още бил на път. Той посетил много страни, но не намерил подходящ подарък. И ето че един ден срещнал пътуващ търговец, който викал:

— Далекогледи-и, най-хубавите далекогледи-и! Млади господине, не искате ли да си купите далекоглед?

— Че за какво ми е? — казал принцът. — У дома имам много далекогледи и все от най-високо качество.

— Готов съм да се обзаложа, че далекогледи с тайна сила като тези, нямаете нито един — казал търговецът.

— Че какво им е толкоз особеното?

— С такъв далекоглед се вижда всичко какво става на разстояние сто мили даже и през стени!

Принцът се зарадвал:

— Ето това е за мен. Колко струва?

— Точно сто скуди.

Средният брат купил подаръка и побързал към мястото на срещата. Там той заварил най-големия и двамата зачакали най-малкия брат.

Най-малкият брат цели шест месеца търсил подарък, но не успял да намери нищо подходящо. Отчаян, той поел по обратния път, но срещнал един търговец на плодове, който викал:

— Саламанско грозде-е! Купете си саламанско грозде-е!

Принцът никога не бил чувал за саламанско грозде, в неговата страна нямало такова. Затова попитал търговеца:

— Какво е това грозде, което продавате?

— Казва се саламанско грозде, това е най-вкусното грозде и притежава чудна сила.

— Каква е тази негова сила?

— Едно зърно от това грозде връща към живот умиращ човек.

— Така ли? — Възкликал принцът. — Тогава веднага го купувам. По колко го продавате?

— Продавам го на зърна. На вас ще го продам по сто скуди за едно зърно.

Принцът имал в себе си триста скуди и с тях купил три зърна, грижливо увил всяко от тях, сложил ги в кутийка и се отправил към мястото, където двамата братя го чакали.

Срещали се тримата братя и започнали да се питат, кой какво е купил:

— Аз ли? — казал най-големият. — Един килим.

— А аз — далекоглед — казал вторият.

— А пък аз — малко плодове и нищо повече — казал третият брат.

— Какво ли става сега у дома? А и в двореца на принцесата? — запитал един от тях.

Средният брат уж случайно извадил далекогледа и го насочил към родната им къща. Той погледнал и към съседното кралство, където бил двореца на тяхната възлюблена и надал уплашен вик.

— Какво има? — попитали го братята му.

— Знаете ли какво виждам? Пред двореца на нашата принцеса има много карети, хората плачат и си скубят косите. А в двореца лекарят и свещеникът са до възглавето на едно легло... Да, това е леглото на принцесата. Ето я и нея, тя лежи бледа и неподвижна... Тя умира!

— Какво да правим? До там има повече от петдесет мили път!

— Не се беспокойте, ще успеем! — казал най-големият брат. — По-бързо, качвайте се на моя килим!

Килимът мигновено долетял до двореца, влязъл през прозореца в стаята на принцесата и се спрял с тримата братя до леглото на принцесата.

Най-малкият брат извадил от кутийката трите зърна саламанско грозде и сложил едно от тях в бледните уста на принцесата. След като тя прегърнала зърното, веднага отворила очи. Принцът незабавно й дал и второто зърно. Бузите на принцесата поруменели. След третото зърно тя дълбоко въздъхнала и протегнала ръце. Принцесата била спасена. След това тя станала от леглото и заповядала да й донесат най-хубавите дрехи.

Всички много се радвали, а най-малкият брат казал:

— Сега победата е моя. Аз спечелих и принцесата ще стане моя жена. Ако не беше саламанското грозде, тя щеше да е мъртва.

— Не, братко — Възразил средният брат, — ако не беше моят далекоглед и ако не бях ви казал, че принцесата е на смъртно легло, твоите гроздови зърна нямаше да послужат за нищо, затова аз ще се оженя за принцесата.

— Прощавайте, братя, — заявил най-големият брат, — никой не може да ми отнеме принцесата. Какво са вашите заслуги в сравнение с моята? Ние долетяхме тук навреме с моя килим, а не с далекогледа или с гроздовите зърна.

За да сложи край на техния спор, кралят решил да даде ръката на принцесата на четвърти жених, който се явил в двореца без никакъв подарък.

---

[1] Парична единица — Б.пр. ↑

КРАСАВИЦАТА ФАНТА-ГИРО

Имало някога един крал. Той нямал синове, но затова трите му дъщери били много красиви: първата се назвала Каролина, втората — Асуртина, а на третата всички назвали Фанта-Гиро — красавицата, защото тя била най-красивата от трите.

От дълго време кралят боледувал. По цели дни той бил намръщен и по цели дни не излизал от стаята си. Там имало три кресла: синьо, черно и червено. Всяка сутрин дъщерите му ходели при него да го поздравяват, като най-напред гледали в кое кресло е седнал. Ако е в синьото — значело, че е радостен, черното означавало смърт, а червеното — Война.

Веднъж дъщерите заварили баща си в червеното кресло.

— Татко! Какво се е случило? — попитала най-голямата.

— Току-що получих послание от краля, нашия съсед. Той ми обявява война. Аз съм болен и не знам какво да правя... Кого да поставя начело на войската? Откъде да намеря добър генерал за толкова кратко време?

— Ако ми позволите — казала най-голямата дъщеря, — аз ще бъда генерал. Мислите, че няма да мога да командвам войниците?

— Как така ти! Това не е женска работа! — Възразил кралят.

— Но вие ме подложете на изпитание! — продължавала да настоява най-голямата дъщеря.

— Добре, нека да опитаме — съгласил се кралят. — Но ако по пътя ти заговориш за женски работи — Веднага се връщаш у дома.

Речено — сторено. Кралят заповядал на своя верен оръженосец Тонино да оседлае коня си и да придружава принцесата по време на войната и ако Каролина промълви само една дума като жена, веднага да я върне в двореца.

Така принцесата и оръженосецът се отправили на война, последвани от цялата войска. След като изминали доста път, те трябвало да прекосят едно поле с тръстика. Принцесата възкликала:

— О, каква хубава тръстика! Ако беше у дома, колко хубави вретена бихме направили от нея.

— Спрете, принцесо! — извикал Тонино. — По заповед на краля трябва да ви върна в двореца. Вие заговорихте за женски работи.

Те се върнали назад, а след тях и цялата войска.

Явила се при краля втората дъщеря.

— Ваше величество! Аз ще поема командинето на войската.

— Но при същите условия.

— При същите условия.

Така тръгнала на поход ѝ втората сестра, придружена от верния царски оръженосец, а след тях вървяла цялата войска. Дълго яздили те. Отминали и тръстиковото поле, но принцесата не промълвила нито дума. Навлезли в една млада гора и принцесата казала:

— Виж, Тонино, какви прави и тънки дръвчета. Ако бяха у дома колко много вретена бихме направили от тях!

— Стойте! — извикал Тонино оръженосеца и спрял коня си. — Да се връщаме вкъщи, принцесо! Започнахте да говорите за женски работи.

Цялата войска с цялото си бойно снаряжение поела обратно.

Кралят съвсем се отчаял и не знаел какво да прави. Тогава при него отишла Фанта-Гиро.

— Не, не — казал ѝ кралят. — Ти си още момиче! След като твоите сестри не успяха, как искаш да повера тази работа на теб?

— Какво лошо има да изпитате и мен, татко? — казало момичето. — Ще видите, че няма да ви посрямя! Нека да опитам и аз!

Кралят ѝ разрешил да тръгне. Фанта-Гиро се облякла във военни доспехи, сложила си шлема, препасала си меча, взела два пищова и се отправила на път. Оръженосецът Тонино яздел редом с нея. Преминали през тръстиковото поле, но Фанта-Гиро не казала нито дума, след това прекосили и младата гора, а девойката все мълчала. Така те стигнали до границата с чуждото царство.

— Преди да започнем сражението — казала Фанта-Гиро, — искам да се срещна и поговоря с краля, нашия неприятел.

Кралят бил красив юноша. Щом видял Фанта-Гиро, той веднага се усъмнил, че пред него стои момиче, а не генерал. Той я поканил в двореца си, за да изясни причините за войната, преди да е започната битката.

След като тя пристигнала в двореца, младият крал изтичал при майка си.

— Майко, майко! — казал ѝ той, — знаеш ли, дошъл е генералът, който командва неприятелската войска! Само да можеше да го видиш!

*„Фанта-Гиро е с лице красиво,
с поглед на кошута и игрива
като лекокрила птица.
Струва ми се, че е май девица.“
Кралицата-майка казала:*

— Доведи го в оръжейната зала. Ако е жена, въобще няма да обърне внимание на оръжията.

Младият крал въвел Фанта-Гиро в оръжейната зала. Фанта-Гиро започнала да смъква закачените по стените мечове, да ги изпробва, да им опитва ръкохватките и тежестта. След това отишла при пушките и пистолетите, отваряла ги, разглеждала ги как се зареждат.

Кралят изтичал при майка си:

— Майко, генералът разглежда оръжията като истински мъж. Но колкото повече го гледам, толкова повече ми се струва, че е момиче.

*„Фанта-Гиро е с лице красиво,
с поглед на кошута и игрива
като лекокрила птица.
Струва ми се, че е май девица.“
Кралицата-майка казала:*

Кралицата-майка казала:

— Заведи го в градината. Ако това е момиче, непременно ще си откъсне една роза или теменужка и ще си накичи с нея гърдите. Ако е мъж, ще си избере каталонски жасмин, ще го помирише и ще си го закачи на ухoto.

Кралят отишъл с Фанта-Гиро на разходка в градината. Тя протегнала ръка към каталонския жасмин, откъснала едно цвете, помириисала го и го закичила на ухoto си.

Кралят се върнал учуден при майка си.

— И този път генералът постъпи като мъж, но въпреки това аз съм уверен, че това е момиче.

*„Фанта-Гиро е с лице красиво,
с поглед на кошута и игрива
като лекокрила птица.
Струва ми се, че е май девица.“
Кралицата-майка казала:*

Тогава майката разбрала, че синът ѝ е влюбен, и му казала:

— Покани генералът на обед. Ако опира хляба към гърдите си, когато го реже значи е момиче, а ако реже, без да го опира никъде, значи че е мъж и твоята страсть е напразна.

Но и този път Фанта-Гиро по нищо не се издала и рязала хляба като истински мъж. А младият крал продължавал да твърди пред майка си:

*„Фанта-Гиро е с лице красиво,
с поглед на кошута и игрива
като лекокрила птица.
Струва ми се, че е май девица.“
Кралицата-майка казала:*

— Изпитай и това последно средство — казала майката на младия крал, — покани генерала да се изкъпе с теб в басейна в градината. Ако е момиче, непременно ще ти откаже.

На поканата на краля Фанта-Гиро отвърнала:

— С удоволствие, но само че утре сутринта.

Тя извикала настрана своя оръженосец и му казала:

— Напусни двореца, а утре сутринта се върни с писмо в ръка, на което да има печата на моя баща. В писмото трябва да пише: „Скъпа Фанта-Гиро, аз съм много болен и искам да те видя, преди да умра.“

На другия ден кралят и Фанта-Гиро се отправили към басейна. Кралят се съблякъл и първи се хвърлил във водата, като поканил

Фанта-Гиро да го последва.

— Потен съм — казала тя — почакайте малко — а в това време се ослушала дали не идва оръженосецът ѝ.

— Не знам какво става с мене — казала Фанта-Гиро, — но тръпки пробягват по гърба ми, страхувам се, да не е станало някакво нещастие.

— За какво нещастие говорите? — нетърпеливо викнал кралят от басейна, — събличайте се по-бързо и скачайте във водата, тук е така хубаво.

В това време се чул тропот от конски копита, пристигнал оръженосца и подал на Фанта-Гиро писмо с кралски печат.

Фанта-Гиро пребледняла.

— Съжалявам, ваше величество, предчувствието не ме изльга — страшна вест: баща ми е на смъртно легло и иска да ме види. Трябва да тръгна веднага. Не ни остава нищо друго, освен да сключим мир, а ако има въпроси за доуреждане, заповядайте в моето кралство. Довиждане! Ще се изкъпем друг път. — И заминала.

Кралят останал сам и гол в хладната вода на басейна. Кралят бил отчаян. Фанта-Гиро е девойка, в това бил твърдо уверен, но тя си заминала без той да може да се убеди в това.

Преди да замине, Фанта-Гиро отишla в стаята си, за да си вземе вещите и оставила на леглото следната бележка:

*„Девойка тук беше, а не генерал,
но кралят едва ли това разбра.“*

Когато кралят намерил бележката, едва не припаднал, но в същото време бил и ядосан и щастлив.

— Майко, майко! Аз бях прав — това е момиче!

На майката не останало време да отвори уста, за да отговори на сина си, защото той скочил в каретата и препуснал по следите на Фанта-Гиро.

А Фанта-Гиро, след като се завърнala при баща си, прегърнala го и му разказала как успяла да обърка плановете за нападение на краля — съсед и да предотврати войната.

Неочаквано се чул шум от приближаваща карета. Това бил съседът им, кралят — неприятел, напълно влюбен, който пристигнал по следите на Фанта-Гиро. Щом я видял, казал:

— Генерале, искате ли да станете моя жена?

Кралете сключили мир. Скоро след това вдигнали сватбата. А когато кралят — тъст умрял, оставил кралството си на краля — зет. И Фанта-Гиро — красавицата станала кралица на две кралства.

ПОДАРЪКЪТ НА СЕВЕРНИЯ ВЯТЪР

Високо в планините в манастирските земи живеел селянин на име Джепоне. Всяка година той събирал оскъдна реколта. Северният вятър унищожавал всичко, което узрявало в градината и израствало на полето. Бедният Джепоне и неговото семейство постоянно гладували.

Един ден той решил: „Ще отида да намеря този вятър, който ни носи само глад“. Сбогувал се с жена си и с децата си и тръгнал да обикаля планините.

Стигнал до замъка, където живеел Северният вятър. Почукал на вратата:

— Кой чука? — попитала жената на вятъра.

— Аз съм, Джепоне. У вас ли си е мъжът ви?

— Отиде да подуха в буковата гора. Скоро ще се върне. Влезте и го почакайте.

Джепоне влязъл в замъка. След един час Северният вятър се върнал вкъщи.

— Добър ден, ветре, — казал Джепоне.

— Кой си ти и какво искаш?

— Аз съм Джепоне. Всяка година ти унищожаваш моята реколта и това ти добре го знаеш. Така заради теб гладува цялото ми семейство.

— И защо си дошъл при мен?

— Тъй като ти си ми причинил толкова беди, няма ли да изкупиш вината си и да ми сториш някое добро дело.

— Какво мога да направя за теб?

— Каквото поискаш. Ти си толкова силен и аз съм в твоите ръце.

На вятъра му станало жал за селянина и му казал:

— Вземи тази кутийка и когато огладнееш, отвори я и ѝ заповядай каквото искаш. Твоето желание веднага ще бъде изпълнено. Но не трябва да я даваш на никого. Дадеш ли я — няма да получиш нищо повече.

Джепоне благодарил на Северния вятър и тръгнал към дома си. Вървял той и по средата на пътя, в гората, огладнял и ожаднял.

Отворил кутийката и казал:

— Дай ми хляб, вино и ядене.

Докато чакал от кутийката излезли един добре изпечен хляб, шише с вино и месо от свински бут. Джепоне хубаво се нахранил, изпил виното и отново тръгнал на път. Пред къщи излезли да го посрещнат жена му и децата му.

— Как мина? Какво стана? — попитали те.

— Добре, много добре — усмихнал се Джепоне и повел всички към къщи. — Седнете на масата.

Той извадил кутийката и казал:

— Хляб, вино и ядене за всички.

След обилния обяд Джепоне казал на жена си:

— Не казвай на игумена, че съм донесъл тази кутийка, защото ще поиска да ми я вземе.

— Кой, аз ли? Че защо трябва да му казвам? Опазил ме Господ!

Но ето че игуменът извикал жената на Джепоне при себе си.

— Е, какво, върна ли се мъжът ти? Да, много добре. Казваш, че всичко е минало много добре. И какъв подарък ти донесе?

От дума на дума игуменът разбраł за чудната кутийка и веднага изпратил да повикат Джепоне.

— О-о, Джепоне — ласкателно казал той, — научих, че имаш чудна кутийка. Покажи ми да я видя.

Джепоне искал да откаже, но какво да прави, като жена му вече била казала всичко. Нямало как и той показал кутийката и нейните чудеса на игумена.

— Джепоне — казал той с блеснали очи, — тази кутийка трябва да ми я дадеш.

— Но тогава всички ще умрем от глад. Нали знаете, свети отче, че тази година прибрах слаба реколта.

— Ако ти ми дадеш тази кутийка, ще ти дам колкото зърно искаш, колкото вино искаш, вземи всичко онова, което е, и колкото искаш.

Клетият Джепоне се съгласил и какво получил в замяна на това. Игуменът му дал няколко чувала с жито и ето че той отново заживял осъдено, но този път по вина на жена си.

— Всичко това стана заради теб — крещял Джепоне. — Северният вятър ме предупреди да не казвам никому. Сега нямам очи

да се явя пред него.

Но накрая той съbral смелост и отново се отправил към замъка на Северния вятър. Почукал и се показала жена му.

— Кой е?

— Джепоне.

Излязъл и вятърът.

— Какво искаш, Джепоне?

— Спомняш ли си кутийката, която ти ми подари. Взе ми я игуменът и не иска да ми я върне и сега аз отново живея в недоимък и глад.

— Аз ти казах да не я даваш на никого. Сега си върви, защото няма да ти дам нищо повече.

— Смили се! Само ти можеш да ме избавиш от това нещастие!

Северният вятър отново съжалел Джепоне и му дал една златна кутийка.

— Отваряй я, само когато изпитваш нетърпим глад, иначе тя няма да те слуша.

Джепоне взел кутийката, благодарил на вятъра и тръгнал на път.

Когато почувствал нетърпим глад, той отворил кутийката и казал:

— Нахрани ме!

От кутийката излязъл един здравеняк с тояга в ръка и започнал да налага Джепоне, че за малко не му натрошил костите. Джепоне едва успял да затвори кутийката и смазан от бой, бавно тръгнал към къщи. На жена си и децата си, които излезли да го посрещнат, казал:

— Всичко е наред. Този път получих по-хубава кутийка. — Всички седнали на масата и Джепоне отворил златната кутийка. От нея изскочили двама здравеняци с тояги в ръце и започнали да налагат домашните му. Жена му и синовете му молели за пощада, но здравеняците не спрели да налагат, докато Джепоне не затворил кутийката.

— А сега иди при игумена и му кажи, че съм донесъл кутийка по-хубава от първата.

Игуменът срещаил жената на Джепоне и пак започнал да я разпитва:

— Е, какво, върна ли се Джепоне? Навярно пак е донесъл подаръци?

— Да, господарю. Вятырът му подарил кутийка и то каква, още по-хубава от първата! Цялата е от злато и такива гощавки дава, че и насън не можеш да си ги представиш. Само че Джепоне не я дава на никого!

Игуменът веднага изпратил да извикат Джепоне.

— О, колко се радвам, Джепоне, че си се върнал с такъв прекрасен подарък! Покажи ми златната кутийка.

— За да ми я вземете ли?

— Аз да ти я взема? Няма такова нещо!

Джепоне извадил кутийката. Тя блестяла като пламък. Като видял златото, игуменът не могъл да сдържи алчността си:

— Джепоне, дай ми тази кутийка, а аз ще ти върна първата!

— Така може. Дайте ми първата кутийка и ще получите златната. Но не забравяйте, господарю, че тази кутийка се отваря само при нетърпим глад, иначе тя не се подчинява.

— Тъкмо навреме — отговорил игуменът. — Утре очаквам гости, самият епископ и моите съседи игумени. До обед ще ги държа гладни, но след това ще отворя кутийката и нека след това да ядат до насита!

На другия ден след сутрешната служба всички духовници започнали да обикалят около манастирската кухня.

— Навярно нашият домакин няма намерение да ни даде да ядем. Тук дори огънят не е запален, не се виждат никакви провизии.

Но някои от тях, които били подочули някои слухове, казвали:

— Потърпете, като дойде време за обяд, той отваря една вълшебна кутийка и от нея излиза всичко, каквото душата ти поиска.

И ето че игуменът поканил гостите си в трапезарията, където на масата имало само една златна кутийка. Всички я гледали с широко разтворени очи. Игуменът отворил кутийката и от нея излезли шестима здравеняци с тояги и започнали да налагат гостите. Ударите се сипели един след друг. Игуменът изтървал кутийката, а здравеняците продължавали да налагат наляво и надясно.

Притичал Джепоне, който се бил скрил наблизо, и затворил кутийката. Ако не бил той, здравеняците с тоягите щели да пребият от бой духовниците.

Казват, че след този обяд вечерта те не могли да си кажат молитвата.

А Джепоне си взел и двете кутийки, повече не ги давал на никого и живял като истински господар.

ФЛОРЕНТИНЕЦЪТ

Живял някога един флорентинец, голям любител на интересните разговори. Всяка вечер той ходел да слуша разказите на хора, които много са странствали и видели по света. А той нямало какво да разкаже, тъй като прекарвал целия си живот във Флоренция и се чувствал като истински глупак сред тях.

Затова му се поискало да попътешества. Продал цялото си имущество и се отправил на път.

Вървял, вървял, а когато се стъмнило, поискал да пренощува в дома на един свещеник. Свещеникът го поканил да вечерят и по време на вечерята го попитал накъде и защо е тръгнал на път. Когато свещеникът чул, че флорентинецът е тръгнал да странства, за да има какво да разказва, той казал на госта си:

— И на мен много пъти ми е идвало това желание. Какво ще кажете, ако двамата се отправим на път?

— Много се радвам, че си намерих спътник — отговорил флорентинецът.

На другия ден флорентинецът и свещеникът заедно тръгнали на път.

Привечер стигнали до някакъв чифлик и поискали да ги приютят за една нощ. Чифликчието ги попитал:

— Къде и защо сте тръгнали на път?

Разказали му те всичко и ето че и на чифликчието му се приискало да постранства и на сутринта и той тръгнал с тях на път.

Много път изминали тримата странници и накрая стигнали до двореца на един великан.

— Да почукаме ли? — казал флорентинецът. — Като се върнем у дома, ще има да разказваме за великана.

Отворил им сам великанът и поканил гостите да влязат.

— Ако искате, можете да останете при мен — казал им той, — църквата ми е без свещеник, а и чифликът ми няма управител. Наистина засега нямам нужда от флорентинеца, но и за него ще се намери някаква работа.

И тримата си казали: „Навярно като служим при великана, ще видим необикновени неща, които след това ще има да разказваме!“ И се съгласили да останат.

Великанът ги настанил да спят, като се разбрали, че на другия ден ще уточнят подробностите.

На сутринта великанът повикал свещеника:

— Елате с мен да ви покажа църковните книги, — и го повел към някаква стая.

Флорентинецът бил много любопитен и не искал да изпусне нищо интересно. Затова застанал да гледа през ключалката и видял, че докато свещеникът се навеждал над църковните книги, великанът замахнал със сабята си, отсякъл главата на свещеника и заедно с тялото я хвърлил в едно подземие.

„Това непременно ще го разкажа във Флоренция — казал си флорентинецът. — Но лошото е там, че няма да ми повярват!“

— Свещеникът го наредих — казал великанът. — Сега ще подредя и чифликчиета; нека да дойде и ще му покажа счетоводните книги.

Чифликчието, без да подозира нищо, се отправил с великана в същата стая.

Флорентинецът отново се залепил да гледа през ключалката и видял как чифликчието навел глава над книгите, а великанът с един удар на сабята си му отрязал главата и след това хвърлил обезглавеното тяло в подземието.

Флорентинецът се зарадвал: колко чудеса щял да разказва след завръщането си. Но веднага след това му дошло на ум, че след свещеника и чифликчието идва неговия ред и че никога нищо няма да може да разкаже. Много му се приискало да избяга. Но великанът излязъл от стаята и казал, че преди да нареди и него, иска да обядва.

Седнали те на масата, но флорентинецът не можел да прегълтне нито залък и премислял как да се измъкне от ръцете на великана.

Великанът бил късоглед с едното око. След като се наобядвали, флорентинецът казал:

— Ах, колко жалко! При вашата красота и това око...

На великана никак не му било приятно да му говорят за това око и той започнал неспокойно да се върти на стола, да премигва и да се мръщи.

— Знаете ли какво? — казал флорентинецът. — Познавам една трева, която ще излекува окото ви. Струва ми, че дори я зърнах във вашата градина.

— Така ли? — Възкликал великанът. — Има я в моята градина ли? Да вървим да я търсим.

И той повел флорентинеца към градината. Докато излизали, флорентинецът оглеждал вратите и ключалките, за да му е по-лесно в случай на бягство. В градината той откъснал някаква трева и те се върнали вкъщи, флорентинецът сложил тревата да ври в тенджера със зехтин.

— Предупреждавам ви — казал той на великана, — че ще ви боли много. Ще можете ли да изтърпите и да не се движите?

— Разбира се, че ще изтърпя — отговорил великанът.

— За всеки случай ще ви вържа за тази каменна маса, така ще стоите по-мирно. Ако се раздвижите, лечението ще се провали.

На великана много му се искало да излекува окото си и затова се оставил да бъде завързан за каменната маса. След като вързал и стегнал великана като салам, флорентинецът го залял с врящия зехтин и го ослепил напълно. След това бягайки, надолу по стълбите си мислел: „И за това ще разкажа!“

Великанът така заревал, че затреперили стените, скочил на крака и с вързаната за гърба каменна маса хукнал да гони флорентинеца. Но си дал сметка, че ослепен няма да може да го стигне и прибягнал до хитрост.

— Хей, флорентинецо! — завикал той. — Флорентинецо! Защо ме остави? Няма ли да довършиш лечението? Колко трябва да ти платя за него? Ако искаш, вземи този пръстен! — И великанът хвърлил след него пръстена. А пръстенът бил омагьосан.

„Охо — помислил си флорентинецът, — ще го взема, ще го занеса във Флоренция и ще го показвам на всеки, който не иска да ми вярва“.

Той бързо го взел, но щом го надянал на палеца си, пръстът му станал каменен и толкова тежък, че най-напред китката, след това ръката, рамото и накрая цялото тяло се провлачили по земята. Сега флорентинецът вече не можел да се помръдне от мястото си. А великанът почти го бил настигнал.

В отчаянието си флорентинецът извадил ножа си и си отсякъл палеца заедно с пръстена. Така великанът не могъл да го настигне и флорентинецът успял да се спаси.

Той пристигнал във Флоренция с изплезен от бягане език и му преминало всякакво желание не само да странства по света, но и да се хвали със своите приключения. А за липсващия пръст казвал, че си го бил отрязал, като косял трева.

ГЪСКАТА И ЛИСИЦАТА

Веднъж едно ято гъски се отправило към Марема, за да снесат там яйцата си. По средата на пътя една гъска се спряла и казала:

— Сестри мои, налага се да се разделим. Трябва веднага да снеса яйцето си, няма да мога да издържа до Марема.

— Но, почакай!

— Задръж го!

— Не ни изоставяй!

Но гъската не можела повече да издържи. Прегърнали се, разцепуващи се, обещали си да се срещнат на връщане. Гъската навлязла в една гора. Под един стар дъб тя си направила гнездо от суhi листа и снесла първото си яйце. След това отишла да потърси зелена тревица и чиста водица.

При залез-слънце се върнала при гнездото си, но в него го нямало яйцето ѝ! Натъжила се гъската. На другия ден решила да се изкачи на дъба и да снесе яйцето сред клоните, за да го запази. Снесла тя яйцето, слязла доволна от дървото и отишла да попасе малко трева както предния ден. Върнала се — и второто яйце го нямало!

Тогава гъската се досетила: „Навярно в гората има лисица, която ми краде яйцата“.

Отишла в близкото село и почукала на вратата на ковача.

— Господин ковач, направете ми желязна къщичка!

— Ще ти направя, ако ти ми снесеш сто чифта яйца.

— Добре, поставете ми тук една кошница и докато вие правите къщичката, аз ще ви снеса яйцата.

Настанила се гъската в кошницата ѝ при всеки удар на чука на ковача тя снасяла едно яйце. Когато ковачът ударил с чука по наковалнята за последен път, гъската била снесла двеста яйца и излязла от кошницата.

— Господин ковач, ето ви стоте чифта яйца, които ви обещах.

— Госпожо гъска, ето и желаната от вас желязна къщичка.

Гъската благодарила, сложила къщичката на гърба си, отнесла я в гората и я поставила на средата на една поляна. „Точно такова място

трябва за моите патенца: тук има прясна тревица за ядене и поточе за къпане“. И тя влязла доволна в къщичката, където най-после ще може спокойно да носи своите яйца.

През това време лисицата се върнала пи дъба, но там вече нямало яйце. Започнала тя да търси из гората, накрая стигнала до поляната и видяла там желязната къщичка.

„Навярно гъската е вътре“ — помислила лисицата и почукала на вратата.

- Кой е?
- Аз съм, лисицата.
- Не мога да отворя, мътя си яйцата.
- Отвори, гъско.
- Не, защото ще ме изядеш.
- Не, гъслице, няма да те изям, отвори ми!
- Няма да отворя!
- Внимавай, гъслице, ако не ми отвориш, ще стане по-лошо.

*„Аз на къщичката ти ще скоча,
до премала там ще скачам.
Ще тропам, ще скачам,
ще тропам, ще скачам,
докато съвсем я смачкам!“*

А гъската отвърнала:

*„Можеш ти на къщичката ми да скочиш,
до премала там да скачаш.
Да тропаш, да скачаш,
да тропаш, да скачаш,
но не можеш да я смачкаш.“*

Лисицата скочила на покрива и — дум, дум, започнала да скача и да мачка покрива. Но нищо не могла да постигне. Колкото повече скачала, толкова по-здраво ставало желязото. Озлобена, лисицата

слязла от къщичката и хукнала към гората, а гъската се превивала от смях.

Няколко дни лисицата не се появила никаква, но гъската, когато излизала, била много предпазлива. През това време патенцата се излюпили.

Един ден се почукало.

— Кой е?

— Аз съм, лисицата.

— Какво искаш?

— Утре има панаир. Искаш ли да отидем заедно?

— С удоволствие — отговорила гъската. — В колко часа ще дойдеш да ме вземеш?

— Когато искаш.

— Тогава ела в десет часа. По-рано не мога, трябва да нахраня гъсенцата си.

Разделили се като добри приятелки. Лисицата започнала да се облизва: била сигурна, че набързо ще изяде гъската и гъсенцата!

На сутринта гъската станала рано, нахранила гъсенцата, разцелувала ги, казала им да не отваряш вратата на никого и тръгнала за панаира.

Нямало още и осем часа, а лисицата почукала на желязната вратичка.

— Мама я няма вкъщи — казали гъсенцата.

— Отворете ми! — заповядала лисицата.

— Мама ни забрани.

Лисицата си казала: Ще ви изям след това и попитала на висок глас:

— Кога излезе майка ви?

— Рано сутринта.

Лисицата друго и не искала да знае и се впуснala по следите на гъската.

Гъската, след като напазарувала, тръгнала към дома си и изведнъж видяла да тича насреща ѝ лисицата с изплезен език.

Къде да се скрия сега? — казала си тя. На панаира си купила голям супник. Сложила капака на земята, свила се върху него и се покрила със супника.

Лисицата се спряла.

— Я, какъв хубав параклис! Трябва да се помоля!

Коленичила лисицата пред супника, казала една молитва, след това пуснala една жълтица и продължила своя бяг.

Гъската тихо си подала главата, прибрала жълтицата, взела супника и бързо се прибрала вкъщи при своите гъсенца.

До вечерта лисицата обикаляла панаира, без да успее да намери гъската и накрая, премаляла и примряла от глад, се върнala и почукала на желязната врата.

— Гъско, защо ме изльга? Защо не дойде на панаира?

— Ходих на панаира, но не те чаках, защото беше горещо и освен това, мислех, че ще те срещна по пътя.

— Но по кой път мина?

— Има само един път.

— И защо не се срещнахме?

— Аз те видях, аз бях вътре в параклиса...

— Така значи, ти пак ме надхитри! Отваряй веднага, гъско!

— Няма да отворя, защото ще ме изядеш.

— Пази се, гъско:

*„Аз на къщичката ти ще скоча,
до премала там ще скачам.
Ще тропам, ще скачам,
ще тропам, ще скачам,
докато съвсем я смачкам!“*

А гъската отвърнala:

*„Можеш ти на къщичката ми скочиш,
до премала там да скачаш.
Да тропаш, да скачаш,
да тропаш, да скачаш,
но не можеш да я смачкаш.“*

Дум-дум, подскачала и скачала лисицата, но къщичката не помръдвала.

Изминало доста време. Един ден лисицата отново се върнала и почукала.

— Хайде, гъско, да се сдобрим. Да забравим миналото и да вечеряме заедно.

— С най-голямо удоволствие, но нямам нищо, с което мога да ти угодя.

— За това ще се погрижа аз. Ти само ще сготвиш и ще сложиш масата.

И лисицата започнала да носи салами, сирене, донесла и едно пиле, всичко това тя крадяла откъдето ѝ свърне. Желязната къщичка се препълнила с храни.

Дошъл денят, определен за вечерята. Лисицата, за да има апетит, два дни не хапнала нищо. Но умът ѝ бил все в колбасите, в сиренето, мислела си и за сладките зальци от гъската и патенцата.

Стигнала до къщичката и извикала:

— Гъско, готова ли си вече?

— Всичко е готово — отговорила гъската. — Можеш да идваш. Само че трябва да влезеш през прозорчето. Сложената маса стига до вратата и не мога да я отворя.

— За мен това няма значение. Аз мога да вляза и през прозорчето. Но как да стигна до него?

— Ще ти хвърля едно въже с примка, ти надени примката и аз ще те издърпам.

Лисицата изгаряла от нетърпение да изяде гъската, надянала примката през главата си и примката започнала да се затяга. Колкото повече се дърпала лисицата, толкова повече се затягало въжето, мятала се тя, мятала и накрая се задушила. Така увиснала с ококорени очи и изплезен език. Гъската почакала още малко и накрая изведнъж пуснala въжето, лисицата паднала мъртва на земята.

— Елате, гъсенца — казала тя, като отворила вратата. — Вървете да попасете свежа тревица и да се изкъпете в поточето.

Гъсенцата излезли от къщичката, разкрякали се, разперили крилца и започнали да се гонят.

Дошло време останалите гъски да се завръщат от Марема. Един ден гъската дочула плясък от крила и силно крякане. „Навярно това са

моите сестри!“ Излязла гъската на пътя и видяла едно гъше ято, а след него много новоизмътени гъсенца. Те се срещнали радостни, като добри сестри, и гъската им разказала как надхитрила лисицата. На сестрите толкова много се харесала желязната къщичка, че всички те отишли при ковача и го помолили да изкове и на тях по една. Даже и сега, незнайно къде, на една поляна в гората има гъше село, цялото от железни къщички, в които лисицата не може да влезе.

ПРИКАЗКИ ОТ ПИЕМОНТ

БРАДАТА НА ГРАФА

С клоновете на хълма, където се намирало село Покапаля, били толкова стръмни, че неговите жители връзвали торбички под опашките на кокошките, защото иначе яйцата, които те снасяли, щели да се търкулнат надолу и да се загубят в храстите.

Така че селяните от Покапаля съвсем не били заспали глупаци, за каквото ги смятали, и поговорката:

*„Всички знаят що за хора
в Покапаля се плодят:
там магаретата свирят,
а стопаните реват.“*

Била само една лоша шега на техните съседи, защото жителите на Покапаля били добри и мирни хора и с никого не обичали да се карат.

— Да, да — обикновено отговаряли те. — Почакайте да се върне Мазино и тогава ще видим кой ще реве по-силно, ние или вие.

Мазино бил любимецът на всички и на всичкото отгоре бил най-будният от цяло Покапаля. Ако се съдело по вида му, за Мазино не биха дали и пукната пара, но затова пък той бил много хитър. Когато се родил, се сторил на майка си толкова мъничък и слабичък, че тя решила да го изкъпе в топло вино — това давало сила. За да затопли виното, баща му потопил в него нажежена до червено конска подкова. Така Мазино взел на виното хитростта и на желязото твърдостта. Майка му, след като го изкъпала, за да го освежи, сложила в люлката му зелена кора от кестен, чиято горчивина дала на Мазино остьр ум.

И докато жителите на Покапаля очаквали завръщането на Мазино, който, откакто отишъл войник, не си бил идвал и сигурно тогава се сражавал в Африка, в селото започнали да стават странни неща. Всяка вечер от стадото, когато то се връщало от паша в долината, вещицата Мичилина задигала по някое добиче. Тя се криела

в храстите около селото и стигало само да духне, за да изчезне цял вол. Когато след залез-слънце селяните чували шумоленето й в храстите, зъбите им тракали от страх, те падали на земята като по-косени и затова се казвало:

*„Вещицата Мичилина
краде крави от мнозина,
щом погледне тя накриво,
покосява всичко живо“*

Селяните започнали нощем да палят големи огньове, за да сплашат Мичилина, та да не смее да излиза от храстите. Но вещицата безшумно се приближавала до някой огън и със своето дихание упойвала селянина, който пазел стадото, и сутринта, когато той се пробудел, не намирал нито волове, нито крави и селяните чували как той плачел и ридаел, и се удрял с юмруци по главата.

Тогава те започвали да бродят из горите и да търсят из тях следи от животните, но намирали само кичури от косми, фиби и следи от стъпки, оставени тук и там от вещицата Мичилина.

Никой вече не се осмелявал да изкарва кравите си на паша, нито да ходи в гората и гъбите там станали големи като чадъри, тъй като нямало кой да ги бере.

Това продължило с месеци и кравите, които стояли затворени в оборите, така отслабнали, че вече ги почиствали не с четки, а с грапи, чиито зъби свободно се движели между ребрата им.

Вещицата Мичилина не ходела да краде добитък в други села. Тя добре знаела, че никъде няма да намери такива мирни и кротки хора като в Покапаля.

Всяка вечер тези бедни селяни палели на селския площад огромен огън, жените и децата се затваряли в къщите, а мъжете стояли около огъня, почесвали се по главите и се вайкали.

Почесвали се по главите и се вайкали един ден, почесвали се по главите и се вайкали втори ден и накрая решили, че трябва да отидат и да помолят графа за помощ.

Графът живеел на един връх, в един кръгъл замък, обграден с каменна стена, посипана с начупени стъклца. Една неделна заран

всички селяни, с шапки в ръце, отишли пред замъка и почукали на вратата. Отворили им и като влезли в двора, те се озовали пред кръглата къща на графа със затворени прозорци и целите зарешетени. В двора пазели графските войници, мажели мустасците си с олио, за да лъщят и гледали злобно и сърдито селяните. В дъното на двора в кадифено кресло седял графът с много дълга черна брада, която четири войника разчесвали с четири гребена.

Най-старият от селяните, като съbral смелост, казал:

— Господарю, ние се осмелихме да се обърнем към теб, за да ти разкажем за нашата беда. Нашият добитък, който пасе в гората... вешницата Мичилина постоянно го краде... — Така с въздишки и жалби, с помощта и на другите селяни, които с жестове го подкрепяли, старецът разказал за живота им, изпълнен със страх. Но графът мълчал.

— И ние се осмелихме да дойдем тук — продължил той. — За да помолим за помощ, защото ако твоя милост нареди да ни изпрати охрана от войници, ние ще можем да изкараме добитъка си на паша.

Графът поклатил глава.

— Ако ви изпратя войници — казал им той, — ще трябва да изпратя с тях и капитана.

Селяните слушали с плаха надежда.

— Но ако се лиша от капитана — продължил графът, — тогава вечер с кого ще играя на томбола?

Селяните паднали на колене.

— Помогни ни, господин графе, бъди милостив!

Стоящите наоколо войници лениво се прозявали и продължавали да си мажат с олио мустасците.

Графът отново поклатил глава и им заявиł:

*„Аз съм граф, а пък на графа
всяка дума е правдива:
вещици не съм аз виждал,
значи няма и такива.“*

При тези думи войниците, без да престават да се прозяват, си грабнали пушките и с натъкнати щикове бавно тръгнали към селяните,

за да ги прогонят от двора.

Обезкуражените селяни се върнали на площада и сега вече съвсем не знаели какво да правят. Тогава най-старият от тях, този, който говорил пред графа, възкликнал:

— Трябва да извикаме Мазино!

Те написали писмо и го изпратили на Мазино в Африка. И една вечер, когато се събрали както обикновено край огъня, на площада се появил Мазино. И разбира се, както му е редът, започнали да го поздравяват, да го прегръщат, да носят менчета със затоплено вино с подправки и да го питат: „Докъде стигна?“, „Какво видя?“ и „Знаеш ли колко сме нещастни?“. Мазино внимателно изслушвал всеки от тях и накрая започнал да им разказва:

— В Африка видях човекоядци, които не могат да намерят хора; в пустинята видях един безумец, който, за да може да си изкопае вода, си беше оставил нокти, дълги дванадесет метра; в морето видях риба с една обувка и с един пантоф, която искаше да е цар на другите риби, защото никоя от тях нямаше нито обувки, нито пантофи; в Сицилия видях жена, която имаше седемдесет деца и само една тенджера; в Неапол видях хора, които вървяха, тласкани от сплетните на другите около тях; видях много черни, но видях и още много по-бели; нагледах се на страхови хора, но толкова страхови като в Покапала виждам за първи път.

Селяните от срам и смущение навели глави. Мазино засегнал болното им място. Но той нямал намерение да обижда своите съселяни и ги накарал да му разкажат отново до най-малките подробности историята с вещицата.

— А сега — казал той, — ще ви задам три въпроса и след това точно в полунощ ще отида в гората и ще ви доведа вашата вещица.

— Питай! Питай! — завикали селяните.

— Моят първи въпрос е към бръснаря. Кой е идвал при теб през този месец?

Бръснарят отговорил:

*„Идваха с дълги и къси бради,
идваха с меки и твърди бради,
с коси къдреви и с коси прави —*

с всички моите ножици се справи.“

— Сега ти, обущарю, кажи много ли бяха обувките, които поправи този месец?

— Уви! — отговорил обущарят:

*„Правих аз обувки от дърво и кожа
гвоздей подир гвоздей бързах да им сложса,
правих от коприна и от змийска кожа,
но в селото пукнат гроши не ни остана,
тъй че скоро няма чука да подхвана.“*

— А третият ми въпрос е към тебе, въжарю, колко въжета продаде ти през този месец?

Въжарят отговорил:

*„Продавах всякакви въжета,
въжета за герани, канапи на чилета,
въжета здрави, въжета разнищени,
въжета от слама, въжета кълчищи,
като ръка дебели и от игла по-тънки,
по-меки от коприна, по-здрави от стомана,
продадох вече всичко и нищо не остана.“*

— Всичко е ясно — казал Мазино и легнал до огъня. — Сега ще поспя някой и друг час, защото съм много уморен. Събудете ме в полунощ и аз ще отида да хвана вашата вещица. — Закрил си с шапката лицето и заспал.

До полунощ селяните стояли тихо, гледали да не сумтят, за да не го събудят. В полунощ Мазино се обърнал на другата страна, прозял се, изпил една чаша топло вино, плюл три пъти в огъня, станал и без да погледне към никого, поел по пътя към гората.

Селяните останали край огъня и зачакали. Големият огън вече се превърнал в купчина от тлеещи въглени, въглените — В студена пепел, но селяните продължавали да чакат. Най-после Мазино се върнал. Но кого водел Мазино, като здраво го държал за брадата? Самият граф, който хленчел и молел за пощада.

— Ето я вещицата! — извикал Мазино. — И веднага попитал: — А къде е топлото вино?

Пред погледите на изумените селяни графът се тръшнал на земята, целият се разтреперил и се свил като бублечка при студ.

— Разбрах, че никой от вас не е можел да върши всичко това, — защото всички сте ходили на бръснар и никой от вас е нямало как да остават косми по храстите, освен това следите по земята са от големи и тежки обувки, а вие ходите боси. Това не е било нечиста сила: вещицата няма нужда да си купува толкова въжета, за да връзва и отвежда откраднатите животни. Но къде е затопленото вино?

Треперещият граф се опитвал да се скрие в брадата си, която Мазино разчорлил и проскубал, когато го измъквал от храстите.

— А как той ни е приспивал с поглед? — попитал един селянин.

— Удрял ви е по главата с тояга, обвита с парциали, и когато замахвал, сте чували само едно свистене във въздуха и от удара не оставала никаква следа, а вие сте се събуждали с болна глава.

— А фибите, които той е губел? — попитал друг селянин.

— С тях той е забождал брадата на главата си, както правят жените с косите си.

Селяните слушали мълчаливо, но когато Мазино ги попитал:

— И така какво да правим с него?

Селяните завикали:

— Да го изгорим!

— Да му одерем кожата!

— Да го затворим в една бъчва и да я търколим!

— Да го завържем на позорния стълб!

— Пощадете ме! — молел графът със слаб глас.

— Ето какво ще направим — казал Мазино, — нека той да ви върне добитъка и да ви почисти оборите. А ако му харесва нощно време да ходи из храстите, нека нощем да обикаля из тях и да събира вършини за вас. И кажете на децата си да не събират тези фиби, защото

без тези фиби вещицата Мичилина няма да може никога да ходи с прибрana коса и брада.

Селяните така и направили. След това Мазино тръгнал да обикаля света. Наложило му се да участвува в много войни.

Всичките те били много дълги. И от онези времена останала песничката:

*„Кажи какво, войнико,
човек за теб да смята?
Ядеш ти много малко
и спиш върху земята,
с барут зареждаш топ
и вдигаш страшен шум:
Бум-бум! Бум-бум!“*

СРЕБЪРНИЯ НОС

Имало едно време една перачка. Тя останала вдовица с три дъщери.

И майката, и дъщерите не изправяли гръб, само и само за да работят повече, но въпреки това водели полугладно съществуване. Един ден най-голямата дъщеря казала:

— По-добре да слугувам на дявола, отколкото да живея в тази къща.

— Не говори така — изплашено прошепнала майката. — Ще си навлечеш беда на главата.

Изминали няколко дни и ето че при тях дошъл един господин, целият облечен в черно. Той говорел приятно и вежливо, но носът му бил сребърен.

— Знам, че имате три дъщери — обърнал се той към майката. — Дайте ми едната да ми прислужва.

Майката била готова да даде която ѝ да е от дъщерите си, но я смущавал Сребърния Нос. Тя извикала настрана най-голямата дъщеря и ѝ казала:

— Решавай сама, дъще. Той е малко странен: всички хора имат нормални носове, а неговият е сребърен. Да не се разкайваш после...

Но на девойката родния дом така ѝ бил дотегнал, че била съгласна да отиде с непознатия и накрай света. Те изминали дълъг път. Преминали през гори и планини. Накрая пред тях се показал ярък червен отблъсък.

— Какво е това там долу? — обезпокоена запитала девойката.

— Не се плаши — казал Сребърния Нос. — Това е моят дом и ние отиваме там.

Девойката продължила да върви със Сребърния Нос, но в сърцето ѝ се притаила тревога.

Домът на Сребърния Нос се окказал голям замък. Стопанинът му веднага повел девойката, за да ѝ покаже всички стаи, които били коя от коя по-хубави, и от всяка ѝ давал ключ. Накрая те се спрели пред вратата на последната стая.

— Това е моят дом — казал Сребърния Нос. — Тук ти си пълновластна господарка, но не трябва да отваряш тази врата. Ако я отвориш, ще си навлечеш само беди. — И той ѝ подал последния ключ.

Девойката взела ключа и си казала: „Сигурно тук има нещо много интересно. Щом остана сама вкъщи, непременно ще я отворя“.

През нощта, когато девойката заспала непробудно в своята стая, Сребърния Нос безшумно влязъл, приближил се до леглото ѝ и поставил в косите ѝ свежа роза. След това също така безшумно излязъл.

На другия ден Сребърния Нос поел по работа. Девойката останала в замъка сама, взела връзката с ключовете и тръгнала право към забранената врата. Но едва я открехнала и от нея излезли пламенни езици и кълба от дим: в стаята сред огън и дим горели осъдените души. Сега тя разбрала всичко. Сребърния Нос е дявол, а тази стая — адът. Тя извикала от ужас, затворила вратата и избягала колкото се може по-далеч от тази адска врата, но пламъците опърлили розата в нейните коси.

Сребърния Нос се върнал вкъщи и видял, че розата в косите на девойката била увехнала.

— А-а! Ти се осмеляваш да не ме слушаш! — закрещял той. След това я сграбчил, отворил вратата на ада и я хвърлил в пламъците.

На следващия ден той отново се появил в дома на вдовицата.

— Твоята дъщеря ме помоли да ти предам, че се чувствува добре при мен. Само че работата е много и тя има нужда от помощница. Не можеш ли да ми дадеш средната си дъщеря да ми прислужва?

Така Сребърния Нос се върнал в двореца си със средната дъщеря. И на нея той показал всички стаи и ѝ дал ключове от тях, с изключение на последната, като ѝ забранил да я отваря.

— Притрябало ми е да я отварям — казала девойката, — какво ме интересуват вашите тайни!

Вечерта, когато тя си легнала в леглото и заспала, Сребърния Нос се промъкнал в нейната стая и поставил в косите ѝ свеж карамфил.

На другата сутрин, веднага след като Сребърния Нос излязъл, девойката не издържала и отключила забранената врата. Оттам бъльвали огнени езика, кълба от дим и воплите на грешниците. Сред огъня тя познала и своята сестра.

— Сестро, сестро, спаси ме от този ад! — дочула тя нейния глас.

Девойката едва не припаднала; затворила бързо вратата и хукнала да бяга. Тя тичала, но не знаела къде да се скрие. Всичко ѝ било ясно. Сребърния Нос бил самият дявол. Нямало спасение за нея!

Върнал се Сребърния Нос в двореца и видял, че карамфилът в косите на девойката е повехнал. Сграбчил я той и без да каже нито дума, я хвърлил в ада.

На следващия ден Сребърния Нос, облечен като важен велможа отново отишъл в дома на перачката.

— Работата в моя дом е толкова много, че двете ваши дъщери не могат да смогнат. Дайте ми и най-малката си дъщеря!

Така в двореца се озовала и най-малката дъщеря, Лучия, която била и най-хитра от трите.

Дяволът ѝ показал целия замък, дал ѝ ключовете, като ѝ забранил да отваря последната врата. Щом Лучия заспала, той поставил в косите ѝ цвят от жасмин. На сутринта пред огледалото, когато си вчесвала косите, тя видяла цветето.

„Я виж ти, — усмихнала се тя. — Сребърния Нос поставил цвете в косата ми. Колко мило! Ще го поставя във вода“, — и тя сложила цветето във ваза с вода. Тя не бързала с вчесването на косите си и когато се убедила, че е останала сама в двореца, си помислила: „А сега да видим какво има зад тайнствената врата“.

Открехнала тя вратата и от нея заизлизали дим и огнени езици. В огъня видяла страдалческите лица на мъчениците и сред тях своите две сестри.

— Лучия! Лучия! — завикали те. — Спаси ни! Измъкни ни оттук!

Най-напред Лучия затворила добре вратата, а след това започнала да обмисля как да спаси сестрите си.

Преди завръщането на дявола Лучия отново поставила жасмина в косите си и видът ѝ бил такъв, сякаш нищо не се било случило. Сребърния Нос погледнал жасмина и неволно възкликал:

— О, колко е свеж!

— Разбира се, защо трябва да е увехнал! Кой носи в косата си увехнали цветя?

— Разбира се, разбира се, — побързал да отговори Сребърния Нос. — Аз само така... А ти си много добро момиче — продължил

той, — ако си все такава, ние с теб ще се разбираме добре. Харесва ли ти при мен?

— Да, много! Но едно нещо не ми дава мира.

— Какво е то?

— Нямам никакви вести от майка си. Когато се разделихме, тя не се чувствуваше добре.

— И това ли е всичко, което те тревожи? — попитал дяволът. — Още днес ще отида да я видя.

— Благодаря ви, господарю. Щом сте толкова добър с мен, ще ѝ занесете ли чувал с дрехи за пране? Ако тя се чувствува добре, ще ги изпере. Но няма ли да ви тежи чувала?

— Това е дребна работа — разсмял се дяволът — разбира се, че ще го занеса, колкото и да е тежък.

Щом Сребърния Нос излязъл от замъка, Лучия отворила вратата на ада, измъкнала оттам най-голямата сестра, сложила я в чуvala и ѝ казала:

— Стой спокойно вътре, Карлота, след малко ще се върне дявола и на гърба си ще те отнесе у дома. Но ако почувстваш, че той се кани да остави чuvала на земята, тогава извикай: „Виждам! Виждам!“

Когато Сребърния Нос се върнал, Лучия казала:

— В този чuvал са дрехите за пране. Но наистина ли ще го отнесете на майка ми?

— Не ми ли вярваш? — учудил се дяволът.

— Разбира се, че ви вярвам. Освен това аз имам една особена способност: виждам надалеч като никой по света. Ако вие поискате да оставите чuvала на земята, аз непременно ще ви видя.

Дяволът се усмихнал, той въобще не повярвал на тази нейна способност да вижда надалеч.

— Ах, как тежат тези дрехи за пране — извикал той като вдигал чuvала на гърба си.

— Ами как няма да тежат — спокойно отвърнала девойката. — От колко години не сте ги давали да се перат?

И Сребърния Нос тръгнал на път. След като извървял половината път, той си помислил: „Дали да не погледна в чuvала? Да не би това момиче да е замислило под предлог, че праща дрехи за пране да изпразни дома ми?“ И той вече се канел да постави чuvала на земята и да го отбори.

— Виждам! Виждам! — завикала най-голямата сестра от чувала.

— Проклятие! Тя наистина вижда толкова надалеч като никой по света — промърморил Сребърния Нос, отново нарамил чувала и право в дома на перачката.

— Вашата дъщеря ви изпраща дрехи за пране и иска да знае как сте.

Като останала сама, перачката разтворила чувала и каква била нейната радост, когато пред нея застанала най-голяма дъщеря.

След една седмица Лучия отново се престорила на натъжена и попитала дявола дали няма да ѝ донесе вести от майка ѝ. Тя го изпратила с втори чувал с дрехи за пране.

Така Сребърния Нос занесъл у дома ѝ и средната сестра и отново не посмял да погледне в чувала. Всеки път, когато той понечвал да остави чувала на земята, чувал глас да вика: „Виждам! Виждам!“

Сега вече перачката знаела кой е Сребърния Нос и много се изплашила, когато той отново се появил. Ами ако поискал изпраните дрехи! Но дяволът оставил чувала на пода и казал:

— Ще дойда да взема чистите дрехи друг път. Този тежък чувал ми смаза гърба и искам да се върна вкъщи без товар.

Сребърния Нос си заминал, а разтревожената перачка развързала чувала и прегърнала средната си дъщеря. Но тревогата за Лучия не ѝ давала нито миг покой, тъй като тя сега била сама в ръцете на дявола.

А какво правела Лучия? Изминало много време и девойката отново помолила за новини от майка си.

На дявола му било вече омръзно да носи чували с мръсни дрехи, но девойката била толкова послушна и изпълнителна, че нямало как да ѝ откаже. Вечерта Лучия се престорила на болна и си легнала рано.

— Оставям чувала с дрехите до вратата. Ако утре пак ми е лошо и не стана, вземете го.

Трябва да кажем, че Лучия ушила от парциали кукла, голяма колкото нея, и я поставила в леглото си и я завила с одеяла. След това тя си отрязала косите и ги пришила на главата на куклата, а самата тя се скрила в чувала.

На сутринта дяволът, след като видял, че девойката лежи в леглото под завивките, нарамил чувала и се отправил на път.

„Днес тя е болна — решил той, — и няма да ме следи с поглед. Сега ще проверя наистина ли в чувала има дрехи за пране“. Внимателно поставил чувала на земята и когато се канел да го развърже, дочул гласа на Лучия:

— Виждам! Виждам!

— Проклятие! Гласът се чува така наблизо, сякаш самата тя е тук! С това момиче шега не бива. — Той отново нарамил чувала и продължил по-нататък. Почукал на дома на перачката и казал:

— Изпраните дрехи ще взема друг път. Бързам да се върна у дома, Лучия е болна...

Така цялото семейство отново се събрало и тъй като Лучия не забравила да вземе от дома на дявола и немалка кесия с пари, майката и сестрите заживели щастливи и доволни. А за да не идва при тях дявола, пред вратата поставили кръст.

ПРИКАЗКИ ОТ ЛЕГУРИЯ

МОМЪКЪТ, КОЙТО ИЗЛИЗАЛ САМО НОЩЕМ

Някога много отдавна живеел един беден рибар с трите си дъщери.

Веднъж един момък поискал да се ожени за една от дъщерите му. Но момъкът излизал от къщи само нощем и заради това хората странели от него. Най-голямата дъщеря отказала да се омъжи за него, средната дъщеря дори и не искала да чуе за това, но най-малката се съгласила.

Направили сватбата през нощта и когато младоженците останали сами, женихът казал:

— Ще ти открия една тайна: аз съм омагьосан. Само нощем съм човек, а денем съм орисан да бъда костенурка. За да се освободя от тая магия има само един начин: след сватбата си трябва да се разделя с жена си и да се отправя на околосветско пътешествие, нощем като човек, а денем като костенурка. Ако до моето завръщане ми останеш вярна и в името на любовта понесеш всички несгоди, аз ще стана човек завинаги.

— Готова съм да го направя — отговорила жена му.

Тогава мъжът сложил на палеца ѝ един пръстен с диамант и казал:

— Този пръстен ще ти помага във всичко. Но го използвай само за добри дела.

Разсъмнало се и мъжът се превърнал в костенурка. С бавни стъпки костенурката се отправила да обикаля земята. А младата жена тръгнала към града да търси работа. По пътя тя срещнала жена с дете, което непрекъснато плачело.

— Дайте ми да го подържа на ръце и то ще престане да плаче.

— Добре ще е, ако успеете да сторите това — отговорила тя, — по цял ден плаче.

— Вълшебен диамант — прошепнала младата жена, — нека момченцето да се смее, да танцува и да скача.

И детето веднага се засмяло, започнало да се смее и да подскача.

След това тя влязла в една хлебарница и се обърнала към стопанката:

— Вземете ме на работа и ще видите, че няма да съжалявате за това.

Стопанката се съгласила и младата жена се заловила за работа, като си повтаряла:

— Вълшебен диамант, докато работя в тази хлебарница, нека всички да идват тук да купуват хляб.

От този ден хлебарницата постоянно се пълнела с купувачи. Един ден влезли трима млади граждани, видели красавицата и се влюбили в нея.

— Ако нощес ми отвориш вратата на твоята стая — казал ѝ единият, — ще ти дам хиляда франка.

— А аз — казал вторият — две хиляди.

— А аз — три — казал третият.

Тя взела парите на третия и през нощта го пуснala незабелязано в хлебарницата.

— Почакай малко — прошепнала жената, — трябва само да замеся тестото, ако обичаш, помеси малко и ти.

Младежът се заловил да меси и месил, месил чак до сутринта. Вълшебната сила на диаманта не му дала да отдели ръцете си от тестото.

— Най-накрая, след като меси цяла нощ, ти успя да го замесиш! — усмихнала се жената и изгонила госта.

Вечерта тя се съгласила да пусне и втория младеж, взела двете хиляди франка и го помолила:

— Подухай малко огъня, че иначе пещта ще угасне.

Момъкът започнал да духа, да духа... Бузите му се издували като ковашки мехове. Вълшебната сила на диаманта не му позволявала да се отдели от пещта до сутринта.

— Ти искаше да дойдеш при мен, а цяла нощ остана да духаш огъня — упрекнала го на сутринта жената. — Хубава работа, няма що — и го изгонила навън.

На третата нощ тя пуснala младежът, който ѝ обещал хиляда франка.

— Аз ще метна хляба в пещта, а ти затвори вратата.

Момъкът затворил вратата, но вълшебната сила на диаманта я отворила. Така той цяла нощ затварял вратата, а тя се отваряла.

— Ще я затвориш ли най-сетне тази врата? Сега я отвори и си отивай.

Разгневените мъже завели в съда дело срещу нея. По онова време имало не само мъже стражари, а така също и жени стражарки. Те арестували жените. Ето че четири жени стражарки дошли в хлебарницата, за да арестуват виновната млада жена.

— Вълшебен диамант — прошепнала тя, — нека четирите стражарки да се карат и бият до сутринта.

И четирите жени стражарки започнали яростно да се бият до сутринта.

Тъй като четирите стражарки не се връщали с арестуваната, били изпратени четири стражари да ги търсят.

Младата жена ги видяла и вълшебната сила на диаманта ги заставила да играят на прескочикобила: един от тях се навеждал и си подлагал гърба, а друг се засилвал и го прескачал и на свой ред си подлагал гърба на третия...

В този момент към хлебарницата допълзяла една костенурка. Това бил мъжът на младата жена, който обиколил земята. Щом костенурката съзряла жената, тя тутакси се превърнала в прекрасен младеж.

Такъв той останал до края на живота си.

ЕТО ТИ И СЕДЕМ

Една жена имала много едра и лакома дъщеря. Когато майка ѝ давала да яде супа, дъщерята изяждала всичко в паницата и искала още и още. Майката сипвала и казвала:

— Три... четири... пет...

Когато стигнела до седем, майката, вместо да ѝ напълни паницата, я удряла по главата, викайки:

— Ето ти и седем!

Веднъж покрай тяхната къща минал богат младеж. Той видял през прозореца как майката налагала дъщеря си, като викала: — Ето ти и седем!

Едрата красавица се харесала на младежа. Той влязъл в дома им и попитал:

— Седем ли? Какво седем?

Майката се срамувала да произнесе, че дъщеря ѝ била толкова лакома, и затова отговорила:

— Седем?... Седем вретена прежда! Дъщеря ми е толкова работна, че скоро ще изпреде и вълната по самите овце! Тази сутрин тя изпреде седем вретена и не иска да спре! Затова я наказвам. Нека да си почине.

— Щом е толкова работна — казал мъжът, — дайте ми я за жена. Но най-напред ще я проверя дали наистина е толкова работна.

Той отвел девойката у дома си и я оставил в стая с къдели от вълна за предене.

— Аз съм морски капитан, — казал той — и заминавам на далечно плаване. Ако до моето завръщане изпредеш тези къдели, аз ще се оженя за теб.

Освен къдели в стаята имало красиви дрехи и скъпи украсения, защото той бил много богат.

— Когато станеш моя жена, всичко това ще бъде твое.

По цели дни девойката мерела дрехите, слагала си скъпоценните украсения и се оглеждала в огледалото. Слугите от сутрин до вечер ѝ носели ядене. Но тя не докосвала къделите.

Така дошъл и последния ден: сутринта очаквали капитана. Натъжила се девойката, защото никога нямало да стане жена на капитана и горчиво заплакала.

Най-неочеквано през прозореца долетяла някаква купчина парцали, паднала в краката ѝ и след това се превърнала в старица с дълги мигли.

— Не се бой от мен — казала старицата, — дошла съм да ти помогна: аз ще преда, а ти ще навиваш преждата на вретена.

Никой на света не е бил виждал по-бърза предачка от тази старица! За четвърт час тя изпреда всичките къдели. А миглите ѝ се удължавали и станали по-дълги от носа ѝ дори по-дълги от брадичката ѝ...

— Как да ти се отблагодаря, добра женолюбка?

— Не искам нищо, стига ми само да не забравиш да ме поканиш на сватбата, когато се омъжиш за капитана.

— Но къде ще те намеря, за да те поканя?

— Ти само извикай: „Колумбина!“ и аз ще дойда. Но горко ти, ако ти забравиш името ми и не ме поканиш — цялата твоя прежда ще се превърне във вълна.

На следващия ден капитанът се върнал и видял, че преждата била готова.

— Отлично — казал той, — изглежда, че съм намерил жената, която търсех. Виж какви дрехи и накити съм ти накупил. Но сега аз трябва да замина на друго плаване и ти ще трябва да преодолееш ново изпитание. Оставям ти два пъти повече къдели и ако ти ги изпредеш до завръщането ми, ще се оженя за теб.

Както и първия път девойката по цели дни се гиздела с дрехите и накитите, а къделите си стояли непокътнати. И отново младата невеста седнала да плаче.

Но изведенъж се чул шум и от комина в стаята тупнала една купчина от парцали, която се превърнала в старица с увиснали устни. И тя, както първата старица, обещала да помогне на девойката и започнала да преде още по-бързо, отколкото старицата с дългите мигли. И колкото по-бързо тя предяла, толкова повече устните ѝ увисвали. Не изминал и половин час и всичката прежда била готова. Старицата не искала и да чуе за благодарност, помолила само да я покани на сватбената трапеза:

— Ти само извикай: „Колумбара!“. Но да не забравиш името ми, иначе от моята помощ няма да има никаква полза и тогава горко ти!

На другия ден се върнал капитанът и още от вратата запитал:

— Готова ли е преждата?

— Разбира се! И то отдавна! — отговорила тя.

— Тогава вземи тези премени и накити. Ако до завръщането ми от последното ми плаване, изпредеш тези тройно повече къдели, обещавам ти, че веднага вдигаме сватбата.

Както и преди девойката си спомнила за работата едва последния ден: през останалото време тя и не погледнала към вретеното. Неочаквано от водосточната тръба се търкулнала една купчина от парцали и от нея излязла старица със стърчащи зъби. Тя веднага се хванала за работа и колкото по-бързо предяла, толкова повече се удължавали зъбите ѝ. След като свършила работата, старицата казала:

— Не забравяй да ме поканиш на сватбената трапеза, достатъчно е да извикаш: „Колумбун!“ и аз ще дойда. Но ако го забравиш, по-добре е да не беше ме срещала.

Завърнал се капитанът и като видял, че преждата е готова, останал много доволен.

— Добре — казал той, — сега ти ще станеш моя жена — и започнал да дава наредждания за сватбата и да кани гости от околностите.

А невястата дотолкова била погълната от пригответленията, че забравила за трите старици. Сутринта в деня на сватбата тя си спомнила за тях. Но когато поискала да ги повика, разбрала, че имената им съвсем са излезли от ума ѝ. Мислила, мислила, но и така не успяла да си спомни нито едно име. Невястата толкова се натъжила, че накрая капитанът я попитал какво ѝ има. Но тя не отронила нито дума. Женихът не можел да си обясни тази нейна натъженост и помислил, че денят не е подходящ за сватба и затова я отложил за следващия ден. Но на другия ден невястата станала още по-печална, а на третия ден още по-печална и по-мълчалива. От намръщеното ѝ чело личало, че никаква мисъл не ѝ дава покой. Женихът се опитвал да я развесели, шегувал се с нея, разказвал ѝ забавни истории, но всичко било напразно. Като видял, че не могъл да я утеши, решил той самият да се развлече малко и една сутрин отишъл на лов. В гората го

връхлетяла силна буря и младежът се скрил в една стара изоставена къща. В тъмнината той чул гласове:

— О, Колумбина!

— О, Колумбара!

— О, Колумбун!

— Сложете тенджерата, за да сварим качамак! Видя се, че тази проклета невеста няма да ни покани на обед!

Капитанът се взрял и видял три старици: едната от тях с мигли, които се влачели по земята, другата с устни, увиснали чак до краката ѝ и третата със зъби, стигащи до коленете.

„Сега вече знам с какво ще разсмея моята невеста — казал си капитанът. — И ако това не я развесели, тя никога вече не ще се разсмее!“

Като се върнал у дома си, казал на девойката:

— Днес в гората се скрих от дъжда в една изоставена къщурка. Влизам и какво да видя? Три старици: едната с мигли, които се влачеха по земята, втората с устни, увиснали до краката ѝ, а третата със зъбите си може да си чеше колената. Те си викаха една на друга: „О Колумбина!“, „О Колумбара!“, „О Колумбун!“

Лицето на девойката веднага се прояснило, тя се засмяла и възкликала:

— Нареди веднага да започва сватбеният пир! Но те моля да ми разрешиш да поканя тези старици на нашия празник — те много ме разсмиват.

Така и сторили. За стариците сложили кръгла масичка, толкова малка, че дългите им мигли, устни и зъби не се забелязвали.

След обеда женихът попитал Колумбина:

— Кажи ми, добра жено, защо миглите ти са толкова дълги?

— Защото много си напрягах очите, за да изпреда тънка нишка.

— А на теб защо устните ти са толкова много увиснали?

— Защото много пъти си наплюнчвах пръста, за да изпреда тънка нишка? — отговорила Колумбара.

— А ти защо имаш толкова големи зъби?

— От многото възли, които вързах при преденето — казала Колумбун.

— Ето каква била работата — възкликал капитанът и казал на жена си: — Донеси ми вретеното! — и когато тя донесла вретеното,

той го взел и го хвърлил в огъня на камината.

— Никога повече в живота ти няма да те карам да предеш.
И тогава неговата едра жена заживяла спокойно и щастливо.

БЕЗСТРАШНИЯТ ДЖОВАНИНО

Имало едно време един момък, който не се страхувал от нищо на света и затова се казвал Джованино Безстрашния. Като обикалял по света, веднъж той влязъл в един хан и поискал да пренощува.

— Тук нямаме място — отвърнал ханджията, — но ако ти не се страхуваш, ще ти покажа пътя за един замък.

— А защо трябва да се страхувам?

— Там се чуват гласове и никой не е успял да излезе жив. Всеки път съм виждал да се отправя към замъка погребална процесия с ковчег, за да вземе храбреца, който се е осмелил да пренощува там.

И какво направил тогава Джованино! Взел една свещ, една бутилка вино и наденица и отишъл да пренощува в замъка.

Точно в полунощ, когато той вечерял на масата, от камината се чул глас:

— Да хвърля ли?

— Да, хвърли де!

От камината се показал един човешки крак. Джованино изпил една чаша с вино. Гласът отново казал:

— Да хвърля ли?

А Джованино:

— Да, хвърли де!

Тогава излязъл друг човешки крак. Джованино отхапал едно голямо парче наденица.

— Да хвърля ли?

— Хвърляй!

Излязла една човешка ръка. Джованино започнал да свири.

— Да хвърля ли?

— Хвърляй!

Излязла втора ръка.

— Да хвърля ли?

— Хвърляй!

Изпаднал един човешки труп. Ръцете и краката се били залепили към него. И човекът без глава се изправил на крака.

— Да хвърля ли?

— Хвърляй!

Търкулнала се една глава и скочила на раменете на толовището.

Пред Джованино застанал великан.

Момъкът вдигнал чаша с вино и казал:

— Наздраве!

Великанът казал:

— Вземи свещта и върви след мен.

Джованино взел свещта, но не помръднал от мястото си.

— Върви напред ти! — казал Джованино.

— Не, ти! — отвърнал великанът.

— Ти! — казал Джованино.

Великанът тръгнал пръв. Така те преминали през целия замък.

Джованино следвал великана със свещ в ръка. Накрая те стигнали под едно стълбище, където имало малка вратичка.

— Отвори я! — казал великанът на младежа.

— Отвори я ти! — казал Джованино.

Великанът бълснал с рамо вратичката, тя се отворила и дълбоко надолу се спускала извита стълба.

— Слизай — казал великанът.

— Първи слез ти — отвърнал Джованино.

Спуснал се в подземието и великанът посочил голяма каменна плоча на земята и казал:

— Повдигни я!

— Повдигни я ти! — отговорил Джованино и великанът повдигнал плочата, сякаш тя била лека като сламка.

Под плочата лежали три гърнета със злато.

— Вземи ги и ги изнеси горе — казал великанът.

— Вземи ги ти и ги изнеси горе — казал Джованино.

Великанът понесъл гърнетата със злато. Когато се върнали в стаята с камината, великанът казал:

— Джованино, магията се развали — от великана се отделил единият крак и изчезнал в камината. — Едното гърне със злато е за теб, вземи го — В камината изчезнала и едната ръка от тялото на великана. — Второто гърне дай на хората, които, мислейки те за мъртъв, ще дойдат да те вземат — отделила се и втората ръка и тя изчезнала в камината. — Третото гърне дай на първия бедняк, който

мине оттук. — Отделил се и вторият крак и туловището на великана седнало на пода. — Замъкът задръж за себе си: неговите господари отдавна са умрели и нямат наследници. — Главата се отделила и паднала на пода до туловището. След това туловището се надигнало и изчезнало в камината, накрая изчезнала и главата.

На разсъмване се чуло пеене: „Пощади ме...!“ Това била погребалната церемония, която идвала към замъка за тялото на Джованино. А той стоял на прозореца и си пушел лулата.

Оттогава безстрашният Джованино заживял щастливо и богато в замъка. Живял до деня, в който като се обърнал назад, видял сянката си и така се уплашил, че умрял на място.

БЕЗДУШКО

Живяла някога една вдовица със сина си, който се казвал Джуанин. Когато той станал на тринадесет години, поискал да тръгне по света, за да търси щастието си.

— Малък си още, за да бродиш по света — казала му майка му.
— Когато възмъжееш и с един удар на краката свалиш бора, който расте зад къщата ни, тогава ще можеш да тръгнеш.

Оттогава всяка сутрин, веднага щом станел от леглото, Джуанин тичал към дъrvото и с всички сили бълсвал стъблото с двата си крака. Но дъrvото оставало неподвижно, а момчето отскачало от него и падало по гръб. Изправял се Джуанин, отърсвал пръстта от себе си и се прибирал вкъщи.

Накрая, в една прекрасна утрин, той събрал всичките си сили, бълснал дъrvото, то трепнало, наклонило се и се повалило на земята, а корените му излезли от земята.

Джуанин извикал майка си. Тя видяла падналото дъrvо и казала:

— Сега, сине мой, можеш да отидеш, където искаш.

Джуанин се сбогувал с майка си и тръгнал на път. Дълго вървял и накрая стигнал в един град. Кралят на този град имал кон на име Рондинело. Никой не можел да го обязди. На всички се отдавало да изминат с него само няколко крачки: конят ги хвърлял на земята. Джуанин забелязал, че той се плаши от собствената си сянка и предложил той да обязди Рондинело. Той отишъл в конюшнята, започнал да го гали, ласкаво произнасял името му и съвсем неочеквано се метнал на седлото и изкаран Рондинело на улицата, като се стараел да язди срещу слънцето. Рондинело не виждал сянката си и вървял спокойно. Джуанин опънал поводите, пришпорил коня и се понесъл в галоп. След четвърт час конят бил кротък и послушен като агънце, но не позволявал на никого да го възседне, освен на Джуанин.

От този ден кралят взел Джуанин на служба при себе си и така го заобичал, че другите придворни започнали да му завиждат и да хранят злоба към него. И започнали да мислят как да се избавят от него.

Кралят имал дъщеря, отвлечена преди няколко години от магьосника Бездушко. Оттогава никой не знаел къде е тя и какво е станало с нея.

Слугите отишли при краля и му казали, че Джуанин се хвалил, че може да освободи кралската дъщеря. Кралят заповядал да извикат при него Джуанин. На бедния Джуанин това известие му дошло като гръм от ясно небе — той за първи път чувал за това. Но на краля само при мисълта, че някой може да се пошегува с неговото нещастие, очите му потъмнявали от гняв:

— Ти или ще я освободиш — казал той, — или ще заповядам да ти отрежат главата!

Като разбрал, че няма начин да накара краля да му повярва, Джуанин поискал да му дадат ръждясалия меч, който висял на стената, оседнал Рондинело и тръгнал на път. В гората той срещнал един лъв, който му направил знак да спре. Джуанин се уплашил, но се срамувал да побегне. Слязъл той от коня и попитал лъва какво иска.

— Джуанин — казал лъвът, — ние сме четириима: аз, кучето, орелът и мравката. Трябва да разделим това убито магаре, ти имаш меч, разсечи го на части и го подели между нас.

Джуанин отрязал главата на магарето и я дал на мравката.

— Вземи я — казал Джуанин, — тя ще бъде за теб хубав дом, а вътре ще намериш толкова храна, колкото си искаш.

След това отрязал краката на магарето и ги дал на кучето:

— Гризи ги, докато си живо и здраво. След това изрязал вътрешностите на магарето и ги дал на орела:

— Тази храна е за теб. Можеш да я отнесеш с теб на върховете, където кацаш.

Всичко останало Джуанин дал на лъва, който бил най-големият от четиридесета, и то се падало на него. След това Джуанин се качил на коня и се канел да продължи пътя си, когато чул, че лъвът отново го вика: „Да! — помислил си той, — навярно неправилно съм разделил магарето“. Но лъвът казал:

— Ти добре разреши спора и добре ни угоди. Ние искаме да ти се отблагодарим. Вземи този нокът, когато го наденеш на палеца си, ти ще станеш най-страшният лъв на земята.

— Ето ти единия от моите мустаци — казало кучето. — Когато си го поставиш на устните, веднага ще станеш най-бързоногото куче

на света.

— Вземи това перо от моите крила — казал орелът. — С него ти ще бъдеш най-големият и силен орел, който лети в небесата.

— Аз ще ти дам една от моите лапички, — казала му мравката.

— Щом я залепиш към твоето тяло, ще станеш такава малка мравчица, която не може да се види дори с лупа.

Джуанин благодариł на четиридесета, взел подаръците и заминал. Само че не знаел дали да вярва или не на вълшебната сила на подаръците. Щом се отдалечил, той решил да ги изprobва. Най-напред той се превърнал на лъв, след това на куче, после на орел и на мравка, след това отново на мравка, на орел, на куче и на лъв, след това пак на орел, на мравка, на лъв и на куче и отново — на куче, мравка, лъв и орел, — така той се убедил каква е вълшебната сила на подаръците и много доволен продължил пътя си.

Когато излязъл от гората, той видял езеро и сред него замък. Това бил замъкът на магьосника Бездушко. Джуанин се превърнал на орел и кацнал на корниза на един затворен прозорец. След това се превърнал на мравка и през една цепнатинка пропълзял вътре в замъка. Там той попаднал в красива спалня, където на легло под балдахин спяла кралската дъщеря. Джуанин-мравката, започнал да се разхожда по бузата ѝ докато тя не се събудила. Тогава той отлепил от своето тяло мравешката лапичка и кралската дъщеря видяла пред себе си красив юноша.

— Не се бой — прошепнал Джуанин, като ѝ направил знак да мълчи. — Аз съм дошъл да те освободя! Ти трябва да узнаеш от магьосника как може той да бъде умъртвен.

Когато магьосникът се появил в спалнята, Джуанин отново станал мравка. Кралската дъщеря го посрещнала с ласкови думи, сложила го да седне в краката си и му взела главата на коленете си.

— Скъпи май, магьоснико, аз знам, че твоето тяло е без душа и че ти не можеш да умреш. Но мен ме плаши мисълта, че някой може да узнае къде е скрита твоята душа и да те убие. Това много ме тревожи.

— На теб мога да кажа къде е моята душа — отвърнал магьосникът. — Ти си затворена в моя замък и на никого не можеш да разкриеш тайната ми. За да бъда убит, нужен е лъв, който да победи черния лъв в моята гора. Ако черният лъв бъде убит от него, ще изскочи черно куче, което може да бъде догонено само от най-бързото

куче в света. От убитото черно куче ще излети черен орел. Не знам дали има на света орел, който би могъл да се пребори с него! В черния орел има черно яйце. Който разбие това яйце в челото ми, ще пусне от него моята душа и аз ще умра. Ти какво мислиш, лесно ли е да се направи всичко това? Сега още ли ще се тревожиш, за моя живот?

Джуанин със своите малки мравешки ушички чул целия разговор и през цепнатината на прозореца изпълзял обратно на корниза. Там отново станал орел и отлетял в гората. В гората той се превърнал на лъв и започнал да обикаля из храстите, докато не намерил черния лъв. Черният лъв се хвърлил на лъва Джуанин. Но Джуанин бил най-силният лъв на света и разкъсал черния лъв.

На магьосника, който през това време бил в замъка, му се завило свят.

От черния лъв изскочило черно куче, което стремглаво се впуснало в бяг, но Джуанин се превърнал в най-бързото куче на света и настигнал черното куче. Двете кучета впили зъби едно в друго, затъркаляли се по земята и черното куче издъхнало.

От кучето излетял орел, но веднага Джуанин се превърнал в най-силния орел на света. Те закръжили в небето, удряли се един друг с клюновете си и се деряли с ноктите си, докато черният орел не свил крила и не паднал на земята. Пред това време магьосникът в замъка го тресяла треска и той треперел под купчина одеяла.

Джуанин отново се превърнал в човек, разтворил корема на орела и извадил от него черното яйце. След това се отправил към замъка и го дал на кралската дъщеря, която била безкрайно доволна от това.

— Как успя да се сдобиеш с него? — казала тя.

— Лесна работа — отговорил Джуанин. — Сега всичко зависи от теб.

Кралската дъщеря влязла в стаята на магьосника.

— Как се чувствуваш?

— А-а — изстенал магьосникът. — Някой иска да ми отнеме живота. Горко ми!

— Донесох една чаша с бульон. Изпий я.

Магьосникът се надигнал и се навел над чашата.

— Почакай, ще счупя едно яйце в бульона. Това е много полезно.

— След тези думи кралската дъщеря разбила черното яйце в челото на

магьосника и в същия миг Бездушко умрял.

Джуанин отвел при краля неговата дъщеря. Всички били щастливи и доволни и кралят веднага я оженил за Джуанин.

ПРИКАЗКИ ОТ ТРЕНТИНО, ФРИУЛИ И ВЕНЕТО

ВЪЛШЕБНИЯТ ПРЪСТЕН

Имало едно време един беден младеж. Веднъж той казал на майка си:

— Майко, ще тръгна да странствам по света. Тук на село никой не ме зачита за нищо и аз няма да успея нищо да постигна. Искам да си опитам късмета и ще видиш, че и за теб ще настанат радостни дни.

Казал и тръгнал на път.

Стигнал до някакъв град и започнал да броди по улиците. Видял една старица, която се изкачвала по стръмна уличка, носейки две големи ведра с вода и която едва дишала. Приближил се младежът до старицата и казал:

— Дайте да ви нося водата, бабке, тази тежест не е за вас.

Взел той двете ведра, занесъл ги до дома на старицата, изкачил с тях стъпалата и ги оставил в кухнята.

Кухнята била пълна с много кучета и котки, които, мъркайки, радостно се тълпели и галели около краката на своята добра господарка.

— Как да ти се отблагодаря? — попитала старицата.

— Няма защо — отговорил младежът, — нямам нужда от нищо.

Просто исках да ви услужа.

— Почакай, синко — казала старицата, излязла от кухнята и се върнала с един пръстен в ръка. На външен вид той не струвал и пукнат грош. Старицата го надянала на палеца на младежа и му казала:

— Този пръстен е много ценен. Ако ти пожелаеш нещо, завърти го около палеца си и всичко ще се събудне. Само внимавай да не го изгубиш, тогава няма да видиш нищо добро. А за да бъда сигурна, ще ти дам една котка и едно куче, те ще те придружават навсякъде. Животните си ги бива и рано или късно ще ти потрябват.

Младежът ѝ благодарил дълго и после тръгнал по своя път. Но на това, което му казала старицата, той не повярвал и затова смятал, че нейните подаръци нямат никаква стойност.

„Бабешки приказки“, казал си той и дори не помислил да изпробва пръстена.

Излязъл от града, а кучето и котката вървели след него. Младежът много обичал животни и се радвал, че сега имал куче и котка. Той играел с тях, а те от радост скачали и бягали. Така и не забелязали кога навлезли в гората. Настанала нощ и младежът легнал да си почине под едно дърво, а редом с него и кучето и котката. Но младежът не можел да заспи, защото бил много гладен. Тогава си спомнил за пръстена и си казал:

— Защо да не опитам, от опит глава не боли.

Завъртял той пръстена около палеца си и казал:

— Искам да ям и да пия!

Едва изговорил тези думи — и пред него се появили маса и три стола, а масата била отрупана с всякакви ястия и напитки. Младежът седнал, завързал си салфетка около врата, на другите столове сложил кучето и котката, завързал и на тях по една салфетка и тримата започнали да ядат лакомо. Сега младежът повярвал на своя пръстен.

След като си похапнал, младежът се изтегнал на земята и се размечтал за чудесата, които сега можел да стори. Но най-трудното било да избира. Ту му се искало да има купища от сребро и злато, ту предпочитал каляски и коне, ту замъци и земи. На ум му идвали все нови и нови желания.

„Така ще подludeя — казал си той накрая, когато вече не можел нищо да измисли. — Много пъти съм чувал, че хората си загубват главите, когато ги споходи щастие. Но аз искам да си я запазя. За днес стига, утре пак ще видим“.

Обърнал се той на едната си страна и заспал дълбоко. Кучето легнало в краката му, а котката — до главата му, така те цяла нощ пазили господаря си.

Когато младежът се събудил, слънцето вече греело над зелените дървета, духал свеж вятър, птиците пеели и той не чувстввал никаква умора. Помислил да си пожелае кон, но в гората било така хубаво, че той решил да върви пеш; помислил да си пожелае закуска, но наоколо имало такива вкусни горски ягоди, че нищо друго не му се приискало; помислил да поисква да пие, но недалеч от него течал ручей с такава бистра вода, че той от него с шепи си утолил жаждата.

Така вървял през поля и гори и накрая стигнал до голям дворец. На един от прозорците му се показала красива девойка. Когато тя видяла младежа, който с ръце в джобовете весело вървял по пътя с

куче и котка, ласкаво му се усмихнала. Младежът вдигнал глава и въпреки че запазил пръстена си, в този момент загубил сърцето си по девойката.

„Ето че дойде време да поискам помощ от пръстена — помислил си той. Завъртял пръстена и си пожелал: — Нека срещу този дворец да се издигне друг дворец, още по-хубав, и в него да има всичко, каквото душата ти поиска“.

И в миг двореца сякаш изникнал от земята, а сам младежът се озовал вътре, като че ли е живял в него сто години, кучето стояло до своята колибка, а котката лижела лапите си край огъня.

Младежът се приближил до прозореца, разтворил го, а срещу него се намирал прозореца с красивата девойка. Те се усмихвали един на друг, въздишли и младежът решил, че е дошъл моментът да ѝ поиска ръката. Девойката била много радостна, родителите ѝ също и след няколко дни вдигнали сватба.

Първата нощ, след многото ласки, прегръдки и целувки, младата жена го попитала:

— Кажи ми как така изведнъж твоят дворец израсна от земята като гъба?

Младежът се замислил: „Да ѝ кажа ли или да не ѝ кажа“? Но след това решил: „Нали е моя жена, а от нея не трябва да се крие нищо“. И ѝ разказал за вълшебния пръстен. След това и двамата заспали.

Но докато мъжът спял, жената тихо извадила пръстена от палеца му. След това станала, извикала слугите и казала:

— Бързо да се махаме от този дворец! Връщаме се в двореца на моите родители!

Когато се върнала вкъщи, завъртяла пръстена и казала:

— Нека двореца на моя мъж да се измести на най-високия и стръмен връх на ей онази планина!

Двореца изчезнал сякаш никога не бил съществувал. Тя погледнала планината и видяла, че той се озовал на самия връх.

На сутринта младежът се събудил, но не съзрял жена си до себе си. Отворил той прозореца и видял под себе си пропаст. Разтъркал очи и отново видял стръмни и дълбоки сипеи, а наоколо — снежни върхове. Поискал да завърти пръстена си, но него го нямало на ръката му; извикал прислугата — никой не се отзовавал. Дотичали само

кучето и котката: те останали в двореца, защото младежът разказал на жена си за пръстена, но за кучето и котката не казал нито дума.

Отначало младежът нищо не разбирал, но след това се досетил, че за всичко е виновна неговата жена — коварна изменница. Но това не го утешавало много. Започнал той да оглежда не може ли някак да се спусне от върха, но всички врати и прозорци били над самата пропаст. Храната в двореца щяла да стигне само за няколко дена и младежът със страх си помислил, че ще умре от глад.

Кучето и котката видели мъката на своя господар, приближили го и кучето казало:

— Не се отчайвай, господарю, ние с котката все ще намерим сред скалите някаква пътечка, за да слезем, а слезем ли долу, ще доберем и до пръстена.

— Скъпи мои зверчета — казал младежът. — Вие сте моята единствена надежда. По-скоро ще предпочета да се хвърля от скалите, отколкото да умра от глад.

Тръгнали кучето и котката на труден път: изкачвали се, спускали се надолу, скачали от стръмнина на стръмнина, от скала на скала и накрая слезли от планината. В долината течала река, трябало и през нея да преминат. Кучето взело котката на гърба си и доплавало до другия бряг.

Стигнали те до двореца на коварната жена в късна нощ, когато всички спели дълбок сън. Те тихо се промъкнали през една пролука на входната врата. Котката казала на кучето:

— Ти остани тук да пазиш. А аз ще продължа нататък, за да видя какво може да се направи.

Незабелязано по стълбището тя се добрала до спалнята на измамницата. Но вратата била заключена и нямало как да се влезе вътре. Докато размишлявала, покрай нея неочеквано пробягнал плъх. Котката скочила и го хванала. Той бил здрав и охранен и започнал да моли котката да го помилва.

— Добре — казала тя. — Но прогризи дупка на тази врата, през която аз да мога да вляза.

Плъхът веднага се заел да гризе. Гризал, гризал той, зъбите му се затъпили, но дупката била малка и не само, че котката не можела да мине, но дори и той самият.

— Имаш ли малки? — попитала котката.

— И още как? — отвърнал плъхът. — Имам седем-осем мишлета, едно от друго по-пъргави.

— Върви и бързо доведи едно от тях — казала котката. — Ако не се върнеш — ще те намеря, където и да си, и ще те изям.

Плъхът изтичал и се върнал с едно мишле.

— Слушай, малкия — казала котката, — ако си хитър, ще спасиш твоя живот и живота на баща си. Пропълзи в стаята, качи се на леглото и извади пръстена, който е на пръста на жената, която спи там.

Мишлето влязло в стаята, но се върнало, без да носи нищо.

Котката не се отчаяла.

— Значи пръстенът е в устата ѝ. Връщай се бързо в стаята, погъделичкай я с опашка по носа, тя ще кихне и ще си отвори устата. Пръстенът ще падне, ти ще го грабнеш и веднага ще го донесеш тук.

Всичко станало така, както котката казала. След малко мишлето се върнало с пръстена. Грабнала го котката и с големи скокове заслизала по стълбището.

— У теб ли е пръстена? — попитало я кучето.

— У мен — отвърнала котката.

Излезли те от двореца и хукнали да бягат. Но в себе си кучето завиждало на котката, защото тя взела пръстена.

Стигнали до реката. Кучето казало:

— Дай ми пръстена, защото иначе няма да те пренеса на другия бряг.

Но котката не искала да му даде пръстена и те се скарали. Както се карали, котката изтървала пръстена, той се търкунал и паднал в реката, тъкмо тогава оттам минавала една риба, която го гълтнала. Но кучето уловило със зъби рибата и взело пръстена. То пренесло котката на другия бряг, но те не се сдобрали, продължили да се карат и така стигнали до господаря си.

— Донесохте ли пръстена? — попитал ги той с нетърпелив глас.

Кучето изплюло рибата, а тя — пръстена. Тогава котката казала:

— Не е истина, че кучето донесе пръстена, защото аз взех пръстена, а кучето го открадна от мен.

А кучето казало:

— Ако не бях хванал рибата, пръстенът беше загубен.

Тогава младежът започнал да ги гали и казал:

— Скъпи мои, не се карайте и двамата сте добри и полезни, аз ви обичам и двамата.

В продължение на половин час той с едната ръка галил кучето, а с другата — котката, докато те се сдобрали и останали приятели както преди.

След това той влязъл в двореца, завъртял пръстена около палеца си и казал:

— Искам моя дворец отново да си заеме предишното място, а дворецът на жена ми да дойде тук, на върха на планината.

Двата двореца веднага си сменили местата, дворецът на младежа се озовал на средата на цветущата долина, а дворецът на красавицата отлетял на острия връх, а тя вътре силно пищяла от страх.

Младежът довел в двореца майка си и тя заживяла радостните дни, които синът ѝ обещал. Кучето и котката също останали в двореца, те живеели в мир и само понякога се скарвали. Младежът използвал пръстена, но не много често, защото той бил справедлив и си казвал: „Не е добре човек да получава без труд всичко, което пожелае“.

А когато хората изкачили връха, където бил дворецът на жена му, те я намерили суха като клечка — била умряла от глад. Това била страшна смърт, но тя не заслужавала по-добър край.

ЕДНА НОЩ В РАЯ

Имало някога в едно село двама младежи. Те били големи приятели и така много се обичали един друг, че си дали клетва: който от тях първи се ожени, да покани другия да му кумува, дори ако се намира и накрай света.

Но не минало време и единият от тях умрял. Другият, който се готвел да се жени, не знаел какво да прави и отишъл при свещеника за съвет.

— Лоша работа — казал свещеникът, — дадената дума трябва да се удържи. Иди на гроба и покани приятеля си, нищо, че той е умрял. А дали ще дойде или не, това вече е негова работа.

Младежът отишъл на гроба и казал:

— Дойде време. Ела на сватбата да ми кумуваш.

Земята се разтворила и приятелят му излязъл от гроба.

— Идвам, идвам — казал той, — трябва да изпълня дадената клетва, защото иначе не се знае колко време ще остана в чистилището.

Отишли те вкъщи, а оттам в църквата на венчавката. След това бил сватбеният обяд, покойният приятел разказвал различни истории, но за това, което имало на онзи свят, не обелвал нито дума. На жениха му се искало много да го попита за това, но така и не се решил да го запита. След обядта покойният приятел казал:

— И така, приятелю, аз ти доставих това удоволствие и дойдох. Сега ти ще ме изпратиш ли?

— Разбира се, защо не? Но няма да се бавя много, днес е първият ден от сватбата ми, жена ми...

— Да, да, както искаш!

Женихът целунал жена си и казал:

— Излизам и бързо ще се върна — и тръгнал с покойника.

Говорили за това, за онова и така стигнали до гробището. Прегърнали се. Живият приятел си казал: „Ако сега не го попитам, друг случай няма да ми се отдае“. Съbral смелост и казал:

— Искам да те попитам, ти си мъртвец, как е там, на онзи свят?

— Какво да ти кажа — отвърнал покойникът, — ела с мен и сам ще видиш.

Отворил се гробът, живият тръгнал след мъртвия и се озовали направо в рая. Покойникът завел приятеля си в красив кристален дворец със златни врати. В двореца танцуvalи блажените души, ангелите свирели на лютни, а свети Петър — на контрабас. Живият гледал със зяпнала уста и кой знае колко време би останал там, за да види всичко останало.

— Да вървим по-нататък — казал покойникът и повел приятеля си към градината; там по дърветата вместо листа били накацали пъстроцветни птички, които пеели сладкогласно.

— Да продължаваме, какво стоиш и гледаш като захласнат!

Приятелите излезли на една поляна, където се веселили ангелите, нежни и весели като влюбени.

— А сега ще те заведа да погледаме звездите!

Но какви звезди, очите си да не откъснеш от тях! А реките! В тях вместо вода течало вино, а бреговете били от сирене.

Накрая живият приятел се сепнал:

— Куме, аз съм тук вече от няколко часа. Време е да се връщам у дома, жена ми навярно се беспокои.

— Омръзна ли ти?

— Да ми е омръзнато? Ако питаш мен...

— Има още много неща за гледане...

— Вярвам, но е по-добре да си вървя.

— Добре, както искаш.

Покойникът съпроводил приятеля си до гроба и изчезнал. Живият приятел излязъл от гроба и не можел да познае гробището: навсякъде имало паметници, статуи, високи дървета. Излязъл от гробището и вместо предишните малки каменни къщички видял огромни здания, трамваи, автомобили, самолети.

„Но къде, по дяволите, се намирам? Да не съм събркал пътя? Как странно са облечени всички тези хора!“

Попитал един старец:

— Уважаеми, кое е това село?

— Да, само че това е град, а не село.

— Добре, но не знам къде съм попаднал. Не можете ли да ми кажете къде е къщата на онзи, който се ожени вчера?

— Вчера? Аз съм тукашният клисар и мога да те уверя, че вчера никой не се е женил.

— Как? Вчера се ожених аз. — И той разказал на клисаря как ходил в рая с мъртвия си приятел.

— Ти сънуващ — засмял се старицът. — Тази история, която разказват, е много стара: женихът излязъл с кума си до гроба му и повече не се върнал, а младата невеста умряла от мъка.

— Но аз съм самият жених!

— Виж какво, ти трябва да поговориш с нашия епископ.

— С епископа ли? Но в това село има само свещеник!

— Какъв свещеник? От много години имаме епископ.

И той го завел при епископа.

Когато младежът разказал на епископа какво се е случило с него, той си спомнил, че е чувал тази история още като дете. Взел църковните книги и започнал да ги прелиства. Тридесет години назад — нямало нищо, петдесет години — пак нищо, сто, двеста години — нищо и нищо. Дълго епископът се ровил в книгите и накрая на един стар и пожълтял лист намерил имената на младежа и на неговата невеста.

— Това е било преди триста години! Младият съпруг наистина е изчезнал в гробището, а жена му умряла от мъка. Прочети и ти, ако не вярваш!

— Да, но това съм аз! Аз съм същият човек!

— Ти си се върнал от онзи свят? Но защо мълчиш? Разважи, разкажи нещо!

Но младежът пребледнял като мъртвец, паднал на земята и след това издъхнал. Така и не успял да разкаже нищо от това, което видял.

СЕЛЯНИНЪТ ЗВЕЗДОБРОЕЦ

Един крал загубил много скъп пръстен. Търсил тук, търсил там, но не могъл да го намери. Тогава заповядал да известят навсякъде, че звездоброецът, който му помогне да намери пръстена, кралят ще го направи богат за цял живот. Чул за това от глашата и един селянин на име Гамбара, което означава рак. Той не можел нито да чете, нито да пише и бил толкова беден, че нямал дори пукната пара.

„Толкова ли е трудно да си звездоброец? — мислел си той. — Защо да не си опитам щастието?“ — и отишъл при краля.

Кралят го приел и заповядал да го затворят в една стая, където имало само легло и маса. На масата имало дебела книга по звездоброене и до нея хартия, перо и мастило. Гамбара седнал до масата и започнал да разлиства дебелата книга. Той не разбирал нито една дума от книгата, но взел перото и започнал да пише разни знаци. Тъй като не знаел да пише, знаците, написани от него, били толкова странни, че слугите, които два пъти на ден му носели ядене, сметнали, че това е най-мъдрият звездоброец.

А тъкмо тези слуги били откраднали кралския пръстен и тъй като съвестта им не била чиста, всеки път, когато Гамбара ги изглеждал със строг поглед, за да си даде вид на истински звездоброец, слугите се разтрепервали от страх. Те си мислели: „Той знае всичко“ и техните поклони и послушание нямали край:

— Да, господин астролог! Какво ще заповядате, господин звездоброец?

Гамбара не бил астролог, а селянин и нямало защо да бъде учен на хитрост. Той веднага се сетил, че слугите знаят нещо за пръстена и решил да им устрои клопка.

Един ден в часа, когато му носели обеда, той се скрил под леглото. Влязъл един от слугите, но в стаята нямало никой. Изпод леглото Гамбара извикал силно:

— Първият!

Слугата сильно се изплашил, изтървал раницата, която носел и уплашен избягал.

Влязъл другият слуга и чул глас, който сякаш изпод земята да казва:

— Вторият!

И този слуга се изплашил и избягал. Влязъл третият слуга...

— Третият!

Слугите започнали да се питат:

— Какво да правим? Разкрити сме. Ако звездобрецът каже на краля за нас, с нас е свършено. — И решили да отидат при звездобреца и да му признаят всичко.

— Ние сме бедни хора — започнали те. — Ако вие кажете на краля за нас, ние сме загубени. Вземете тази кесия със злато, но ви молим, не ни издавайте.

Гамбара взел кесията и казал:

— Добре, няма да ви издам, но вие ще сторите това, което аз кажа: виждате ли пуйкът, който се разхожда по двора? Направете така, че той да глътне пръстена, а останалото оставете на мен...

На следващия ден Гамбара се явил пред краля и му казал, че след дълги изчисления накрая успял да разбере къде е пръстенът.

— И къде е? — попитал кралят.

— Глътнал го е пуйкът.

Заклали пуйка и в него намери пръстена. Кралят щедро наградил звездобреца и в негова чест дал обед, на който поканил всички грандове, маркизи, графове и барони на кралството.

Сред многото ястия на трапезата донесли чиния с раци. В тази страна раците били още непознати и сега ги виждали за първи път, те били подарък от краля на друго кралство.

— Ти си звездобрец — обърнал се кралят към селянина. — Кажи ни какво е това в чинията?

Бедният „звездобрец“ никога не бил виждал, нито чувал за подобни животни.

— Ах, Гамбара, Гамбара. Сега вече зле се нареди — прошепнал си той.

— Браво! — Възкликал кралят, който не знаел името на селянина. — Ти отгатна, това наистина са раци. Ти си най-великият звездобрец на света!

ПРИКАЗКИ ОТ ВЕНЕЦИЯ

ЯБЪЛКО И КОРЧО

Живели някога един мъж и една жена, много важни велможи. Много им се искало да имат син. Но сякаш нарочно син не им се раждал. Веднъж велможата срещнал на улицата вълшебника.

— Господин вълшебник, какво да сторим? Много ни се иска да имаме син!

Вълшебникът му дал една ябълка и казал:

— Дай тази ябълка на жена си и точно след девет месеца тя ще ти роди едно хубаво момче.

Мъжът се върнал вкъщи и дал ябълката на жена си.

— Изяж тази ябълка и ние ще имаме едно хубаво момче. Така казва вълшебникът.

Жената се зарадвала много и веднага извикала прислужницата и й наредила да почисти и обели ябълката. Прислужницата почистила ябълката, а обелките взела за себе си и след това ги изяла.

След време в един и същи ден на знатната дама и на прислужницата им се родил син: синът на прислужницата румен като кората на ябълката, а на дамата — бял и блед като обелена ябълка. Велможата обичал Ябълко и Корчо като двама свои синове. Момчетата расли заедно, заедно ходели на училище и се обичали един друг като братя.

Времето минавало и Ябълко и Корчо пораснали.

Един ден, като се разхождали, те дочули, че някакъв вълшебник имал чудно хубава дъщеря, като слънце, която никой дотогава не бил виждал, защото тя никога не излизала от дома си и дори не се показвала на слънце.

Ябълко и Корчо поръчали да им оседляят голям кон от бронз, кух отвътре, където те се скрили, като взели със себе си една тръба, флигорна и цигулка. Конят можел да се движи сам, защото бил на колела, задвижвани отвътре и така двамата младежки поели към двореца на вълшебника. Когато го наблизили, те засвирили с флигорната и цигулката. Вълшебникът видял от прозореца музикалния бронзов кон и го пуснал в двора на двореца си, за да се забавлява

дъщеря му. И наистина конят се харесал много на девойката. Но когато тя останала сама, от него излезли Ябълко и Корчо и тя много се уплашила. Ябълко и Корчо я успокоили:

— Не се плаши. Ние дойдохме, за да се полюбуваме на твоята красота! А ако наредиш, веднага ще си идем. Но ако нашата музика ти харесва, ще останем и ще посвирем още. След това ще се скрием в коня и никой няма да разбере, че ние сме в него.

Ябълко и Корчо дълго време развлечали дъщерята на вълшебника и тя не искала да ги пусне да си вървят.

— Ако искаш да дойдеш с нас, стани моя жена! — казал ѝ Ябълко.

Девойката се съгласила и тримата се скрили в търбуха на коня и напуснали двореца на вълшебника.

Старият вълшебник се върнал и повикал дъщеря си, но никой не му отвърнал. Той започнал да я търси, но никъде я нямало. И вратарят не знаел нищо... Тогава вълшебникът разbral, че е измамен и страшно се разсърдил. И излязъл на балкона и изрекъл с гневен глас след избягалото момиче три проклятия:

— Нека моята дъщеря да срещне три коня: бял, ален и черен. Нека да ѝ се хареса белият и на този кон тя да намери своята гибел!

— Нека да срещне три кученца: бяло, червено и черно. Нека да ѝ се хареса черното, тя да го вземе в ръцете си и да я настигне смъртта!

— Нека да умре в първата си брачна нощ, когато в спалнята ѝ се промъкне голяма змия!

В това време под балкона му минали три старици-феи и чули всичко. Уморените от път феи отседнали в един хан, за да си отпочинат. Щом влезли вътре, едната от тях казала:

— Ето къде била дъщерята на вълшебника. Ако знаеше за трите проклятия, с които баща ѝ я прокле, не би спала така спокойно!

И наистина на едно дървено легло спели дъщерята на вълшебника, Ябълко и Корчо. От тях само Корчо не бил заспал дълбоко: дали защото сънят не идвал да му затвори очите, или знаел, че при такива случаи е добре да се спи с едно око. Така или иначе, той чул какво казала една от феите:

— Вълшебникът прокле дъщеря си и ѝ пожела да срещне три коня — бял, ален и черен. Тя да се качи на белия и той да я погуби.

— Но — възразила втората, — ако някой успее да откъсне главата на този кон, нищо няма да й се случи.

— А когато узнае проклятията на вълшебника и ги разкаже на другого, ще се превърне в мраморна статуя — добавила третата фея.

— Вълшебникът й пожела тя да срецне три кученца — бяло, червено и черно — продължила първата фея. — Дъщерята на вълшебника да вземе в ръце черното и тогава да я следи смъртта.

— Но — възразила втората, — ако някой успее да откъсне главата на кученцето, нищо няма да й се случи.

— А онзи, който узнае тези предсказания и ги разкаже на другого, нека той да се превърне в мраморна статуя. — Казала третата фея.

— Освен това той каза, че през първата брачна нощ в спалнята на девойката и нейния жених ще влезе голяма змия, която ще умъртви младата булка.

— Но ако някой отсече главата на змията, нищо няма да й се случи — казала пак втората фея.

— Но ако някой разкаже това, ще се превърне в мраморна статуя — обадила се и третата фея.

Така Корчо узнал трите страшни тайни, които не можел да разкрие никому, защото щял да се превърне в мраморна статуя.

На другия ден младежите и дъщерята на вълшебника се отправили към пощенската станция, за да отпътуват, а там вече имало три коня — бял, ален и черен. Те били изпратени от бащата на Ябълко. Девойката веднага яхнала белия кон, но Корчо извадил меча си и отрязал главата на коня.

— Ти си полуудял! Защо направи това?

— Простете ми, но не мога да ви го кажа.

— Ябълко, Корчо е с жестоко сърце. Не искам да продължа пътя си с него — казала дъщерята на вълшебника.

Но Корчо й отвърнал, че и той самият не знае защо е отсякъл главата на коня и поискал прошка от девойката. Тя му простила.

Те тръгнали на път и когато наблизили дома на Ябълко, към тях се втурнали три кученца: бяло, червено и черно. Девойката поискала да улови черното, но Корчо изтеглил меча си и му отсякъл главата.

— Веднага се махай оттук, жестоки човече! — извикала девойката.

В това време дошли родителите на Ябълко и с голяма радост посрещнали сина си и неговата невеста. Когато те узнали за кавгата й с Корчо, започнали така настоятелно да я молят и накрая тя отново всичко му простила и се помирила с него. По време на гощавката всички се веселили, единствено само Корчо стоял настрана от празничната трапеза. Бил замислен и угрожен, но никой не успял да разбере от какво е толкова опечален.

— Няма нищо. Нищо не се е случило — отговарял той на всички и преди другите отишъл да спи. Но не отишъл в неговата стая, а в спалнята на младоженците.

Скоро дошли и те, легнали си и заспали. Но Корчо не спял и изведнъж чул, че някой счупил стъклото на прозореца. Видял, че през прозореца се вмъквала огромна змия. С един удар на меча си Корчо ѝ отсякъл главата. Шумът събудил невястата. Тя видяла Корчо пред леглото с изваден меч, а в това време змията изчезнала.

— Убиец! Хванете го! Корчо иска да ни убие! Два пъти му простих, но този път той ще заплати с живота си!

Корчо бил хванат и хвърлен в тъмница, и след три дни го повели към бесилката.

— Нищо не може да се направи. Все едно ще умра — казал си Корчо и помолил да изпълнят последното му желание. Той поискал преди смъртта си да каже нещо на жената на Ябълко.

— Спомняте ли си — започнал Корчо, — когато ние отседнахме в хана?

— Да, спомням си — отговорила тя.

— Докато вие спяхте, в хана влязоха три феи. Едната от тях каза, че вълшебникът е отправил три проклятия след забягналата си дъщеря. Той ви предсказал да срещнете три коня и ако вие яхнете черния, той да ви погуби. Но втората фея каза, че ако се отсече главата на коня, тогава нищо няма да се случи. А третата фея каза, че ако някой узнае предсказанието на вълшебника и ги разкрие на друг човек, то този някой ще се превърне в мраморна статуя.

При тези думи краката на нещастния Корчо се вкаменили.

— Стига, стига, моля те — завикала младата жена. Тя разбрала всичко. — Не ми разказвай повече нищо.

— Все едно аз ще умра! — Възразил Корчо. — Така че узнайте всичко. Трите феи казаха, че ще срещнете три кученца. — Той ѝ

разказал и второто предсказание на вълшебника и се вкаменил до шията.

— Всичко разбрах! Нещастни Корчо, прости ми! Не казвай нито дума повече — молела го младата жена.

Но той с едва чут глас, защото шията му се вкаменила и челюстите му започнали да се превръщат в мрамор, рассказал и за последното ужасно проклятие на вълшебника — за змията.

— Но... който разкаже за това... ще се превърне в мраморна статуя — и замъкнал, тъй като се вкаменил от главата до петите.

— Какво направих — отчаяно плачела жената на Ябълко. — Сега тази вярна душа е обречена... Но, може би?... Да, само моят баща може да го спаси!

Тя взела лист хартия, перо и мастило и написала писмо, в което умолявала баща си да я посети.

Вълшебникът обичал дъщеря си повече от всичко на света. Той веднага се качил в каретата си и се понесъл в галоп към дъщеря си.

— Скъпи татко — казала дъщерята, прегръщайки вълшебника.
— Моля те за милост! Виждаш ли този нещастен младеж от мрамор?
Той ме избави от твоите три проклятия и се превърна в мраморна статуя. Съживи го!

— Заради любовта ми към теб — въздъхнал вълшебникът, — ще направя и това. — Извадил от джоба си малко шишенце с балсам, напръскал с него мраморната статуя и Корчо оживял, отново станал румен и здрав като преди и тържествено с музика и песни го повели към къщи. Народът го приветстввал:

— Да живее Корчо! Да живее Корчо!

ПРИНЦЪТ-РАК

Имало едно време един рибар. С парите, които изкарвал от улова си, той никога не успявал да нахрани семейството си дори и с качамак. Един ден като издърпвал мрежата си от морето, усетил, че била много тежка. С много усилия накрая той успял да я извлече на брега и какво да види: в нея имало такъв голям рак, че с поглед не можеш го обхвана.

— Това се казва улов — зарадвал се рибарят. — Сега вече ще мога да нахраня моите деца с качамак.

Върнал се той вкъщи и казал на жена си да сложи тенджерата на огъня, защото пак излизал и скоро щял да се върне и да донесе брашно за качамак. А уловеният рак отнесъл в кралския дворец.

— Ваше величество — започнал той, — моля за вашата милост да купите този рак. Жена ми сложи тенджерата на огъня за качамак, но нямам пари да си купя брашно.

— Но за какво ми е този твой рак? Продай го на някой друг — отвърнал кралят.

Но в това време влязла дъщерята на краля.

— Ах, колко е красив, колко е прелестен този рак! Татенце, купи рака, моля те, купи го! Ще го пуснем в басейна при кефалите и златните рибки!

Принцесата обичала много рибите. Тя стояла с часове край басейна в градината, за да наблюдава как кефалите и златните рибки плават. И кралят, който обичал дъщеря си повече от всичко на света, изпълнил нейната молба.

Рибарят пуснал рака в басейна с рибите и получил кесия злато. Сега той можел да храни цял месец с качамак своите деца.

Принцесата обичала много да гледа рака и дълго не се откъсвала от басейна. Вече знаела всички негови навици и забелязала, че точно на обед той изчезвал някъде за три часа. Веднъж, като стояла до басейна и се любувала на своя рак, се раздал звън. Принцесата излязла на балкона и видяла един бедняк, който просел милостиня. Тя му хвърлила кесия със злато, но беднякът не успял да я улови и тя паднала в дълбок ров с вода.

Скитникът се спуснал в рова с надеждата да намери кесията, гмурнал се и заплавал под водата. Подземен канал свързвал рова с кралския басейн и отивал още по-надалеч, неизвестно къде. Като продължавал да плува, накрая скитникът се озовал в голяма подземна зала, украсена с великолепни килими. В залата имало сложена трапеза. Скитникът излязъл от водата и се скрил, зад един килим. Точно по обед във водата се появила една русалка на гърба на огромен рак. Русалката докоснala рака с вълшебна пръчка и в този момент от рака излязъл красив младеж. Той седнал на трапезата, русалката докоснala масата с вълшебната си пръчка и веднага всички блюда се напълнили с всевъзможни ястия, а бутилките — с вино. След като се наобядвал, младежът отново влязъл в рака; русалката го докоснala с вълшебната пръчка, седнала на гърба на рака и двамата се изгубили под водата.

Беднякът излязъл от скривалището си и също се впуснал да плува под водата и се озовал в басейна на принцесата. В това време тя се любувала на своите риби. Когато тя видяла скитника в басейна безкрайно се учудила.

— Сега пък какво искаш?

— По-тихо, принцесо, ще ви разкажа една удивителна история.

— Той излязъл от водата и й разказал всичко, което видял.

— Сега аз знам къде ходи точно по обед моя рак — промълвила принцесата. — Добре, утре по обед заедно ще отидем там.

На следващия ден през подземния канал принцесата заедно със скитника се добрали до подводната зала и се скрили с него зад килима. Точно по обед се появила русалката на гърба на рака. Тя го докоснala с вълшебната си пръчка, красивият младеж излязъл и веднага се отправил към трапезата. Принцесата отдавна се любувала, на рака в своя басейн, но сега, като видяла младежа, който излязъл от рака, веднага се влюбила в него. Тя се промъкнала до рака и незабележимо се скрила в него.

Когато младежът се върнал, видял принцесата.

— Какво си направила? — прошепнал той. — Ако русалката узнае за това и двамата ще бъдем погубени.

— Много ми се иска да те освободя от тази зла магия — прошепнала в отговор принцесата. — Кажи с какво мога да ти помогна?

— Едва ли можеш да ми помогнеш с нещо. От зата магия може да ме избави само девойката, която ме обикне повече от живота си.

— Готова съм на всичко — промълвила принцесата.

Докато в рака се водел този разговор, русалката се настанила върху рака и той, гребейки, я отвел през подземния канал в открито море. Русалката не подозирала, че в рака е скрита и кралската дъщеря. Русалката се отдалечила в морето, принцесата и младежът останали сами. Прегърнали се и се отправили обратно на път. По пътя принцът — а той бил истински принц — разказал на възлюблената си как може да го освободи.

— Намери на брега на морето една голяма скала, застани на нея и започни да пееш и да свириш на цигулка, докато от водата не излезе русалката, тя обожава музиката. Ще излезе от водата и ще каже: „Свири, красавице, тази музика ми харесва много!“ А ти ще отвърнеш: „Добре, ще продължа да свирия, но ми дай цветето, което носиш в косите си“. Когато това цвете попадне в ръцете ти, аз ще бъда свободен: в него е моето спасение.

Ракът се върнал в басейна и пуснал принцесата.

Скитникът също се върнал от подземната зала в басейна и като не намерил принцесата, решил, че тя е попаднала в беда. Но тогава принцесата излязла от басейна, благодарила на скитника и щедро го възнаградила. След това отишла при баща си и му казала, че иска да учи музика и пеене. Кралят никога не отказвал нищо на дъщеря си и веднага заповядал да извикат най-добрите певци и музиканти.

След като принцесата се научила да пее и да свири, казала на краля:

— Татко, искам да съм до морето и, застанала на някоя голяма скала, да свири на цигулка.

— На скала, на брега на морето? Ти не си с всички си — Възкликал кралят. Но както винаги и този път изпълнил нейното желание. Заедно с нея той изпратил и осем придворни дами, облечени в бели дрехи, а след тях, в случай на неочеквана опасност, и отряд от стражи и им заповядал да не изпускат от очи принцесата.

Принцесата застанала на една скала, заобиколена от своите осем придружителки. Щом се разнесла музиката на нейната цигулка — и на вълните се появила русалката.

— Каква изумителна музика! Свири, свири, толкова ми е хубаво от музиката!

— Ще свиря, но ми подари цветето, което е в косите ти. Най-много на света обичам цветята!

— Ще ти го дам, ако можеш да го вземеш оттам, където аз ще го хвърля.

— Ще мога — отвърнала принцесата и започнала отново да пее и да свири. След като свършила, отново проговорила на русалката: — А сега ми дай цветето.

— Дръж — казала русалката и го хвърлила надалеч в морето.

Принцесата се хвърлила във водата и заплуvalа срещу вълните към мястото, където плувало прекрасното цвете.

— Принцесата! Принцесата! Помощ! — завикали осемте придворни от скалата. Вятърът развявал техните бели дрехи. Но принцесата продължавала да плува: тя ту изчезвала, ту се появявала сред вълните. И когато силите ѝ започнали да я напускат, вдигнала се една вълна и плиснала цветето право в ръцете ѝ. Под водата се чул глас:

— Ти ме спаси. Сега ти ще станеш моя жена. Не се страхувай от нищо, аз ще ти помогна, ей сега ще изплуваме на брега. Но не казвай никому нито дума за това, дори и на родния си баща. Днес аз ще отида да предупредя моите родители, а утре ще поискам от краля ръката ти.

— Да, да, разбира се! — едва промълвила принцесата, защото не ѝ останал дъх. И ракът я понесъл към брега.

Вкъщи тя казала на краля, че ѝ било много весело и нито дума повече.

На другия ден точно в три часа пред кралския дворец се чул конски тропот, звук от фанфари и биене на барабани. Посланик на чуждо кралство известил, че синът на неговия крал моли да бъде приет.

Принцът поискал от краля ръката на неговата дъщеря, а след това разказал цялата си история от началото до края. Отначало кралят се разсърдил, че не му казали нищо по-рано, но след това заповядал да извикат дъщеря му. Принцесата се хвърлила в обятията на принца:

— Това е моят жених, това е моят жених!

И кралят разбрал, че не му остава нищо друго, освен скоро да вдигне сватба.

ПРИКАЗКИ ОТ ПУЛИЯ

ЧЕТИРИНАДЕСЕТИ

Живели някога един баща и една майка, които имали тринадесет сина. Когато се родило четиринадесетото дете, също момче, те го нарекли Четиринадесети. Четиринадесети растял много бързо и скоро заякнал и възмъжал.

— Сега ти ще можеш да помагаш на твоите тринадесет братя и да работиш с тях на полето — казала му майка му. — Вземи кошницата със закуските и върви при тях.

Взел той кошницата, в която имало четиринадесет хляба, четиринадесет резена сирене, четиринадесет литра вино и тръгнал. По пътя обаче огладнял и ожаднял, и изял четиринадесетте хляба, сиренето и изпил четиринадесетте литра вино.

За другите братя не останало нищо. Те си затегнали коланите и му казали:

— За ядене те бива. Нека да видим как работиш. Вземай мотиката и започвай да копаеш.

— Добре, братя — отговорил Четиринадесети, — само че ми дайте мотика, която да тежи четиринадесет килограма.

Неговите братя му дали мотика, която тежала четиринадесет килограма.

— А сега да видим — казал най-малкият брат, — кой пръв ще стигне до края на нивата!

Размахали мотики четиринадесетте братя — първи до края на нивата стигнал Четиринадесети.

От този ден той заработил заедно с братята си. Работел за четиринадесет души и ядал за четиринадесет души. От гладуване братята му отслабнали и заприличали на чирози.

Тогава майката и бащата казали на Четиринадесети:

— Обиколи малко света и виж как живеят хората.

Четиринадесети се сбогувал с родителите си и тръгнал на път.

В едно село един богаташ търсел петнадесет копачи за работа на полето. Четиринадесети научил за това, отишъл при него и му казал:

— Аз работя и ям за четиринадесет копачи. Но вземам и надница за четиринадесет души. Ако искате, при тези условия може да ме вземете.

Богаташът решил да изпроверва Четиринадесети и го взел на работа. Но той имал нужда от петнадесет копачи, затова наел още един. И наистина Четиринадесети правел четиринадесет копки с мотиката, а копачът, с когото той работел — само една. Скоро цялото поле било обработено. Но на богаташа не му се искало да плати на Четиринадесети за четиринадесет копачи. Затова решил да се избави от него.

— Виж какво — казал му той, — направи ми още една услуга. Вземи седем вола, четиринадесет чувала, иди с тях в ада при Луцифер, напълни ги със злато и ги докарай тук.

— Добре — казал Четиринадесети, — само ми дайте клещи, които да тежат четиринадесет килограма.

Богаташът му дал клещи, които тежали четиринадесет килограма. Четиринадесети впрегнал воловете и се отправил към ада. Стигнал той до вратите на ада, почукал и извикал:

— Трябва ми самият Луцифер!

— Какво искаш от нашия повелител — попитали го дяволите, които охранявали вратите.

Четиринадесети им дал писмото на господаря си, в което той искал четиринадесет чувала злато.

— Влез — казали му те.

Щом влязъл в ада, върху него се нахвърляли четиринадесет дявола, за да го разкъсат със зъби. Но младежът не бил от страхливите: хванал той един дявол с клещите за езика, хванал втори, трети и така подредил всичките, че нито един не останал жив. Останал жив само Луцифер, най-главният дявол.

— Какво направи ти?! — заплакал той. — Ти погуби моите най-добри четиринадесет дяволи! Сам няма да мога да напълня твоите чували със злато.

— Нищо — успокоил го Четиринадесети, — аз сам ще се справя.

Напълнил той четиринадесетте чувала със злато и казал на Луцифер:

— Бъди здрав. Аз си тръгвам.

— Не, ти оттук няма да излезеш — изревал Луцифер и си разтворил устата така, че да погълне Четиринадесети. Но той хванал с клещите Луцифер за езика, метнал го на гръб и тръгнал обратно на път, като подкаран натоварените със злато волове. След като се върнал в дома на своя господар, вързал дявола за крака на кухненската маса.

— Кажи какво искаш да направя сега? — замолил го Луцифер.
— Но само ме пусни да се върна в ада!

— Добре — усмихнал се Четиринадесети. — Вземи моя господар и върви с него в ада.

Дяволът не чакал да го молят повторно. Така Четиринадесети се сдобил с къща, с добитък и с чували със злато.

КОТЕШКАТА КЪЩА

Една жена имала две дъщери: едната родна, а другата заварена. Тя карала заварената дъщеря да работи повече от товарно магаре.

Веднъж тя я изпратила да набере цикория. момичето вървяло, вървяло и вместо цикория намерило една много голяма цветна зелка. Започнало да я дърпа и накрая успяло да я изтръгне. Но що да види — под нея в земята се открил кладенец и надолу в него се спускала стълба.

Момичето слязло по стълбата и се озовало в една къща, пълна с котенца, където всички били заети с шетня. Едно котенце перяло бельо, друго носело вода, трето шиело; четвърто миело пода, пето месело тесто: момичето поискало от едно котенце метла и му помогнало да премете, от друго взело мръсно бельо и му помогнало да го изпере, на трето извадило с кофата вода от кладенеца, на четвърто метнало хляба в пещта.

По обед дошла котката-майка и започнала да бие едно звънче:

„Дили-дон, дили-дон!
Бързо всички в този дом!
Който е работил, чака го обядва,
който не работи, хич и да не сядай!“

Котенцата казали:

— Всички работихме, мамо, но това момиче работи най-много от всички.

— Браво, момиче — казала майката-котка, — сядай и обядвай с нас.

Седнали всички на трапезата, а заедно с тях и момичето. Майката-котка му дала мясо, макарони и печено пиле, а на своите деца тя дала само сварен боб. Но момичето не искало да изяде всичко това само и разделило с изгладнелите котенца всичко, което му дала майката-котка. Когато всички се нахранили и станали от масата,

момичето почистило масата, измило съдовете, премело и подредило стаята. След това казало на котката:

— Благодаря, госпожо котка, а сега е време да си вървя, защото моята мащеха ще ми се кара.

Котката отговорила:

— Почакай, дъще, искам да ти направя подарък.

На долния етаж на къщата имало голям килер. От едната страна били наредени много копринени дрехи и пантофи, а от другата — дрехи от домашно платно: поли, елечета, престилки, басмени кърпи и обувки от телешка кожа.

— Избери си каквото искаш — казала котката.

Бедното момиче, което ходело винаги босо и окъсано, казало:

— Дай ми дрехи от домашно платно, обувки от телешка кожа и една кърпа, която да нося около врата си.

— Не — казала котката, — ти беше много добра с моите котенца и сега аз искам да ти направя един хубав подарък.

Тя взела най-хубавите дрехи от коприна, най-хубавата забрадка, пантофи от мека кожа, пременила момичето и казала:

— Когато излезеш оттук, ще видиш пред себе си една стена с дупки. Пъхни пръстите си в тях и след това вдигни главата си нагоре.

Момичето така и направило. Когато си извадило ръцете от дупките, видяло, че на всеки пръст блести пръстен, един от друг по-хубав. Вдигнало си нагоре главата и на челото му се залепила звезда. Върнало се вкъщи, пременено като млада невяста.

Мащехата я попитала:

— Кой ти даде всичките тези хубави неща?

— Майко, попаднах в една котешка къща, помогнах на котенцата в работата им и те ми подариха всичко това — и след това й разказала какво ѝ си било случило.

Мащехата изгаряла от нетърпение да изпрати и дъщеря си, за да получи и тя такива подаръци.

— Върви, дъще, върви — казала ѝ тя на сутринта. — Така и ти ще имаш същите красиви неща като твоята сестра.

— Не ми се ходи — отвърнала лениватата ѝ дъщеря. — Не искам никъде да ходя! Навън е студено, искам да си стоя до печката.

Но майка ѝ с една тояга я изкарала насила от къщи. Тогава лентяйката като вървяла, вървяла, стигнала до цветната зелка,

изтръгнала я и слязла в котешката къща. На първото котенце, което видяла, тя дръпнала опашката, на друго — ушите, на трето — отскубнала мустаците, на котенцето, което шиело, издянала иглата, а на това, което носело вода — изляла водата обратно в кладенеца. Цяла сутрин ленивото момиче пречило и дразнило котенцата, а те жално мяукали.

На обед дошла майка им със звънчето:

„Дили-дон, дили-дон!
Бързо всички в този дом!
Който е работил, чака го обяда,
който не работи, хич и да не сядай!“

— Майко — казали котенцата, — ние искахме да работим, но това момиче ни дърпаше за опашките, всячески ни пречеше и не ни позволи да свършим нищо!

— А-а, така ли било! — казала майката-котка. — Сядайте да се храните!

На момичето тя дала ечемичена каша, залята с оцет, а котенцата нахранила с месо и макарони. Но момичето постоянно крадяло от храната на котенцата. Когато станали от масата, то и не помислило за разтребване, а казало на котката:

— А сега ми дай това, което даде на сестра ми!

Тогава котката го завела в килера и го попитала какво иска.

— Искам онези дрехи, които са най-хубави и онези обувки с най-високите токове!

— Добре тогава — казала котката, — съблечи се и облечи тези мазни и мръсни вълнени дрехи и тези обувки от телешка кожа, кованни с гвоздеи.

След това котката завързала на шията на момичето една скъсана кърпа, изпратила го до вратата и казала:

— След като излезеш оттук, пъхни пръстите си в дупките на стената и след това вдигни глава нагоре.

Момичето излязло, пъхнало си пръстите в дупките на стената и около тях се увили червеи. Колкото повече тя ги дърпала, толкова повече червеите се увивали. То си вдигнало главата нагоре и на лицето

му се залепила една пиявица, която се протягала към устата му, и за да се избави, то трябвало постоянно да отхапва от нея.

Момичето се върнало в къщи с обезобразен и страшен вид. Майката, като го видяла на какво е заприличала дъщеря й, умряла от злоба. След това умряла и дъщеря й, тъй като непрекъснато трябвала да отхапва от пиявицата. А доброто и работно момиче се омъжило за добър и хубав младеж.

ПРИКАЗКИ ОТ РИМ, БАЗИЛИКАТА И АБРУЦО

ПРИКАЗКА ЗА ПРИНЦЕСИТЕ, КОИТО СЕ ОМЪЖИЛИ ЗА ПЪРВИТЕ СРЕЩНАТИ МЪЖЕ

Живял някога един крал, който имал четири деца: три дъщери и един син, принца — наследник. Когато кралят почувстввал, че неговите дни са преbroени, извикал сина си и му казал:

— Синко, аз умирам и искам да изпълниш последната ми воля. Когато твоите сестри станат моми за женене, излез на балкона и първия мъж, когото видиш — бил той прост селянин, занаятчия или благородник — за него те ще трябва да се омъжват.

Когато най-голямата дъщеря станала за женене, младият крал излязъл на балкона. Минал един бос дрипльо.

— Ей, приятелю — извикал кралят, — спри за малко.

— С какво мога да услужа на ваше величество? — попитал дрипльото. — Разрешете ми да си вървя, свините ми са гладни и трябва да ги изведа на паша.

— Седни, налага се да си поговорим. Ти трябва да се ожениш за моята най-голяма сестра.

— Ваше величество, вие се шегувате с мен: та аз съм само един прост свинар.

— Свинар не свинар, ти ще се ожениш за нея. Такава е последната воля на моя баща.

Така принцесата и свинарят се оженили и напуснали двореца.

Дошло време да се жени втората сестра. Младият крал излязъл на балкона и извикал в двореца първия мъж, който минал.

— Ваше величество, позволете ми да си вървя. Заложил съм примки и трябва да видя дали в тях не се е хванала някоя птица.

— Ще успееш! Искам да поговоря с теб. — И кралят му предложил за жена средната сестра.

— Ваше величество, нима е възможно такова нещо? — замолил се минувачът. — Аз съм само един беден ловец на птици и не мога да се сродя със самия крал.

— Така пожела моят баща — отговорил му младият крал.

Втората сестра взела за мъж ловеца на птици и също напуснала кралския дворец.

Когато настапало време да се омъжи най-малката сестра, кралят пак излязъл на балкона, а отдолу минавал един гробар. Младият крал много обичал най-малката си сестра и затова с голяма неохота я дал за жена на гробаря.

След като останал съвсем сам в големия дворец, младият крал си казал: „Дали не трябва и аз да последвам примера на моите сестри? Каква ли ще ми се падне за жена?“ И той излязъл на балкона. През това време минавала забързана една стара перачка на дрехи.

— Ей, стрино, почакай за малко...

— Какво искаш?

— Ела при мен, трябва да поговорим за една спешна и важна работа!

— Каква спешна работа! Спешна работа имам аз, че трябва да изпера на реката тези дрехи.

— Качи се веднага! Заповядвам ти!

Но думите му отишли на вятъра, старицата не поискала и да чуе. Тя му обърнала гръб и извикала:

— Върви да търсиш красивата Фиорита! — и с тези думи си заминала.

Младият крал така се разтреперил, че трябало да се подпре на балкона. Изпитал силна мъка и си помислил, че страда за своите сестри, които ги нямало вече в двореца. Но в действителност това било мъка по прекрасната Фиорита, която запалила сърцето му. И тогава той си казал: „Трябва да напусна тази къща и да обикалям по света, докато намеря красивата Фиорита“.

Много път извървял младият крал, обиколил половината свят, но никой не знаел нищо за красавицата Фиорита. Цели три години той скитал по света и ето че един ден се озовал в едно поле, където срещнал стадо свине, след него друго, трето...

Така той вървял сред това море от свине и накрая се озовал пред голям дворец. Кралят почукал:

— Хей, стопани! Дайте ми подслон за тази нощ!

Братата се отворила и се показала една дама, самата стопанка. Като видяла краля, тя се хвърлила към него и го прегърнала:

— Братко мой!

И кралят познал най-голямата си сестра, която се омъжила за свинаря.

— Сестро!

След малко излязъл и зетят-свинар, облечен като истински велможа. Съпрузите показали на краля своя красив дворец и му разказали, че и останалите сестри-принцеси живеят в такива дворци.

— Аз пък съм тръгнал да търся красивата Фиорита — казал им кралят.

— Нищо не сме чували за красивата Фиорита — отговорила най-голямата сестра, — но иди и при другите сестри, може би те ще ти помогнат.

— В случай, че ви заплаши голяма опасност — казал му зетят, който преди това бил свинар, — ето ви тези три косъма от свинска четина. Ако изпаднете в беда, достатъчно е да ги хвърлите на земята, и те ще ви избавят от всичко.

Кралят отново се отправил на път. Много ли, малко ли вървял, но ето че се озовал сред една гора. В гората имало толкова много птици, че те закривали небето. Те преливали от дърво на дърво и цвърчали в оглушителен хор. В средата на гората се издигал дворецът на втората сестра, която живеела още по-добре от първата. Неговият господар, някогашният беден ловец на птици, станал истински велможа. Но и средната сестра и нейният мъж не били чували нищо за красивата Фиорита. Те изпратили младия крал към най-малката сестра. На тръгване неговият зет му дал три птичи пера. В случай на беда трябвало само да ги хвърли на земята и тогава всякааква опасност щяла да изчезне.

Кралят продължил своя път. Отстрани на пътя започнал да вижда гробове, които били толкова много, че наоколо в полето не се виждало нищо друго, освен тях. Така той стигнал до двореца на третата сестра, която той обичал най-много. Когато кралят отново тръгнал на път, зет му, който преди бил беден гробар, му дал малка човешка кост.

— Вземи тази кост. Изпаднеш ли в беда, хвърли я на земята.

А сестра му казала, че знае града, в който живее прекрасната Фиорита.

— Но най-напред — посъветвала го — трябва да се обърнеш към една старица, на която аз помогнах в беда, и тя ще ти помогне.

Младежът пристигнал в страната, където живеела красивата Фиорита. Оказалось се, че тя била дъщеря на краля. Домът на старицата се намирал точно срещу кралския дворец. Тя радушно приела брата на своята благодетелка. От прозореца на къщата на старицата младият крал можел на воля да се любува на Фиорита, когато на разсъмване тя излизала на балкона, загърната във воал. Фиорита била толкова красива, че ако старицата не го държала за дрехата, той щял да падне от прозореца от захлас.

— По-добре е да не се опитвате да искате ръката на Фиорита — му казвала старицата. — Кралят на тази страна е жесток човек. На всички претенденти той първо поставя три условия и когато те не ги изпълнят, той заповядва да им отсекат главите.

Но младежът не се уплашил и се явил пред краля, за да поиска ръката на принцесата. Кралят заповядал да затворят младежа в голям зимник, пълен до тавана с ябълки и круши и му казал, че ако до сутринта той не изяде всички ябълки и круши, ще загуби главата си. Когато останал сам, младият крал си спомнил за трите косъма свинска четина, които зет му му дал, извадил ги и ги хвърлил на земята. Веднага след това се чуло свинско грухтене и отвсякъде наизлизали свине, цяло море от свине, които излапали всички ябълки и круши, като не оставили дори и огризка от тях.

— Браво — казал му старият крал, — ти заслужи ръката на моята дъщеря. Но преди това трябва да преодолееш още едно изпитание. Първата нощ, която ще прекараш с нея, ти трябва да я приспиш с песните на най-сладкогласните и най-красивите птици на света. Ако не успееш, на сутринта главата ти ще бъде отсечена.

Младият крал се сетил за трите перца, които неговият зет му подарил и ги хвърлил на земята. В същото време небето било затъмнено от ято пъстроцветни птици, които накацали по дървета и покриви и започнали да пеят така хубаво и нежно, че принцесата веднага заспала сладък сън с усмивка на устата.

— Добре — казал страшният тъст, — ти заслужи моята дъщеря. Но тъй като вече сте мъж и жена, още утре аз искам да имате бебе, което да може да казва „татко“ и „майко“. Ако това не стане, главите на двама ви ще паднат отсечени.

— Така да е, до утре има много време, — отговорил младият жених и след като си взел довиждане с краля, останал сам с красивата

Фиорита. На сутринта той си спомнил за малката човешка кост, която му дал неговият зет. Извадил я, хвърлил я на земята и пред очите им костта се превърнала в красиво момченце със златна ябълка в ръката, което назвавало „татко“ и „майко“.

Когато в спалнята влязъл старият крал, момченцето се запътило към него, като искало да постави златната ябълка на короната на дядо си. Старият крал разцелувал внука си, благословил младите, смъкнал короната си и я сложил на главата на зетя си, който така станал крал на две кралства.

След това те вдигнали голяма сватба. На нея дошли зетят-свиар, зетят-птицеловец и зетят-гробар със своите жени.

НЕАПОЛИТАНСКИЯТ ВОЙНИК

Трима войници избягали от своя полк. Първият от тях бил римлянин, вторият — флорентинец, а третият, най-младият — неаполитанец. Те дълго вървели и вечерта ги заварила в една гора. Римлянинът, като най-голям от тях, казал:

— Момчета, не става и тримата да легнем да спим. Всеки от нас ще трябва по един час да пази другите.

Той останал да бодърства, а другите двама хвърлили раниците си на земята, легнали и заспали.

Тъкмо караулът на римлянина свършвал, когато от гората излязъл един великан.

— Ти какво правиш тук? — попитал той войника.

А римлянинът дори и без да погледне към него, отговорил:

— Не съм длъжен да ти давам сметка.

Великанът се хвърлил срещу него, но войникът се оказал побърз, измъкнал сабята си и му отсякъл главата. След това с едната ръка взел главата му, а с другата — тялото му и ги хвърлил в един кладенец. След това си избърсал сабята, приbral я в ножницата и отишъл да събуди другаря си, за да го смени, като си казал: „По-добре е да не му казвам нищо. Откъде да знам дали този флорентинец няма да се уплаши и да избяга“. Затова, когато флорентинецът се събудил и го попитал, имало ли е нещо тревожно, римлянинът отговорил:

— Не, няма, всичко е спокойно — и легнал да спи.

Флорентинецът застъпил на пост, но когато и неговото дежурство свършвало, също както преди се появил великан и попитал:

— Ти какво правиш тук?

А флорентинецът отговорил:

— Не съм длъжен да ти давам сметка.

Великанът се нахвърлил срещу него, но войникът се оказал побърз и му отсякъл главата с един удар на сабята си. След това флорентинецът взел главата и тялото на великана и ги хвърлил в същия кладенец.

Настанало време да буди най-младия и войникът си помислил: „По-добре е на този пъзльо неаполитанеца, да не казвам нищо. Ако разбере, че тук стават такива неща, ще хукне да бяга и нито ще се чуе, нито ще се види“.

Неаполитанецът, след като се събудил, попитал дали се е случило нещо по време на дежурството на флорентинеца.

— Не, нищо. Можеш да бъдеш спокоен — отвърнал той и отишъл да спи.

Неаполитанецът вече караулил почти един час и в гората било всичко спокойно. Изведнъж се чули стъпки и от храсталаците излязъл великан.

— Ти какво правиш тук?

— Не съм длъжен да ти давам сметка — отвърнал неаполитанецът.

Великанът вдигнал ръка и неговият удар щял да смаже неаполитанеца, но той се оказал по-бърз, замахнал със сабята си и му отрязал главата. След това войникът взел тялото и главата и ги хвърлил в кладенеца.

Станало време неаполитанецът да събуди римлянина, но си казал: „Ще отида да видя откъде дойде великанът“. След това навлязъл навътре в гората. Скоро забелязал светлина и се приближил до една малка къщичка. Погледнал той през ключалката и видял, че край огъня били насядали три старици, които разговаряли.

— Удари вече полунощ, а нашите мъже все още ги няма — казала едната от тях.

— Дали не им се е случила никаква беда? — добавила втората.

А третата казала:

— Дали да не отидем да ги посрещнем, какво ще кажете?

— Да тръгваме веднага — казала първата. — Ще взема фенера, който осветява на сто мили наоколо.

— А аз — мечът, който с един удар унищожава цяла войска.

— А аз — казала третата, — ще взема пушката, която може да убие вълчицата в кралския дворец.

— Да тръгваме — и отворили вратата.

А неаполитанецът, скрит зад вратата, ги очаквал със своята сабя в ръка. Излязла първата с фенера в ръка и неаполитанецът — фрас! Вещицата паднала мъртва, без да успее да каже и „амин“. Излязла

втората — фрас! — и нея простира. Излязла третата — фрас! — и тя заминала за онзи свят.

Сега неаполитанецът държал в ръцете си фенера, меча и пушката на вещиците. Много му се искало да изпробва тези вълшебни вещи. „Да видим дали е истина това, което тези оглупели старици дърдореха“ — казал си той.

Той вдигнал фенера и видял, че на разстояние сто мили от него имало строена войска със святкащи щитове и копия, която охранявала пътя към замък, до чиято врата била вързана вълчица с горящи очи.

— Интересно как ли действа мечът — казал си войникът, вдигнал го и го размахал. След това отново взел фенера и погледнал надалеч: всички воиници, охраняващи замъка, лежали убити, оръжието им било натрошено, а конете натъркаляни по земята. Неаполитанецът вдигнал пушката, стрелял във вълчицата и тя умряла на място.

— Сега искам да отида и да се уверя със собствените си очи — казал войникът.

Дълго вървял, но накрая стигнал до замъка. Почукал на вратата, след това започнал да вика, но никой не му отговарял. Тогава той влязъл в замъка, огледал всички стаи, но никъде не видял ни жива душа. Само в последната, най-хубавата стая, той видял прекрасна девойка. Тя спяла, седнала в кадифено кресло, а левият ѝ чехъл бил изут от крака ѝ.

Войникът се доближил до нея, но тя продължавала да спи. Той взел чехъла ѝ, сложил го в джоба си, целунал красивата девойка и излязъл на пръсти.

Но щом затворил вратата, девойката се събудила и започнала да вика своите придворни прислужнички, които спели в съседната стая.

— Магията свърши! Не сме вече омагьосани! Ние се събудихме! Принцесата се събуди! Кой е този рицар, който ни избави от магията?

— Бързо — извикала принцесата, — погледнете през прозореца и вижте дали той не е тук!

Прислужничките изтичали към прозореца и видели избитата войска и убитата вълчица. Тогава принцесата казала:

— Тичайте при моя баща, краля, и му съобщете, че тук е идвал храбър рицар, който е унищожил войската, която ме държеше в плен, и че е убил вълчицата, която ме пазеше, и че с целувка ме е освободил от магията.

След това тя погледнала към краката си и казала:

— И че е отнесъл със себе си левият ми чехъл!

Зарадваният крал заповядал да известят в цялата страна, че на спасителя на неговата дъщеря, бил той принц или бедняк, ще му даде ръка й.

В това време неаполитанецът се върнал при своите другари и ги събудил.

— Защо не ни събуди по-рано? Колко време стоя на пост вместо нас?

Неаполитанецът решил да не казва на другарите си за случилото се с него и затова отговорил:

— Не ми се спеше и затова не исках да ви будя.

Дните минавали, а рицарят-освободител все още не се явявал в кралския дворец. Един ден принцесата предложила на баща си:

— Татко, хайде да отворим гостилница с легла за нощуване, а отвън ще поставим надпис: „Тук се яде, пие и спи бесплатно три дененонощи“. Сигурна съм, че в тази гостилница ще отседнат много хора и ние непременно все нещо ще узнаем.

Така и направили. Кралската дъщеря станала господарка на гостилницата. Оттам минали тримата войника и както винаги пеели, макар и все повече да пристягали коланите си. Неаполитанецът възкликал:

— Момчета! Тук се яде и пие бесплатно!

— Да, да — казали неговите другари, — де да беше вярно! Знаем ги ние тези надписи. Пишат ги, за да се надсмиват над хората.

Но на вратата излязла принцесата-гостилничарка, казала им, че надписът не лъже и ги поканила да влязат.

Тримата войници влезли и принцесата им поднесла вечеря като на истински господари. След това тя седнала при тях и казала:

— Виждам, че идвate отдалеч. Сигурно имате интересни неща за разказване от вашите странствания? Аз живея в това глухо място и въобще не зная какво става по света.

— За какво бихте искали да ви разкажем, стопанке? — попитал римлянинът и започнал да й разказва как веднъж, като стоял на пост, се срещнал с един великан и как му отрязал главата.

— Това е интересно — казал флорентинецът. — На мен си се слуши същата история! — И той разказал за това как се наложило да

убие великана.

— А вие? — обърнала се принцесата към неаполитанеца. — На вас случвало ли се е подобно нещо?

Неговите приятели се разсмели.

— Какво ли може да се случи на нашия неаполитанец? Нашият приятел е страхлив. Ако нощем изшумоли лист, от страх ще избяга толкова надалеч, че една седмица не можеш го откри!

— Защо му се смеете толкова? — попитала младата стопанка и настояла и той да разкаже своята история.

Неаполитанецът казал:

— Ако искате, слушайте. И пред мен, докато моите другари спяха, се яви великан и аз също го убих.

— Ама че го каза! — разсмели се войниците. — Ти само ако видиш великана и ще умреш от страх! Стига, повече не искаме да слушаме твоите измислици, да вървим да спим. — И те станали, като го оставили насаме със стопанката.

А гостилничарката продължавала да му долива вино и го карала да ѝ разказва по-нататък. Така малко по малко той ѝ разказал всичко: за трите вещици, за фенера, за меча, за пушката и за прекрасната девойка, която той целувал и на която взел левия чехъл.

— У вас ли е този чехъл? — попитала принцесата.

— Да, ето го — казал войникът, като извадил чехъла от джоба си.

Щастливата принцеса продължила да му налива вино и накрая той заспал. Тогава тя казала на слугата:

— Отнеси го в стаята, която знаеш, че отдавна е приготвена за него. Съблечи от него тези дрехи и сложи до леглото му стол с кралски одежди.

На сутринта неаполитанецът се събудил във великолепно обзаведената стая, цялата блестяща от злато и брокат. Той започнал да търси своите войнишки дрехи, но намерил само кралските одежди. Неаполитанецът се ощипал, за да разбере дали не сънува. Но като видял, че сам не може да се оправи в тази работа, позвъnil със звънеца. Влезли четири слуги в ливреи и покланяйки се ниско, попитали:

— Какво ще заповядате, ваше величество?

— Как спахте, ваше величество?

Неаполитанецът не вярвал на ушите си:

— Вие да не сте полудели? Какво е това „величество“? По-добре ми дайте дрехите и да свършим с тази комедия!

— Успокойте се, ваше величество!... Позволете да ви обръснем, ваше величество! Позволете да ви вчешем косите!

— Къде са моите другари и къде са моите вещи?

— Вашите другари ей-сега ще дойдат! Ей-сега вие ще получите всичко, каквото заповядате, но позволете най-напред да ви облечем, ваше величество.

Неаполитанецът разбрал, че ако им възразява, няма скоро да се освободи от тях и ги оставил да правят каквото искат. Те го обръснали, вчесали го и го облекли в кралски дрехи. След това му донесли шоколад, торта и бонбони. Войникът закусил и запитал:

— Къде са моите другари? Може ли да ги видя?

— Разбира се, ваше величество. Вратата се отворила и на прага застанали флорентинеца и римлянина, но като видели приятеля си в кралски дрехи, зяпнали от учудване:

— Ти какво, за маскарад ли си се приготвил?

— А аз си мислех, че вие знаете какво става с мен. Излиза, че знаете толкова, колкото и аз самия!

— Ти навярно си спомняш какви небивалици разказа снощи на нашата гостиличарка?

— Не, струва ми се, че не съм казал нищо излишно.

— Тогава какво се е случило?

— Аз ще ви обясня, — казал кралят, който в този момент влязъл в стаята. С него била принцесата, облечена в своите най-скъпоценни дрехи. — Моята дъщеря беше омагьосана, а този младеж я освободи от магията. — И кралят разказал цялата история. — Заради всичко това аз ще му дам принцесата за жена и ще го направя свой наследник. А колкото до вас двамата — не се беспокойте, вие ще бъдете произведени в херцози; ако вие не бяхте убили пъrvите двама великани, моята дъщеря нямаше да бъде освободена.

Така всички отпразнували весела сватба.

БЯЛА КАТО МЛЯКО, РУМЕНА КАТО КРЪВ

Веднъж един принц бил седнал на масата и закусвал. Като режел сиренето, той си порязал пръста. Видял как червените капки кръв се стичат по сиренето и казал на майка си:

— Майко, бих искал моята жена да бъде бяла като млякото, от което е направено сиренето, и румена като кръв!

— Сине мой, това, което е бяло, не може да бъде червено, а това, което е червено, не може да е бяло. Но потърси и може би ще намериш такава...

Принцът тръгнал да търси. Вървял, вървял и срещнал една жена. Тя го попитала:

— Къде отиваш, младежо?

— Ти си жена и затова няма да ти кажа!

Вървял, вървял и срещнал един старец. Той го попитал:

— Къде си тръгнал, младежо?

— На тебе мога да ти кажа, защото ти си мъдър и знаеш повече от мен. Търся си жена, която е бяла като мляко и румена като кръв.

— Синко, което е бяло, не може да е червено, а което е червено, не може да е бяло — казал му старецът. — Но вземи тези три нара. Разтвори ги, но когато си близо до ручея, и виж какво ще стане.

Стигнал принцът до ручея и разтворил единия нар. От него излязла една прекрасна девойка — бяла като мляко и румена като кръв.

*„О, златоусти човече,
дай ми вода,
че умирам вече.“*

Младежът загребал вода с щепи и й я поднесъл, но в това време красивата девойка умряла.

Той разтворил втория нар и от него излязла още една прекрасна девойка, и казала на принца:

*„О, златоусти човече,
дай ми вода,
че умирам вече.“*

Принцът се хвърлил към ручея, но когато донесъл водата, девойката вече била мъртва.

Тогава той разтворил и третия нар. Появила се девойка по-красива и от първите две, но нямала дрехи на себе си.

Този път Принцът не чакал тя да му поисква вода, плиснал с вода лицето ѝ и тя останала жива. Принцът я завил с плаща си и казал:

— Покачи се на това дърво, а аз ще отида да ти донеса дрехи и ще докарам каляска, за да те отведа в двореца.

Принцът заминал, а девойката останала на дървото до ручея.

Всеки ден на този ручей идвали за вода една грозната саракинка. Като се навела да напълни с вода стомната си, тя видяла във водата отражението на красивата девойка.

*„Ах, как красива съм, пък за беда
защо все мен ме пращат за вода?“*

Без много да му мисли, тя хвърлила и разбила на парчета стомната. Върнала се вкъщи без вода.

— Ах, ти грозна, грозна саракинке! Как посмя да се върнеш у дома без стомна и без вода! — нахвърлила се върху нея господарката ѝ.

Дала ѝ друга стомна и я пратила пак за вода. В ручея тя отново видяла красивото отражение и си казала:

*„Ах, как красива съм, пък за беда
защо все мен ме пращат за вода?“*

И счупила стомната в камъните. Господарката ѝ отново я наругала и я пратила за вода. И този път тя счупила стомната.

Девойката от дървото, която досега само наблюдавала сарацинката, не могла да сдържи смеха си.

Грозната сарацинка вдигнала очи и видяла красивата девойка.

— Значи заради вас счупих три стомни! Наистина сте много красива! Слезте на земята, за да ви вчеша косите.

Девойката не искала да слезе, но грозната сарацинка продължавала да настоява:

— Слезте да ви вчеша и ще станете още по-красива!

Девойката слязла. Сарацинката ѝ разпуснала косите и видяла, че в тях имало една карфица. Взела я и с нея пробола ухoto на девойката. На земята паднала една капка кръв, а девойката умряла. Капката кръв се превърнала на гъльбица, която размахала крила и отлетяла.

Грозната сарацинка се покачила на дървото. Скоро се върнал принцът с карета и когато я видял, казал:

— Ти беше бяла като мляко и румена като кръв. Защо си станала толкова черна и грозна?

Грозната сарацинка отговорила:

*„Аз на слънце стоях
и затуй почернях.“*

Принцът казал:

— Но и гласът ти е променен!

Сарацинката отговорила:

*„Севернякът се изви
и гласа ми промени“*

Принцът казал:

— Но ти беше много красива, а сега си толкова грозна!

Сарацинката отвърнала:

„Силен бриз подир това

красотата ми отвя“

Накрая той я качил в каретата и я отвел в двореца.

След като грозната сащинка станала жена на принца и заживяла в двореца, всяка сутрин на отворения прозорец на кухнята кацала гъльбищата и питала готвача:

*„Готвачо, готвачо на чужда храна,
какво прави кралят със своята грозна жена?“*

— Яде, пие и спи — отговорил готвачът.

*„Направи ми попарка и аз от сърце
ще ти дам едно златно перце.“*

Гъльбищата изяждала попарката и оставяла на готвача златни перца.

Готвачът решил, че трябва да разкаже всичко това на принца. Принцът го изслушал и му казал:

— Утре, когато гъльбищата долети, хвани я и ми я донеси. Искам да я държа при мен.

Грозната сащинка, скрита, чула всичко и решила, че тази гъльбища няма да й донесе добро.

На другия ден гъльбищата отново дошла и кацнала на отворения прозорец на кухнята. Грозната сащинка била по-бърза от готвача, хванала я и я пробола с един шиш.

Гъльбищата умряла, но от нея паднала една капка кръв в градината и на това място бързо израснало нарово дърво.

Това дърво притежавало чудотворно действие: ако умиращ човек изяде негов плод, веднага оздравявал. Затова пред двореца винаги имало голяма опашка от хора, които се молели на грозната сащинка да им даде плодове от чудното дърво.

Когато на дървото останал само един нар, най-големия от всички, грозната сащинка решила:

— Този нар ще го оставя за мен.

Дошла една старица и започнала да се моли на сащинката:

— Дайте ми този нар, моят старец умира!

— Този нар е последният и искам да си го държа за красота — казала сащинката.

Намесил се и принцът:

— Дай нара на бедната женица, за да спаси мъжа си!

Старицата получила нара и се върнала вкъщи, но мъжът ѝ бил вече умрял.

— Тогава ще си го държа за красота — решила старицата.

Всяка сутрин старицата ходела на църква. Докато тя била на църква, от нара излизала девойката. Тя запалвала огъня, подреждала къщата, сготвяла обеда и слагала масата, и след това се прибирала в нара. Старицата се връщала от църква и не можела да разбере нищо.

Една сутрин тя се изповядала и разказала всичко на свещеника, а той я посъветвал:

— Утре се престорете, че отивате на църква, но вместо това се скрийте зад вратата, за да видите кой шета в къщата ви.

На сутринта старицата си дала вид, че отива на църква, но след това се скрила зад вратата. Девойката излязла от нара и започнала да подрежда къщата и да готви. Старицата бързо напуснала скривалището си и девойката не успяла да се върне отново в нара.

— Ти откъде дойде?

— Господ да те благослови, добра старице, само не ме убивай!

— Въобще нямам намерение да те убивам. Искам само да знам откъде дойде?

— Излязох от нара... — И девойката разказала цялата си история.

Старицата я облякла като селянка, нали и самата тя била селянка, и в неделя я завела на църква. Принцът също бил на църква. Той видял девойката и възкликал:

— О, Господи! Та това е същата девойка, която оставил на дървото при ручея.

След литургията принцът спрял старицата на улицата и я попитал:

— Откъде е тази девойка?

— Не ме погубвайте! — замолила се старицата.

— Не се бой — успокоил я принцът, — искам само да знам откъде е.

— Тя е от нара, който вие ми дадохте.

— Как така, нима тя стои вътре в нара! — Възкликал принцът и се обърнал към девойката:

— Как попадна в нара?

Девойката му разказала всичко. Принцът се върнал в двореца заедно с девойката и я накарал да повтори всичко пред грозната саракинка.

— Чу ли всичко добре? — казал принцът на саракинката, когато девойката завършила своя разказ. — Но аз не искам да те осъждам на смърт. Сама си избери наказанието.

Грозната саракинка разбрала, че не може да избегне наказанието, и казала:

— Нека ме намажат с катран и да ме изгорят на площада.

Така и направили. А принцът се оженил за девойката бяла като мляко и румена като кръв.

ГЪРБАВА, КУЦА И С КРИВА ШИЯ

Имало едно време един крал, който обичал да се разхожда. Докато се разхождал, той гледал лястовиците, минаващите хора, но и надничал в чуждите прозорци. Веднъж срещунал на улицата една бабичка, която отивала да върши някакви свои бабешки работи. Тя била най-обикновена бабичка, но само че била куца, гърбава и с крива шия. Видял я кралят и избухнал в смях:

— Гърбава, куца и при това с крива шия! Ха-ха-ха!

Това обаче не била бабичка, а фея. Погледнала краля в очите и му казала:

— Смей се, смей се! Ще видим как ще се смееш утре.

Кралят отново се разкилотил:

— Ха-ха-ха!

Кралят имал три дъщери и трите много красиви. На другия ден кралят отново се канел да ходи на разходка, но искал да излезе с дъщерите си и наредил да ги повикат. Първа дошла най-голямата дъщеря. На гърба ѝ била израснала гърбица.

— Гърбица! — изумил се кралят. — Откъде се взе тази гърбица?

— Уви — отговорила най-голямата дъщеря, — прислужницата лошо ми е постлала леглото и тази нощ ми израсна тази гърбица.

Кралят закрачил напред-назад в залата, много се бил разстроил.

Наредил да извикат втората дъщеря. Когато тя влязла в залата, всички видели, че шията ѝ била съвсем крила.

— А с теб какво е станало? — възкликал кралят. — Откога ти е крила шията?

— Когато прислужницата ме решеше, силно ми придръпваше косата. И сега шията ми е крила.

— Но какво е това! — извикал кралят, когато видял и най-малката си дъщеря, която влязла, куцайки. — Защо куцаш?

— Отидох в градината — отговорила най-малката сестра, — прислужницата ми откъсна един жасминов цвят и го хвърли към мен. Цветът падна на крака ми и аз останах куца.

— Коя е тази прислужница? — гневно извикал кралят. — Веднага я доведете!

Потърсили прислужницата, но тя не искала да се яви пред краля, казвала, че се срамува от своята гърбица, от куция си крак и от кривата си шия. Тогава стражата я хванала и насила я завлекли при краля. Това била същата бабичка, която кралят предния ден срецнал по време на разходката си. Той веднага я познал и заповядал на стражите:

— Намажете я с катран!

Изведнъж бабичката започнала да се смалява, да се смалява и станала толкова мъничка, че главата ѝ заприличала на главата на малък гвоздей. На стената имало едва забележима дупчица, бабичката се пъхнала в нея и изчезнала. Но от нея останали гърбицата, куцият крак и кривата шия, които дълго напомняли за нея.

ПРИКАЗКИ ОТ СИЦИЛИЯ

МЪДРАТА КАТЕРИНА

Ще ви разкажем, господа, че някога в Палермо живял богат търговец. Този богат търговец имал дъщеря, която, след като престанала да бозае, започнала разумно да съди за всичко, което ставало вкъщи. Бащата, като видял колко е умна тя, я наричал „мъдрата Катерина“. Никой не можел да си съперниччи с нея в знаенето на езици, нито в четенето на книги.

Когато мъдрата Катерина станала на шестнадесет години, майка ѝ умряла. Момичето толкова се наскърбило, че се затворило в стаята си и за нищо на света не искало да излезе от там. То ядяло и спяло вътре, но не ходело вече нито на разходки, нито на театър, нито на развлечения.

Бащата не знаел какво да стори за скъпата си дъщеря и решил да се посъветва с умни хора. Той поканил у дома си най-важните хора на града (въпреки че бил търговец, той се имал с най-знатните хора на Палермо) и им казал:

— Господа, вие знаете, че аз гледам единствената си дъщеря като зеницата на окото си. Откак майка ѝ почина, тя стои у дома като котка и не иска дори и носа си да покаже навън.

Те му отговорили:

— Целият свят знае колко е умна вашата дъщеря. Отворете училище. В него дъщеря ви ще учи другите, може би така тя ще се разсее и ще престане да бъде тъжна...

— Вашата идея ми харесва — казал бащата.

Извикал дъщеря си и ѝ казал:

— Чуй ме, дъще моя, виждам, че теб не те интересуват никакви развлечения. Какво ще кажеш, ако открием училище. Ти ще го ръководиш. Съгласна ли си?

Катерина веднага се съгласила. Скоро те открили училището и момичето ръководело всичко. На вратата закачили табела с надпис: „Който иска да се учи при Катерина Мъдрата, нека заповядва в това училище. Училището е отворено за всички“.

Дошли да се учат много младежи. Катерина им показвала местата на чиновете, където да седнат.

— Но този е син на въглищар — казвали ѝ те, — а вие го сложихте да седне с дъщерята на принца.

— Няма нищо, — отвръщала тя. — За мен е добър този, който се учи добре.

Започнали уроците. Катерина имала камшик с гвоздеи накрая. Тя учела всички еднакво, но който не си знаел урока, си получавал заслуженото.

Когато слухът за това училище достигнал до кралския двор и синът на краля пожелал да учи в това училище той облякъл най-хубавите си дрехи и отишъл при Катерина. Тя го приела и като на другите ученици му посочила място, където да седне.

Дошъл и реда на кралския син да бъде изпитан. Катерина го извикала на дъската и му дала да реши една задача, но той не могъл да я реши. Пляс! Тя го плеснала с опакото на ръката си и бузата му пламнала.

Кралският син избягал и почервенял от гняв, отишъл право при баща си в кралския дворец.

— Ваше величество! — казал той. — Искам да се оженя и искам да взема за жена Катерина Мъдрата.

Кралят повикал бащата на Катерина и той се явил пред краля.

— На вашите услуги, ваше величество.

— Ето каква е работата. Моят син е луд по твоята дъщеря. Какво да правим? Хайде да ги оженим.

— Както кажете, ваше величество. Но все пак аз съм търговец, а кръвта на вашия син е кралска.

— Това няма никакво значение щом моят син иска да се ожени за твоята дъщеря.

Търговеца се върнал у дома си.

— Катерина, кралският син иска да се ожени за теб. Ти какво ще кажеш.

— Ще го взема за мой мъж — отговорила тя.

Дрехи и бельо Катерина имала много, платове и вълна за дюшеци — също и след една седмица всичко, което трябало, било готово. Принцът ѝ дал свита от дванадесет знатни девойки. Вратите на

кralската църква се разтворили и принцът и Мъдрата Катерина се венчали.

След венчавката кралицата казала на момичетата от свитата да помогнат на жената на принца да се съблече и да я сложат в леглото да спи. Но принцът казал:

— Нямаме нужда от хора нито да ни събличат, нито да ни обличат. Не ни е нужна и стража пред вратата на спалнята.

Принцът останал сам със своята млада булка и й казал:

— Катерина, спомняш ли си за плесницата, която ми удари? Разкайваш ли се за постъпката си?

— Да се разкайвам ли? Ако искаш, мога да ти ударя още една!

— Как така? Нима ти не се разкайваш?

— Ни най-малко.

— И няма да ме помолиш за прошка?

— И през ум не минава.

— Така ли? Ей сега аз ще те науча! — И кралският син започнал да приготвя едно въже, с което да пусне жена си в подземието. Когато въжето било готово, той й казал: — Катерина, или се разкай, или ще те пусна в подземието.

— Тъкмо там ще ми бъде по-хладно — отговорила Катерина.

Принцът я хванал и я пуснал в подземието — нека да стои там без никакви приятели. Единствената й компания били една масичка, столче, стомна с вода и парче хляб.

На сутринта, според обичая, кралят и кралицата дошли, за да кажат добро утро на булката.

— Не може да се влиза — казал кралският син. — Катерина е неразположена.

След това отишъл и отворил капака на подземието:

— Е, как прекара нощта?

— Тук и прохладата е приятна.

— Още ли мислиш за плесницата, която ми удари?

— Мисля и за тази, която ще ти ударя.

Минали два дни и гладът станал нетърпим.

Катерина извадила една костена пластинка от корсета си и с нея започнала да копае дупка в стената. Копала, копала и след един ден и една нощ през тесния отвор проникнал тънък лъч светлина. Катерина

се окуражила, разширила отвора и си прилепила окото на него. Видяла да минава писарят на нейния баща.

— Дон Томазо! Ей, дон Томазо!

Но дон Томазо не можел да разбере откъде идва този глас.

— Това съм аз — Катерина Мъдрата. Кажете на баща ми, че искам веднага да говоря с него.

Дон Томазо скоро се върнал с бащата на Катерина и му показал отвора в стената, откъдето се чувал гласът.

— Татко, ето каква е моята съдба, аз съм на дъното на едно подземие! — казала Катерина. — Кажете да изкопаят подземен тунел от мазето на нашата къща до това подземие. Укрепете го с греди и на всеки двадесет крачки поставете фенер, за останалото ще се погрижа аз.

Докато копаели подземния тунел търговецът всеки ден давал на дъщеря си през отвора печени пилета, месо и друга храна, за да си поддържа силите.

А принцът три пъти на ден се надвесвал над подземието.

— Катерина, разкая ли се за плесницата, която ми удари?

— Няма за какво да се разкайвам. По-скоро мислете за втората плесница, която ще ви ударя.

През това време копачите прокопали прохода, укрепили го с греди и на всеки двадесет крачки поставили светещи фенери. Когато той бил напълно готов, Катерина след разговора с мъжа си, прекарвала останалото време при баща си.

Така изминали няколко дни. На кралския син тази история започнала да му омръзва. Веднъж той отворил капака на подземието и казал:

— Катерина, аз отивам в Неапол. Нищо ли няма да ми кажете?

— Желая ви всичко най-хубаво! Развличайте се. Когато решите да се връщате, пишете ми.

— Тогава аз тръгвам!

— Как, нима сте още тук?

Принцът заминал.

След като затворил капака, Катерина изтичала при баща си.

— Татко, само вие можете да ми помогнете. Имам нужда веднага от една бригантина^[1], гувернантка, прислужница и хубави дрехи.

Прислужничката и дрехите изпратете в Неапол, там тя да наеме дворец срещу кралския дворец и да чака моето пристигане.

Търговеца ѝ изпратил бригантина. През това време принцът приготвял голяма военна флота, с която тръгнал и той.

Когато Катерина от балкона на бащината си къща видяла, че нейният мъж отплавал, тя се качила на своята бригантина и пристигнала в Неапол по-рано от мъжа си: малките кораби са по-бързи от големите.

В Неапол Катерина се показвала от своя балкон срещу кралския дворец, като всеки ден обличала все по-хубави дрехи.

— О, как прилича тя на Мъдрата Катерина — възкликал кралският син, като я видял, и се влюбил в нея.

Той изпратил при нея свой пратеник с думите:

— Синьора, ако вие не възразявате, принцът би искал да ви посети.

— Когато му е удобно, може да заповядда.

Скоро след това богато облечен дошъл и самият кралски син. Той дълго и церемониално поднесъл поздравленията си на Катерина. След това те седнали и заговорили.

— Синьора — попитал принцът, — вие омъжена ли сте?

— Не, още не. А вие?

— Аз съм ерген, тъкмо щях да ви го казвам. Синьора, вие много приличате на една девойка в Палермо, която някога много ми харесваше... Искате ли да станете моя жена?

— Вие ми оказвате голяма чест — отвърнала Мъдрата Катерина.

След една седмица те се оженили.

След девет месеца тя родила хубаво момченце.

— Как ще се казва нашето дете? — попитал принцът.

— Неапол — отговорила Катерина. И кръстили момчето Неапол.

Изминали две години. Принцът започнал да се пригответя за ново пътуване. Принцесата го разубеждавала, но той на всяка цена искал да пътува. Той ѝ оставил документ, в който се казвало, че детето е негов първороден син и наследник на престола. След това тръгнал за Генуа.

Веднага след като принцът заминал, Катерина написала на баща си писмо, за да изпрати в Генуа кораб с мебели, присуга и всичко необходимо, да наемат дворец срещу кралския дворец и да я чакат там. Търговеца натоварил кораба и го изпратил в Генуа.

Катерина със своята бригантина пристигнала в Генуа преди кралския син. Тя се настанила във великолепен дворец.

Когато принцът видял красивата млада жена с кралска прическа, със скъпоценности и накити, той възкликал:

— О, колко тя прилича на Мъдрата Катерина и на моята жена в Неапол.

Той изпратил свой слуга, на когото Катерина казала, че ще го приеме с удоволствие.

След като заговорили, кралският син попитал:

— Вие омъжена ли сте?

— Вдовица, ваше височество — отговорила Катерина. — А вие?

— И аз съм вдовец — Въздъхнал принцът. — Имам и син. Но знаете ли, че вие си приличате като две капки вода с една синьора, която познавах в Палермо, и с една друга, която познавах в Неапол?

— Не се знае на света колко лица има, с които си приличаме.

Накратко казано, след една седмица те станали мъж и жена, а след девет месеца им се родил син още по-красив от първия. Принцът бил много щастлив.

— Принцесо, как ще го наречем?

— Генуа — отговорила тя.

И кръстили момчето с това име. Изминали две години и принцът отново бил обзет от желание да пътува.

— Вие заминавате и искате да ме оставите сама с дете на ръце ли? — казала жена му.

— Ще ви оставя документ, в който ще се казва, че това момче е мое и че неговият произход е кралски.

Докато той се приготвял да отпътува за Венеция, Катерина отново написала писмо до баща си с молба да изпрати там кораб с прислуга, мебели, нови дрехи и всичко останало. И така за Венеция едновременно тръгнали два кораба: от Палермо — натовареният кораб от бащата на Катерина, а от Генуа военната фрегата на принца. Катерина пристигнала във Венеция първа.

— О, небеса! — Възкликал принцът, щом видял красивото лице на синьората в прозореца срещу неговия дворец. — И тази жена прилича на моята генуезка жена, прилича на жената от Неапол, която толкова много прилича на Мъдрата Катерина! Не може да бъде —

Катерина е в Палермо, затворена в подземието, неаполитанката е в Неапол, генуезката — В Генуа, а тази жена е тук във Венеция!

Той изпратил своя слуга при красивата непозната, а след това сам отишъл при нея.

— Знаете ли, синьора, че вие много приличате на много жени, които познавам: на една, която е в Палермо, на друга, която е в Неапол и на трета, която сега е в Генуа!...

— Не се знае на света колко лица има, с които си приличаме.

И между тях започнал обичайния разговор.

— Вие омъжена ли сте?

— Не, вдовица съм... А вие?

— Аз също съм вдовец, с две деца.

Изминала една седмица и те се оженили. Този път на Катерина се родило момиче, красиво като слънцето и луната.

— Как ще го наречем? — попитал принцът.

— Венеция... — И момичето било кръстено Венеция.

Изминали още две години. Принцът казал:

— Знаете ли, принцесо, трябва да се върна в Палермо. Преди да замина, ще ви оставя документ за това, че момичето е моя дъщеря и че нейният произход е кралски.

И принцът се отправил за Палермо. Но Катерина стигнала там преди него. Тя отишла в бащиния си дом, а оттам през подземния тунел се върнала в подземието.

Щом принцът се върнал, побързал да отвори капака на подземието.

— Катерина, как си там долу?

— Аз ли? Добре!

— Разкая ли се за плесницата, която ми удари?

— А вие мислихте ли за плесницата, която ще получите?

— Разкаж се, Катерина, иначе ще се оженя за друга!

— Оженете се, никой не ви спира.

— Ако ти се разкаеш, отново ще станеш моя жена.

— Не.

Тогава принцът обявил, че неговата жена е умряла и че той иска да се ожени повторно. Той помолил всички крале да му изпратят портрет на своите дъщери. От всички портрети, които той получил, най-много му харесал портрета на дъщерята на английския крал.

Принцът й изпратил покана да дойде с родителите си, за да встъпи с нея в брак.

В Палермо за сватбената церемония пристигнало цялото семейство на английския крал. На другия ден трябало да се състои сватбата.

А Катерина? Какво правела тя през това време?

Тя приготвила и облякла в красиви кралски дрехи своите деца: Неапол, Генуа и Венеция. Самата тя се облякла като принцеса, каквато била всъщност, качила се заедно с децата си в разкошна карета и отишла в кралския дворец.

Задал се сватбеният кортеж, съпровождащ принца и дъщерята на английския крал. Катерина казала на своите деца:

— Неапол, Генуа и Венеция, идете да целунете ръка на баща си.

Децата изтичали и целунали ръка на принца. Когато той видял децата, не му оставало нищо друго, освен да се признае за победен.

— Значи това е плесницата, която искаше да ми удариш! — възкликал принцът и прегърнал своите деца.

Дъщерята на английския крал не знаела какво да каже: обърнала се и си заминала.

А Катерина обяснила на мъжа си защо той срещал само жени, които си приличат и младият крал не преставал да ѝ иска прошка.

И те били щастливи и весели до гроба, а ние пък, горките, се късаме от злоба.

---

[1] Лек, бързоходен морски кораб — Б.пр. ↑

КОЛА-РИБАТА

Живяла някога в град Месина една жена, която имала син на име Кола, който от сутрин до вечер се къпел в морето. Майка му го викала от брега:

— Кола! Кола! Няма ли да излезеш от водата! Да не си риба!

А той всеки ден плувал все по-навътре и по-навътре в морето. От непрекъснатото викане чак гърдите я заболявали. Един ден той накарал майка си така дълго да го вика, че нейното търпение се изчерпало и тя гневно извикала:

— Кола! Да станеш на риба дано!

Изглежда, че небесните врати в този ден са били отворени и проклятието на майката било чуто и в същия миг момчето станало получовек-полуриба. Между пръстите му израснали ципи, подобно на патиците, а шията му станала като на жаба. Кола повече не излязъл на сухо от морето и майката, като изгубила надежда да го дочака, скоро починала.

Слухът за това, че в пролива около Месина се появил получовек-полуриба, стигнал чак до краля. Той заповядал на всички моряци, щом някой от тях види Кола Рибата, да му предаде, че кралят иска да говори с него.

Веднъж един моряк, като навлязъл с лодката си много навътре в морето, видял Кола Рибата, който плувал недалеч от него.

— Кола — казал му той, — кралят на Месина иска да говори с теб.

Кола Рибата веднага доплуval до кралския дворец.

Кралят го посрещнал и любезно се усмихнал.

— Кола, ти си отличен плувец. Спусни се до морското дъно, обиколи с плаване Сицилия и след това ми разкажи къде морето е най-дълбоко и всичко онова, което видиш.

Кола се подчинил и заплуval около Сицилия. Скоро той се завърнал и разказал, че на морското дъно видял планини, долини, пещери и най-удивителни риби, но най-страшно му станало веднъж, когато той минавал край Фара и там не могъл да стигне до дъно.

— Но тогава върху какво е построена Месина? — попитал кралят. — Трябва да се спуснеш отново надолу и да видиш на какво се крепи моя град.

Кола се спуснал и прекарал под водата цял ден, а когато изплувал, казал на краля:

— Месина е построена на една скала, а тази скала се държи от три колони: едната е здрава, втората е с пукнатини, а третата е разрушена.

*„О, Месина, о, Месина,
в някой скръбен ден, Месина,
ще те глътне глъбината синя.“*

Кралят бил потресен от това известие и изпратил Кола Рибата в Неапол, за да види какво има под вулканите. Кола се спуснал надълбоко в морето край Неапол и след това разказал, че по своя път най-напред срещнал студена вода, след това гореща, а на някои места потоци от прясна вода. Кралят не искал да повярва на всичко това, но Кола помолил краля за две бутилки, гмурнал се надълбоко и напълнил едната с гореща, а другата с прясна вода.

Сега мисълта, че около фара на Месина морето няма дъно, не давала покой на краля. Той отново повикал Кола Рибата в Месина и му казал:

— Кола, ти трябва да ми кажеш колко е дълбоко морето около фара, макар и приблизително!

Кола се гмурнал и прекарал под водата два дни. А когато излязъл, казал, че не могъл да види дъното, защото на голяма дълбочина някъде отдолу излизал стълб от дим и мътел водата.

Кралят изгарял от любопитство и му казал:

— Хвърли се в морето от кулата на Фара!

Фарът се намирал на края на скалния нос. Някога там стоял часовий, свирел с тръба и размахвал флаг, за да предупреди минаващите кораби за опасни течения.

Кола Рибата се хвърлил в морето от кулата на Фара.

Кралят чакал ден, чакал два, чакал три дни, но Кола не излизал. Накрая той изплувал, но бил бледен като мъртвец.

— Какво има, Кола? — попитал кралят.

— Изплашен съм до смърт. Видях риба, в чиято уста може да влезе цял кораб! За да не попадна в нейната уста, се скрих зад една от колоните, на които се държи Месина.

Кралят слушал всичко това с отворена от почуда уста, но не чул най-важното: колко е дълбока водата при фара и обзелото го проклето любопитство още не го било напуснало.

— Не, ваше величество, повече няма да се гмуркам под водата. Страх ме е — казал Кола.

Като видял кралят, че трудно ще склони человека-риба, той смыкнал от главата си короната, която била цялата обсипана със скъпоценни камъни, и я хвърлил в морето...

— Извади я и ми я донеси, Кола!

— Какво направихте, ваше величество, та това е короната на вашата държава!

— Да, тя няма равна на себе си в света! Гмурни се и ми я донеси, Кола!

— Както заповядате, ваше величество ще се гмурна — отговорил Кола, — но сърцето ми казва, че няма да се върна на повърхността. Дайте ми една шепа леща. Ако оцелея, ще се върна, а ако изплува лещата — не ме чакайте.

Кола стиснал в шепа лещата и се хвърлил в морето. Чакали го, чакали го, но след като минало много време на повърхността на водата изплувала лещата.

И досега чакат да изплува човекът-риба.

НЕВЯСТАТА, КОЯТО СЕ ХРАНЕЛА С ВЯТЪР

Живял някога в Месина богат и пребогат принц. Той се славел със своето скъперничество. Само два пъти в денонощието сядал на масата, за да изяде една филия хляб, едно прозрачно парче салам и вода. Имел само един слуга, на когото плащал две тари на ден, давал му да яде на ден едно яйце и толкова хляб, колкото да може да го потопи в яйцето. Никой слуга не се задържал при него повече от една седмица.

Един ден принцът приел нов слуга. Той бил опитен и изпечен хитрец — можел да смъкне обувките и чорапите и на бягащ човек.

Този слуга се казвал Джузепе. Когато Джузепе видял как вървят работите в двореца на принца, той отишъл при богатата търговка на въглища, чийто дюкян се намирал близо до двореца. Тя имала дъщеря, която била необичайно красива. Джузепе ѝ казал:

- Искате ли да омъжите вашата дъщеря?
- Ако господ ѝ изпрати добър момък!
- А принцът как ви се струва?

— Принцът? Този скъперник ли? Той, за да не похарчи пари, бил да му извадят едното око!

— Послушайте съвета, който ще ви дам, и аз ще уредя този брак. Кажете само, че вашата дъщеря се храни само с вятър.

След този разговор Джузепе отишъл при принца.

— Ваща милост, защо не сте се оженили досега? Годините си минават и с нищо не можеш да ги върнеш!

— А-а, ти ми желаеш смъртта! — развикал се принцът. — Ако се оженя и издържам жена си, парите ми ще истекат като вода! Шапки, пера, копринени дрехи, шалове, карети, театри... Не, Джузепе, и дума да не става!

— Но, ваша милост, вие не знаете какви девойки има по света. Например, дъщерята на търговката на въглища. Тя се храни само с вятър. С нейното пълничко и румено лице всеки би казал, че тя не яде нищо друго, освен пържоли. Освен това тя пари си има и не обича нито лукса, нито празненствата, нито театрите.

— Хайде де, как така се храни само с вятеръ? Трябва да я видя.

Джузеpe склонил принца и след една седмица направили сватбата: така дъщерята на въглищарката станала принцеса.

Всеки ден, като седнела на масата, тя размахвала ветрилото си, за да гълта вятеръ... Мъжът ѝ я гледал с възхищение. След това принцесата и слугата апетитно изяждали печените кокошки и котлети, които майката тайно изпращала.

Изминал един месец и търговката на въглища, която хранела дъщеря си и слугата със свои средства, които не били много, се оплакала на Джузепе.

— Още дълго ли ще ги храня, куме? Нека да дава нещо и този скъперник принца!

Тогава Джузепе казал на принцесата:

— Знаеш ли какво трябва да направиш? (Пред други хора той ѝ казвал ваше сиятелство, но когато останели сами, те си говорели на ти.) Кажи на принца, че искаш да видиш богатствата му, ей така само от любопитство. Ако той се страхува, че някоя жълтица може да се залепи на подметките ти, кажи му, че си съгласна да вървиш и боса.

Принцесата казала на принца всичко така, както я научил Джузепе. Но принцът само мълчал. Никакви уговорки на жена му не можели да го накарат да се съгласи. Но тя не се предавала и в края на краищата измолила от мъжа си, той да ѝ покаже хазната си. Тогава Джузепе ѝ казал:

— Намажи си роклята по края с клей.

Принцесата така и направила. Принцът отключил един капак на пода, под който се открил таен вход и се спуснал в него. Принцесата го последвала и с отворена уста замръяла от възторг. В подземието направо на пода били насыпани купища от златни монети. Сред тях имало и дублони с тегло по единадесет унции. Дори кралете нямали и половината от това богатство! Докато принцесата разглеждала съкровищата на мъжа си, уж без да иска, разявала насам-натам полите си и по краищата им, намазани с клей, полепвали жълтици.

След като се прибрала в стаята, тя ги отлепила и събрала цяла купчинка от жълтици, които Джузепе отнесъл на майката. Така те продължили своите обеди, принцът от ден на ден ставал все по-спокoen и по-щастлив, като виждал, че жена му се задоволявала само с вятеръ.

Веднъж принцът, като се разхождал с принцесата, срещнал племенника си, когото принцесата още не познавала.

— Пепино, познаваш ли тази синьора? Това е принцесата!

— О, чично, не знаех, че сте се оженили!

— Не знаеше ли? Сега го научи. Ела ни на гости след една седмица — поканил го принцът.

Но след като поканил племенника си, принцът размислил и се разкаял за поканата си: „Зашо ми трябваше да го каня на гости. Кой знае сега колко пари ще трябва да похарча!“ Но нищо не можело да се направи и трябало да пригответят обеда.

— Принцесо — обърнал се той към жена си, — ако купим мясо, ще ни излезе много скъпо. По-добре е да отида на лов в гората и да го донеса оттам.

— Да, да, това е прекрасна идея — подкрепила го принцесата.

Веднага щом мъжът ѝ заминал, принцесата изпратила Джузепе да извика ковача.

— Майсторе, направете ми ключ за този капак, тъй като аз изгубих мята и никъде не мога да го намеря...

На другия ден ключът бил готов. С него тя лесно отворила тайнния вход, бързо се спуснала в подземието и напълнила няколко торби с жълтици.

С тези пари тя обзавела всички стаи, купила мебели, лампиони, огледала, картини килими, поставила портиер, облечен с дълга ливрея и държащ бастун с топка.

— Но какво е това?! — извикал изуменият принц, когато се върнал. — На кого е този дом? — Той си разтърквал очите, като влизал и излизал. „Но къде е изчезнал мята дом?!“ — мислел си той и наново влизал и излизал.

— Ваше височество — обърнал се към него портиера, — какво търсите, защо не влизате в двореца?

— Но нима това е мята дом?

— Разбира се, ваше височество, на кого друг ще е, ако не ваш?

— О, Господи! — Възкликал принцът, като се хванал за главата.

— О, Господи! Всичките ми пари са отишли, всичките жена ми ги е похарчила!

Той се затичал по стълбата, където по стените имало окачени гоблени, а стъпалата били от мрамор. После видял огледалата,

тоалетките, диваните, креслата.

— О-о! О-о! Моята жена е пропиляла всичко на вятъра.

— Какво ви е, принце? — попитала го жена му, посрещайки го.

— О! О! — едва чуто мълвял принцът. — Всичките ми...

Съобразителната жена веднага изпратила да извикат нотариуса и четирима свидетели.

— Какво има, ваше височество, искате да направите завещание ли? — попитал го нотариуса.

— Всичките пари... моята жена...

— Какво? Повторете...

— Всичките... моята жена...

— Искате да оставите всичко на жена си? Да, разбрах. Точно така.

Докато нотариусът пишел завещанието, още един път промълвил:

— Всички... моята жена... — и издъхнал.

Дъщерята на въглищарката станала единствена наследница на несметното богатство, а когато изтекъл траура, тя се омъжила за Джузепе.

Така с хитрост те се възползвали от парите на скъперника.

МАСАРО ПРАВДИВИЯ

Имало едно време един крал, който имал коза, агне, овен и теле. Кралят обичал много своите животни, особено телето. Той решил да си наеме за пастир някой надежден човек. А най-честен от всички, които той познавал, се оказал селянинът, когото всички наричали „Масаро Правдивия“: в своя живот той никога не бил лъгал. Кралят извикал този селянин и на него поверил грижата за своите животни.

— Всяка събота — казал му кралят, — ти ще идваш в двореца и ще ми съобщаваш как живеят моите любимци козата, агнето, овенът и телето.

И така всяка събота Масаро Правдивия слизал от планината, явявал се пред краля, свалял шапка и казвал:

- Добър ден, ваше величество!
- Добър ден, Масаро Правдиви!
- Как е моята коза?
- Бяла и крадлива!
- Как е агнето?
- Беличко и добричко!
- Как е овенът?
- Тъст и мързелив!
- А теленцето?
- Тъсто и дебело!

Кралят вярвал на неговите думи и след разговора Масаро Правдивия се връщал в планината.

Но един от кралските министри много завиждал на селянина, защото кралят му оказвал почести като на същински крал. Един ден той казал на краля:

— Не е възможно този селяк винаги да казва истината. Обзалагам се, че тази събота той ще изльже.

— Готов съм да заплатя с главата си, ако моят селянин изльже!

— възкликал кралят.

Така и се уговорили, който загуби облога, губи и главата си. Оставали още три дни, а министърът постоянно мислел как да застави

селянина да изльже, но нищо не му идвало на ум. Не можел да си намери покой ни денем, ни нощем. Жена му, като го видяла така разтревожен, го попитала:

— Какво ти е, защо си така неспокоен?

— Остави ме — отвърнал мъжът ѝ, — само това ти трябва да знаеш!

Но тя така внимателно и дълго го питала за това, че накрая той ѝ разказал всичко.

— Това ли било — казала тя. — Бъди спокоен, аз ще уредя всичко.

На другия ден жената на министъра облякла своите най-хубави дрехи, сложила си най-хубавите накити, а на челото си поставила звезда от елмази. След това седнала в каретата и заповядала да я закарат в планината, където Масаро Правдивия пасял козата, агнето, овена и телето. Пристигнала тя там, слязла от каретата и започнала да се оглежда наоколо. Бедният селянин съвсем се объркал — никога в живота си не бил виждал такава красавица.

Разшетал се, засуетил се, като се стараел да угоди във всичко на жената на министъра.

— Любезни човече — казала жената, — ще удовлетворите ли една моя молба?

— Благородна госпожо — отвърнал селянинът, — само ми заповядайте и аз ще направя за вас всичко, каквото пожелаете.

— Аз очаквам дете и много ми се яде печено телешко месо. Аз ще умра, ако ти не изпълниш моята молба.

— Благородна госпожо — казал селянинът, — поискайте всичко онова, което желаете, но само тази молба не мога да изпълня, тъй като телето принадлежи на краля и от всички животни, то му е най-скъпо.

— Ах, нещастната аз — заплакала жената. — Ако ти не изпълниш тази моя молба, аз ще умра... умирам. Човече, добри човече, удовлетворете това мое желание! Кралят няма да узнае нищо за това. Ти ще му кажеш, че телето е паднало в планината.

— Не — отговорил селянинът, — не мога да ви нагостя с печено.

Веднага след това потекли три реда сълзи, министершата паднала на земята и се престорила, че умира.

Тя била толкова красива, че сърцето на селянина не издържало: той заклал телето, изпекъл месо от него и се приближил към жената.

Зарадвала се злата жена, набързо излапала печеното месо, простила се със селянина, качила се в каретата и си заминала.

Бедният селянин останал сам и почувствал, че тежък камък легнал на сърцето му.

Какво ще кажа в събота на краля? Когато той ме попита: „Как е теленцето?“ — аз няма да мога да отговоря: „Тълсто и дебело“. Взел си той тоягата, забил я в земята и закачил на нея своя плащ; отдалечил се малко, след което пристъпил няколко крачки напред, поклонил се и се обърнал към тоягата.

— Добър ден, ваше величество!

А след това ту вместо краля, ту вместо него самия:

— Добър ден, Масаро Правдиви! Как е козата?

— Бяла и крадлива!

— Как е агнето?

— Беличко и добричко!

— Как е овенът!

— Тълст и мързелив!

— А как е теленцето?

Тук той замълчал и не знаел какво да отговори. След това, заеквайки, се обърнал към тоягата:

— Ваше величество... Аз го изведох на паша... и то падна от един висок връх... натроши си костите... и след това умря...

Езикът му се заплел и той замълкнал.

— Не — решително казал селянинът, — няма да говоря така пред краля. Та това е лъжа. — Той отишъл на друго място, отново забил тоягата си, закачил на нея плаща си и отново повторил целия разговор, но когато стигнал до въпроса: „Как е теленцето?“ — езикът му отново се заплел:

— Ваше величество, откраднаха го... крадците.

Масаро Правдивия легнал да спи, но не могъл да затвори очи. На другия ден било събота и той се отправил на път, като постоянно мислел какво ще каже краля. По пътя си той се кланял и казвал:

— Добър ден, ваше кралско величие — и отново замълквал, тъй като не знаел какво да каже по-нататък. Изведнъж му дошло на ум: „Ето така ще кажа!“ — решил селянинът и веднага се развеселил. Вървял той по пътя, кланял се на всяко дърво и повтарял отново целия

разговор. Колкото повече го повтарял, толкова повече му харесвало това, което си бил намислил.

В двореца кралят с всички свои придворни очаквал пристигането на селянина. Искали да видят как ще се разреши спора между краля и министъра. Масаро Правдивия си свалил шапката и казал:

- Добър ден, ваше величество!
- Добър ден, Масаро Правдиви!
- Как е моята коза?
- Бяла и крадлива!
- Как е агнето?
- Беличко и добричко!
- Как е овенът?
- Тълст и мързелив!
- А как е теленцето?

— Ваше кралско величество, ще ви кажа цялата истина: при мен дойде много знатна дама, с красиво лице и закръглено тяло. Бях покорен от нейната красота и от любов към нея заклах телето. — Като казал това, Масаро Правдивия навел глава и добавил: — А сега, ако вашата воля е такава, накажете ме, но аз ви казах самата истина.

Тази вест много огорчила краля, но той се спомнил, че печели облога и се развеселил. Кралят подарил на Масаро Правдивия торба със злато. Всички се зарадвали, единствен мълчал министърът. За своята завист той заплатил с главата си.

ПРИКАЗКИ ОТ САРДИНИЯ И КОРСИКА

СЕЛЯНИНЪТ, КОЙТО ИЗМАМИЛ ШЕСТИМА РАЗБОЙНИЦИ

Високо в планините живеели шестима разбойници, които вършели кражби и убийства. Цялата околност треперела само при споменаването на името на един от тях. В къщата, където живеели, имало стая, претъпкана с пари.

Всеки път, когато разбойниците излизали за плячка, криели ключа от къщата под огромен камък.

Веднъж един селянин от съседното село отишъл със сина си за дърва в гората. Те видели разбойниците, които излизали от къщата, и се скрили. Така узнали къде те си крият ключа.

Когато разбойниците се изгубили от погледа им, бащата и синът взели ключа под камъка, отворили вратата и си напълнили джобовете с пари, след това отново заключили вратата, оставили ключа на неговото място и радостни и доволни се върнали у дома си.

На следващия ден бащата и синът отново се върнали в къщата на разбойниците, на третия ден — също. На третия ден, щом отворили вратата, синът паднал в дълбок кладенец, който разбойниците нарочно били изкопали до прага. Дълго се мъчил бащата да извади мъртвото тяло на сина си, но и така не успял. Тогава от страх, че разбойниците, като се върнат, ще го намерят, бащата отрязал главата на сина си и я отнесъл със себе си.

Когато разбойниците се върнали, намерили мъртвото тяло в кладенеца, но не могли да познаят чие е то, тъй като било обезглавено. Разбойниците решили да окачат тялото на едно сухо дърво високо в планината и да устроят засада, за да видят кой ще дойде да го вземе.

И наистина селянинът решил да вземе тялото на сина и да го погребе. Затова той отишъл за съвет при местната магьосница, която му казала какво трябва да направи.

Когато се стъмнило, бащата се добрал до дървото в планината и се скрил недалече от него. Вторият му син се скрил на отсрещния склон и удрял две дървени дъсчици, а техният шум наподобявал ударите от рогата на два биещи се овена. Разбойникът, който стоял в

засада, цял ден не бил ял нищо. Като чул тези звуци, той не издържал и отишъл да види дали няма да може да хване двата овена и да ги опече. Щом се отдалечил, селянинът свалил от дървото тялото на сина си, метнал го на рамо и бегом се спуснал към къщи.

Когато разбойниците разбрали, че и този път са измамени, решили да си отмъстят. Но колкото и да се старали, така и не могли да разберат кой им взел парите и тялото.

Веднъж те слезли в селото по някакви техни работи. Там те дочули, че от скоро един от селяните много забогатял. Това бил същият селянин. Разбойниците веднага отишли при бъчваря, взели от него шест големи бъчви и се скрили в тях въоръжени. След това заповядали на бъчваря да отиде у забогателя селянин, който бил негов съсед, и да го помоли да остави у него шест бъчви, докато дойде да ги вземе техния собственик, тъй като той няма толкова място у дома си.

Забогателят селянин се съгласил и наредил да поставят шестте бъчви в мазето му. Вечерта, една слугиня, преди да си легне отишла в мазето да налее вино. Изведнъж от една от бъчвите се чул глас:

— Не стана ли време да излезем от бъчвите и да свършим с богаташа?

Изплашената слугиня, треперейки, отишла и събудила господаря си. Разказала му всичко, което чула. Селянинът изтичал и извикал стражите. Стражите слезли в мазето и от разбойниците, който не бил убит, бил арестуван. Така било свършено с тези разбойници, а селянинът, който така ловко ги измамил, живял заможен дълго и на спокойствие.

ПРИКАЗКА ЗА ДВАТА МАНАСТИРА

Един шивач имал дъщеря на име Джанина, която можела да чете и да пише. Джанина била много красива и един младеж, които се казвал Джани, така се влюбил в нея, че тя не знаела как да се избави от него. Веднъж Джанина казала на своите приятелки:

— Хайде да основем манастир!

И приятелките се съгласили:

— Да основем!

Сред тях били дъщери на краля, на рицари и на велможи. Събрали се всичко дванадесет девойки и те заявили на своите бащи:

— Искаме да основем женски манастир.

Родителите дълго разубеждавали момичетата, но те упорито настоявали на своето и в края на краишата далеч от тяхното родно място се появил нов манастир. Момичетата се запасили с много продукти и всичките дванадесет се заселили в манастира. А Джанина станала тяхна игуменка.

В това време Джани, който бил влюben в Джанина, веднъж казал на своите приятели:

— Отдавна не съм виждал Джанина! Къде може да е отишла?

— Защо питаш нас за това?

— Тъй като няма да видя повече моята любима, искам да стана монах. Защо да не основем един мъжки манастир?

И те го основали.

Една вечер запасите от храни в женския манастир се свършили. Продоволствието с провизии било задължение на игуменката. Джанина излязла на балкона и видяла в далечината светлина. Тя се отправила към тази светлина с надеждата да намери храна. Стигнала до една къща и влязла в нея: в стаите нямало никои. На трапезата били сложени дванадесет чаши, дванадесет лъжици, дванадесет салфетки и дванадесет големи паници, пълни с макарони. Джанина сложила паниците с макарони в една кошница и се върнala в манастира. Ударил звънецът, призоваващ на трапезата за вечеря. Монахините се събрали и

Джанина дала на всяка от тях една паница с макарони. Така те се навечеряли.

Домът, откъдето Джанина взела макароните, бил мъжкият манастир. Когато монасите се прибрали и видели, че на трапезата нямало нищо, техният игумен, а той бил Джани, казал:

— Коя ли е тази крадлива сврака, която ни е задигнала вечерята? Налага се утре вечер да караулим.

На следващата вечер монасите поставили стражеви и му казали:

— Достатъчно е само да свирнеш и ние ще дотичаме. Гледай да не заспиш!

Но монахът скоро захъркал като заклан.

Отново дошла игуменката, видяла дванадесетте паници с макарони и ги прибрала в кошницата си. Тогава тя видяла спящия монах, взела почернелия от сажди мазен тиган и с него намазала лицето на монаха.

След това Джанина се върнала в манастира призовала със звънеца монахините и те с удоволствие вечеряли.

— Добра стража сме си оставили, няма що! — И на следващата вечер те поставили на пост друг брат. Но и той заспал и на сутринта се събудил с почернено лице.

Това продължило единадесет нощи и накрая дошъл реда на игумена. Джани застанал на пост и се престорил, че спи. Когато Джанина, след като си напълнила кошницата с макароните, се приближила да нацапа лицето му, Джани скочил и извикал:

— Стой! Този път няма да ти се размине!

— Ах! — извикала тя. — Смили се! Не ми причинявай зло!

Няма да ти причиня зло, ако ти доведеш тук твоите единадесет монахини.

— Добре, но при условие, че ти няма да ни сториш нищо лошо.

— Обещавам.

Игуменката си отишла с пълна кошница с макарони. Тя нахранила монахините и им казала:

— Сестри, трябва да отидем в манастира на монасите.

— Какво ще правят там с нас?

— Нищо, така им обещах.

Монахините отишли в мъжкия манастир.

Там те казали:

— Искаме стая, където можем да се заключим.

Игуменът ги отвел в стая с дванадесет легла и монахините започнали да се приготвят да нощуват. Върнали се останалите монаси и видели празната трапезария.

— Уж този път, ваша милост, вие пазихте, но вечерята пак е изчезнала.

— Не се беспокойте! Крадливата сврака е в ръцете ни — успокоил ги Джани.

— Наистина ли?

— Разбира се, с още единадесет монахини. Сега те ще ни приготвят макарони.

Игуменът почукал на врата на монахините и казал:

— Хайде, по-живо, ставайте, трябва да ни сварите макарони!

Игуменката отговорила:

— Моите монахини могат да готвят само под звуците на музика.

— Ще имате и музика — обещали братята и прегладнели, засвирили на флигорни и цигулки. В това време игуменката и монахините, вместо да започнат да готвят, хвърлили през прозорците дюшеците, а чаршафите навили и ги завързали за прозореца. Излизали една по една през прозореца, спускали по въжетата от чаршафи, скачали на дюшеците и се впускали да бягат. Като се върнали в своя манастир, те здраво залостили вратата. А братята продължавали да свирят, въпреки че на очите им притъмнявало от глад.

— Какво става, още ли не са готови тези макарони? — питали се те един друг. Накрая гладните монаси започнали да чукат на вратата на стаята, където били монахините. Никой не отварял. Монасите разбили вратата и видели празните легла. Нямало ни чаршафи, ни дюшеци.

— Значи те се подиграха с нас! Но ще си получат заслуженото!

Монасите направили една бъчва, поставили в нея своя игумен и я затворили. След това тръгнали към женския манастир, скрили се недалеч от него и зачакали да се стъмни.

Настъпила вечерта. Един от монасите се приближил до манастира, като тикал пред себе си бъчвата. Почукал на вратата, показвала се една монахиня.

— Ще mi позволите ли да оставя тази нощ в портиерната тази бъчва?

Доверчивата монахиня, се съгласила, но игуменката усетила измамата и си помислила „Погубени сме“.

Дошло време за вечеря. Като отивали към трапезарията, Джанина казала на своите дружки:

— Сестри, ако нещо се случи, не се плашете.

Докато монахините се хранели, Джани излязъл от бъчвата и почукал на вратата на трапезарията.

— Кой е? — попитали монахините.

— Отворете!

Монахините отворили врата и пред тях застанал Джани.

— Добър вечер!

— Седни при нас — поканили го девойките.

И Джани седнал да яде с тях, като говорел за това-онова.

Накрая на вечерята извадил от джоба си бутилка с вино.

— Ще пийнем ли по една чашка, сестри — обърнал се той към монахините. Те се съгласили; само игуменката изляла своята чашка по дрехите си. Бързо монахините заспали, а Джани само се преструвал, че спи. Като видял, че всички спят, той ги завързал с въже, за да ги спусне през прозореца една по една. Той се навел през прозореца, за да извика другите монаси, но през това време Джанина безшумно се приближила до него, хванала го за краката и с главата надолу го пуснala през прозореца. След това тя събудила своите другарки.

— Да бягаме оттук. Ще напишем на нашите бащи да дойдат да ни вземат оттук. Стига ни вече този монашески живот.

И така те се върнали по домовете си. Монасите също изоставили манастира и си разотишли по домовете.

Джани, както и по-рано, бил влюбен в Джанина. С превързана глава той отишъл да ѝ иска ръката и накрая тя се съгласила да стане негова жена. Но преди това Джанина направила една кукла от захар, голяма колкото нея.

По време на сватбата тя казала на мъжа си:

— Когато влезеш в спалнята, угаси свещта, в манастира свикнах с тъмнината.

През нощта Джанина се прибрала в стаята, поставила в леглото захарната кукла и се скрила под леглото; с един дълъг конец тя можела да движи ръцете и главата на куклата.

Влязъл мъжът ѝ и в ръцете си държал меч. Той казал:

— Джанина, ти много ми се надсмиваше! Помниш ли как ни крадеше вечерята?

Куклата кимнала в знак на съгласие.

— Помниш ли как ме хвърли през прозореца и как аз си нараних главата?

Куклата отговорила:

— Да, помня.

— Ти още се осмеляваш да отговаряш на това с „да“?!

Той вдигнал меча си и го забил в гърдите на захарната кукла.

— Джанина, аз те убих. Но какво става, каква е тази твоя кръв?

И той облизал с език меча.

— Джанина! Ти беше сладка като жива, но и сега си оставаш сладка! — И той насочил меча към гърдите си, за да тури край и на своя живот. Тогава под леглото изскочила Джанина.

— Не се убивай, аз съм жива.

Те се прегърнали и оттогава били най-щастливите съпрузи.

Издание:

Приказки на народите. Том III. Приказки от слънчева Италия.

Българска. Първо издание

Редактор: Кирил Кадийски

ИК „Нов Златорог“, София, 1999

ISBN: 954-492-118-4

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.